# KONKURS GWIAZDKOWY

**3 FIATY 126 el i 300 innych nagród**

Konkurs trwa tylko 6 tygodni!

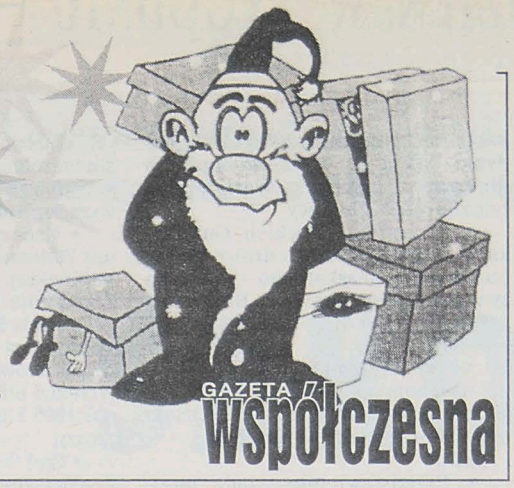


**Kupon i szczegóły na stronie 17.**



GAZETA Współczesna TYDZIEŃ

DZIENNIK REGIONALNY • Nr 242 (13143) • Cena 7.000 zł • Białystok, Giżycko, Łomża, Suwałki • 16-18.12.1994 r.

ISSN - 0137-9488 Nr indeksu 350133


# PAN NA URZĘDZIE

Nauczyciele z Czarnej Cerkiewnej narzekają na nieszczęścia, jakie spotkały ich w szkole. Nowy dyrektor, ich zdaniem, nie sprawdził się na stanowisku. Tymczasem okazuje się, że i nauczyciele nie są bez winy. Spory między nauczycielami, dyrektorem i wójtem najbardziej dotykają dzieci.

Agnieszka Suchowierska ■ str. 13

## LEKCJA SZKOLNEJ DEMOKRACJI

Konstytucja szkolna uchwalona w LO w Wysokiem Mazowieckiem wyróżniona została IV nagrodą w ogólnopolskim konkursie. Nie może być jednak wcielona w życie, ponieważ wiele jej zapisów kłóci się z ustawą oświatową.

Barbara Sojko ■ str. 3

## DWIE MINUTY WOLNOŚCI

Minęło trzynaście lat od wprowadzenia stanu wojennego. Jak potoczyły się losy ludzi, którzy wtedy działali w opozycji? Jak wspominają wydarzenia z tamtej nocy i kilku następnych miesięcy? Jak je oceniają z dzisiejszej perspektywy?

Jolanta Gadek ■ str. 12

## PRZECHOWALNIA DZIECI ■ str. 8

*Dzieci z Prewentorium w Bacikach Średnich koło Siemiatycz.* Fot. A. Suchowierska

"Gazeta Współczesna " prowadzi zbiórkę darów dla dzieci z Państwowego Prewentorium Przeciwgruźliczego w Bacikach Średnich. Szczegóły dotyczące akcji na str. 8.

## Piszą w kraju

W trzynastą rocznicę stanu wojennego **Tygodnik „Solidarność"** (nr 50) opublikował rozmowę z płk. Ryszardem Kuklińskim, którego **Marta Miklaszewska**, autorka wywiadu, porównuje z płk. von Stauffenbergiem straconym w 1944 r. za zorganizowanie spisku na życie Hitlera. Tekst już od paru tygodni redakcja zapowiadała jako rewelację, więc czytelnicy mieli prawo poczuć się rozczarowani. Kukliński praktycznie nie ujawnia żadnych nowych faktów dotyczących wydarzeń z grudnia 1981 r.

*Podjęta pod presją Moskwy decyzja o wprowadzeniu stanu wojennego w początkach listopada roku 1981 była już praktycznie nieodwołalna.*

*Zgodnie z planem operację miały prowadzić wyłącznie polskie siły policyjno — wojskowe. Gdyby jednak z jakichkolwiek powodów nie były w stanie złamać oporu społeczeństwa, do akcji miały wkroczyć pozostające w dyspozycji marszałka Kulikowa dywizje, radzieckie, czeskie i niemieckie —* Kukliński powtarza to, co wcześniej zdążyli publicznie ogłosić Jaruzelski i Kiszczak.

Na tę zbieżność zwraca uwagę **Daniel Passent** w **„Polityce"** (nr 51).

*Trudno zgadnąć, gdzie to napisano (...) — ironizuje, czytając powyższe miałem wrażenie, że mam przed sobą „Trybunę Ludu" z marca 1968 roku (...). Albo późniejsze wydanie „Trybuny", przed stanem wojennym, kiedy władza przypominała „podnieconemu" narodowi, że Związunio jest złowrogą potęgą, która nie powstrzyma się przed niczym, więc trzeba wprowadzić stan wojenny (...) Jednak nie była to „Trybuna", tylko „Tygodnik Solidarność", na łamach którego płk Ryszard Kukliński daje takie przekonujące uzasadnienie stanu wojennego, że Urban niech się schowa.*

**„Gazeta Wyborcza"** (nr 289) publikuje najnowsze wyniki badań opinii publicznej, przeprowadzonych przez Demoskop: *Niemal połowa Polaków (47 proc.) uważa, że gen. Jaruzelski postąpił jak polski patriota wprowadzając stan wojenny (...) Zdradą interesów narodu polskiego stan wojenny nazwało 23 proc. ankietowanych, a prawie co trzeci nie miał zdania. Jednak w porównaniu z ankietą Demoskopu sprzed dwóch lat dzisiejsze oceny są mniej korzystne dla generała: wtedy patriotą nazwało go 58 proc. badanych, a tylko 15 proc. — zdrajcą.*

*Co się działo 13 grudnia, pamięta dziś — według Demoskopu — 89 proc. Polaków, choć z kolei CBOS ustalił, że tylko 55 proc. podało pełną datę tej operacji: 13 grudnia 1981, niedziela.*

W średniej statystycznej nie mieści się Jarosław Kaczyński. **Stan wojenny** — twierdzi w **„Rzeczypospolitej"**, nr 289 — *wprowadzono w interesie nomenklatury (...) I niezależnie od uwarunkowań międzymarodowych, o których do dzisiaj nie jesteśmy w stanie do końca powiedzieć, jakie w istocie były — mogę się tylko powołać na moją jedyną w życiu dłuższą rozmowę z Jaruzelskim, w której powiedział mi, że w pewnych okolicznościach można było „doczołgać się do pierestrojki bez wprowadzania stanu wojennego" — otóż niezależnie od tych uwarunkowań to była istota tego zabiegu.*

Wyniki sondaży sprowokowały komentarz **Bronisława Wildsteina** w **„Życiu Warszawy"** (nr 316): *SdRP legitymująca się na szczeblu rządowym Kwaśniewskim i Oleksym, tworzona jest przez członków aparatu, którzy żądali wprowadzenia stanu wojennego. Dziś znowu reprezentują oni partię przy władzy. Strategowie stanu wojennego zwyciężyli kolejny raz.*

Trzynastka sprzed trzynastu lat okazała się całkiem szczęśliwa dla gen. Jaruzelskiego i jego politycznych przyjaciół.

**IRENEUSZ SEWASTIANOWICZ**

## Przegląd lokalny

**Białystok:**

• Zarząd Miasta zadecydował o przystąpieniu Białegostoku do Rady Unii Metropolii Polskich.

• W Wydziale Spraw Obywatelskich Urzędu Wojewódzkiego wpisano do rejestru stowarzyszeń zwykłych Stowarzyszenie Ochrony Radiosłuchacza i Telewidza. Jednym z jego założycieli jest członek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji Jan Szafraniec.

• Piekarnie PSS „Społem" podniosły cenę pieczywa średnio o 10-15 proc.

Fot: A. Zgiet

• W mieście gościł ambasador Egiptu Mohamed Mansur Saliman.

• Zakończył się III Konkurs Recytatorski dla Polaków z zagranicy „Kresy'94". Grand Prix zdobyła Marta Tajner z Lwowa.

• Niektóre Komisje Zakładowe NSZZ „S" działające przy placówkach służby zdrowia oflagowały budynki. Akcja jest wyrazem poparcia dla prowadzących w Warszawie i Łodzi protest głodowy.

• W podbiałostockich Gnieciukach, w trakcie pożaru drewnianego budynku mieszkalnego spłonęło żywcem dwóch mężczyzn. Badane są przyczyny tragedii.

**Dolistowo:**

• Przy tutejszej mleczarni oficjalnie uruchomiono mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków. Dzięki niej Biebrza stanie się czystsza.

**Ełk:**

• Przedstawiciele władz miejskich i wojewody suwalskiego podpisali umowę z amerykańskim Instytutem na Rzecz Ekorozwoju Społeczeństw Lokalnych. Celem programu zawartego w umowie jest rozwój miasta z jednoczesnym poszanowaniem środowiska naturalnego.

**Kuźnica Białostocka:**

• Funkcjonariusze Straży Granicznej i Policji zatrzymali na przejściu granicznym dziesięcioosobową bandę reketerów, składającą się z czterech Polaków i sześciu Białorusinów. Wymuszali oni okup od wracających do kraju białoruskich turystów.

**Łomża:**

• Do grona prowadzących w Warszawie strajk głodowy działaczy „S" służby zdrowia, dołączyła przedstawicielka łomżyńskiej „Solidarności", przewodnicząca KZ w miejscowym szpitalu Teresa Steckiewicz.

• Uroczyście obchodzono jubileusz 70-lecia łomżyńskiej organizacji kupieckiej, noszącej obecnie nazwę Zrzeszenia Handlu i Usług.

• Rada Miejska przyjęła proponowaną przez MPK wysokość podwyżki cen biletów z 4 na 6 tysięcy złotych. Wchodzi ona w życie z dniem 1 stycznia 1995 i będzie to już wówczas 60 groszy.

• Sąd Wojewódzki skazał Janusza Z., pomysłodawcę i głównego organizatora napadu na małżeństwo Jadwigę i Franciszka D., w wyniku którego mężczyzna został uduszony, na karę 11 lat pozbawienia wolności. Dwaj inni bandyci otrzymali po 9 lat więzienia, a najmniej „aktywni" po 5.

**Sokółka:**

• W 50-lecie działalności Ligi Obrony Kraju jej działaczom przekazano historyczny sztandar Związku Strzeleckiego.

**Suwałki:**

• Władze miasta zatwierdziły trzeci już z kolei, zmieniony projekt przebiegu obwodnicy zachodniej, zaprezentowany przez Białostockie Biuro Projektów.

• W mieście podpisano porozumienie, w myśl którego 7 gmin z terenu Mazur i Suwalszczyzny prze[illegible] mie we władanie istniejące tam pla[illegible] cówki służby zdrowia.

• Policja zatrzymała dwóch mło[illegible] dych mężczyzn w wieku 17 i 18 lat, po[illegible] dejrzanych o dokonanie czterech na[illegible] padów na sklepy spożywcze. Decyzj[illegible] prokuratora zostali aresztowani.

**Suchowola:**

Fot: A. Zgie[illegible]

• We wsi Okopy, w której urodził się ksiądz Jerzy Popiełuszko, odsłonięto i poświęcono kamień z tablicą pamiątkową ku czci tragicznie zmarłego kapłana. Poświęcenia dokonał Metropolita Białostocki abp Stanisław Szymecki.

**Sztabin:**

• Przy 61-procentowej frekwencji w dwóch tutejszych okręgach wyborczych nr 2 i 3 odbyły się ponowne wybory do samorządu lokalnego. Poprzednie zostały unieważnione prawomocnym wyrokiem sądu. (wa)

## Przegląd krajowy

**Prezydent Lech Wałęsa** w trakcie wizyty w Japonii telefonicznie polecił urzędnikom własnej kancelarii, aby skierowali do Trybunału Konstytucyjnego skargę na ustawę podatkową na rok 1995.

**Komisja obrony narodowej uznała**, że powody zaprezentowane przez premiera Pawlaka, na których podstawie został odwołany minister obrony narodowej Piotr Kołodziejczyk, „są nieprawdziwe".

**Badania OBOP-u wykazały**, że trzynaście lat po wprowadzeniu stanu wojennego decyzję gen. Jaruzelskiego popiera ponad połowa Polaków. Nie popiera jej tylko co trzeci dorosły Polak.

**W 13. rocznicę stanu wojennego Liga Republikańska** zorganizowała „Marsz Milczenia", jego uczestnicy wyruszyli sprzed gmachu, w którym ongiś znajdowała się centrala Urzędu Bezpieczeństwa.

**Kilkudziesięciu intelektualistów** zaapelowało o otwarcie i udostępnienie badaczom archiwów Informacji Wojskowej i Służby Bezpieczeństwa z lat 1944-56.

**Rzecznik Praw Obywatelskich** uważa, że rząd łamie prawo nie płacąc księżom-katechetom za nauczanie religii w szkołach.

**Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów** nie chce, by rząd zgodnie z propozycją Urzędu Antymonopolowego obniżył cła na sprowadzane poza kontyngentem do Polski samochody małolitrażowe.

**Trybunał Konstytucyjny** orzekł, że pozbawienie uczniów szkół ponadpodstawowych, którzy ukończyli 20 lat, ulg w zakupie biletów kolejowych, jest sprzeczne z prawem.

**Ministerstwo finansów poinformowało**, że jeszcze przez rok biura maklerskie i fundusze powiernicze będą zwolnione z płacenia podatku VAT.

**Premier Waldemar Pawlak** odwołał dwóch kolejnych wojewodów — tarnobrzeskiego i częstochowskiego.

**Rada Krajowa Unii Wolności** nie wyraziła zgody na działanie tzw. Forum Demokratycznego w łonie tej partii. Decyzję Rady poprzedziła 5-godzinna, ostra dyskusja.

**Przed ministerstwem finansów** protestowali przedstawiciele „S" Służby Zdrowia popierając tym samym głodówkę protestacyjną działaczy, która trwa już od kilkunastu dni. Do głodówki przyłączyło się kilka nowych osób. Trzy znajdują się w szpitalu.

**Solidarnościową głodówkę podjęły cztery osoby w Łodzi**. Dwie ze służby zdrowia, dwie ze szkolnictwa.

**Na stacji kolejowej Bednary** doszło do tragicznego w skutkach zderzenia pospiesznego pociągu intercity z pociągiem towarowym. Jedna osoba zginęła, pięćdziesiąt trafiło do szpitala. Ustalono, że zawinił dyżurny ruchu.

**W kopalni „Śląsk" w Rudzie Śląskiej** na skutek tąpnięcia zginęło dwóch górników. Trzynastu zostało rannych.

**W szpitalu w Siemianowicach** zmarła trzecia ofiara pożaru hali widowiskowej Stoczni Gdańskiej.

**W Poznaniu aresztowano Michała P.**, dyrektora „Elektromisu", którego zaraz wypuszczono za kaucją jednego miliarda złotych.

**W jednym z kantorów** wymian[illegible] **walut** w centrum Warszawy, noc[illegible] niedzieli na poniedziałek, wybuchł[illegible] bomba. Ofiar w ludziach nie by[illegible] Prawdopodobnie chodzi o szantaż.

**Poznańska policja** aresztowała dwoje dziennikarzy, którzy zainsce[illegible] nizowali kradzież samochodu i po[illegible] wiadomili o tym policję, a potem jeździli po mieście chcąc się przekonać, jak długo mogli jeździć i czy w ogóle zostaną zatrzymani. Zarzuca się im „wprowadzanie organów w błąd". Pikanterii dodaje fakt, że jed[illegible] nym z dziennikarzy jest reporter, który swego czasu opisywał słynną sprawę korupcji w poznańskiej policji. (waj)

## Wspólne miejsce przy stole

**Pod takim hasłem Stowarzyszenie „Droga" i Dom Rodzinny „Nasz Dom" organizują w Białymstoku zbiórkę rzeczy na prezenty gwiazdkowe dla dzieci — podopiecznych Stowarzyszenia. Akcja odbędzie się w sobotę, 17 bm. na Placu Zgromadzeń przy ul. Jurowieckiej w godz. 9-14.** (aż)

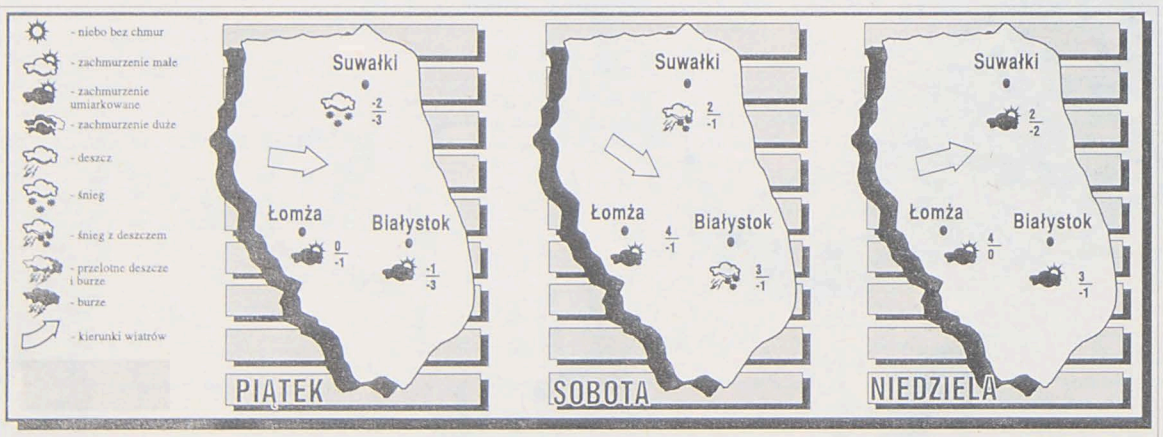


*Weekend charakteryzować się będzie zachmurzeniem dużym z większymi przejaśnieniami i z opadami deszczu oraz marznącego deszczu powodującego gołoledź, deszczu ze śniegiem i śniegu. Temp. maks. od - 2 do 4 st., min. od - 1 do -3 st. Wiatr słaby i umiarkowany, w nocy okresami dość silny, południowo-zachodni. W nocy drogi śliskie! Spadek ciśnienia.*

*Imieniny: piątek – Albiny, Adelajdy; sobota – Łazarza, Olimpii; niedziela – Bogusława, Gracjana.*

## „Jedność" zaprasza

**Klub Radnych „Jedność" uprzejmie zaprasza na spotkanie na temat „Aktualne problemy gminy Białystok".**

W spotkaniu wezmą udział wszyscy radni „Jedności" i Zarząd Miasta Białegostoku, sala kina „Forum", ul. Legionowa 5, 16 grudnia 1994 r. o godz. 17.00.

## Msza za gen. Maczka

W sobotę, 18 bm. o godz. 10 w kościele św. Stanisława na Nowym Mieście zostanie odprawiona msza św. z okazji przysięgi młodego rocznika tworzącej się w Białymstoku Brygady Pancernej oraz śmierci gen. Stanisława Maczka, dowódcy I Dywizji Pancernej.

## Ceny biletów

**Do 31 marca 1995 r. ceny biletów w komunikacji miejskiej w Białymstoku nie ulegają zmianie.**

Tekst uchwały Rady Miejskiej w Białymstoku z 28 listopada i 10 grudnia br. dotyczący cen biletów drukujemy na str. 10.

**„Gazeta Współczesna"** — dziennik regionalny. **Adres: Białystok, ul. Suraska 1**, skr. poczt. 193, tlx 85--21-06, fax 232-45. **Wydawca:** „Kresy BO" sp. z o.o., **Prezes — Zbigniew Fabjańczuk** — tel. 209-35. **Wiceprezes i Redaktor Naczelny: Jerzy Kostrzewski, tel. 209-35. Konto:** PBG SA O/Białystok nr 340409-808-136, NIP 542-020-21-09. **Biuro Reklam i Ogłoszeń** — tel. 232-42, tel./fax 251-16. Oddziały terenowe „Gazety Współczesnej": Giżycko, ul. Pocztowa 3 tel./fax 52-80, Łomża, Aleja Legionów 7, tel./fax 16-56-97, Suwałki, ul. Kościuszki 32, tel./fax 57-26, tel. 66-30-00. **Zastępcy redaktora naczelnego:** — Joanna Pilcicka, Konrad Kruszewski, tel. 209-35. **Sekretariat redakcji** — Wojciech Jarmołowicz, Tomasz Kleszczewski, Janina Werpachowska, tel. 215-08. **Zespół:** Józef Biegański, Jolanta Gadek, Marek Gąsiorowski, Janusz Grysin, Marek Grześkiewicz, Marek Hryniewicki, Bohdan Hryniewiecki, Wiesław Janicki, Maria Kaczyńska (kier. oddziału w Łomży), Mariusz Klimaszewski, Krystyna Konecka, Michał Kość, Anna Kwiatkowska, Aniela Łabanow, Rafał Malinowski, Jerzy Marks, Sebastian Michałowski, Grażyna Miklaszewicz (kier. oddziału w Suwałkach), Marcin Rębacz, Barbara Rosińska (kier. działu miejskiego), Ireneusz Sewastianowicz, Barbara Sojko, Agnieszka Suchowierska, Leszek Tarasiewicz, Iza Wysocki, Konrad Zbrożek, Agnieszka Zero, Donata Zmiejko.
Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo do skrótów i zmiany tytułów. Redakcja nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń.
**Dział informacji:** tel. 211-18, 232-41, 253-66. **Dział sportowy:** tel: 232-17, akwizytorzy- tel. 205-56. **Dział Marketingu i Promocji:** (kier. Zbigniew Krajewski), tel. 232-44, **Biuro Reklam i Ogłoszeń** (kier. Sławomir Wyspiański, tel. 205-21), tel. 232-42, tel./fax 251-16. **Studio komputerowe i korekta:** 226-23.
**Druk:** Białostockie Zakłady Graficzne.

Redaktor wydania:
**JOANNA PILCICKA**

*Konstytucja szkolna uchwalona w Liceum Ogólnokształcącym w Wysokiem Mazowieckiem wyróżniona została czwartą nagrodą w ogólnopolskim konkursie*

# LEKCJA SZKOLNEJ DEMOKRACJI

BARBARA SOJKO

*Prace szkolnego sejmu w Liceum Ogólnokształcącym w Wysokiem Mazowieckiem trwały grubo ponad pół roku. W tym czasie, z zachowaniem pełnej procedury legislacyjnej, uchwalony został regulamin sejmu oraz najważniejszy akt — konstytucja szkolna.*

— **To było wyjątkowo interesujące** i pouczające **doświadczenie** — zgodnie przyznaje najaktywniejsza grupa młodych posłów. — **Teraz w pełni rozumiemy jak trudna i wyczerpująca** jest praca **parlamentu.**

W marcu br. Fundacja Stefana Batorego, Helsińska Fundacja Praw Człowieka i Centrum Badania Opinii Społecznej ogłosiły ogólnopolski konkurs na konstytucję szkoły. Ulotki informacyjne o jego celach oraz warunkach udziału otrzymały szkoły średnie w całym kraju. Zgłoszenie akcesu leżało w gestii szkolnych społeczności. Dla najlepszych przewidziano, obok uroczystego wręczenia dyplomów w gmachu Sejmu oraz spotkania z czołowymi parlamentarzystami, również nagrody pieniężne.

W Liceum Ogólnokształcącym w Wysokiem Mazowieckiem ideę konkursu jako pierwszy podchwycił jego dyrektor Andrzej Gołaszewski. Na spotkaniu samorządu szkolnego, rady pedagogicznej i rodziców po przedyskutowaniu zapadła jednogłośna decyzja o przystąpieniu do konkursu. Nadzór nad przebiegiem prac sejmu oraz opracowywaniem szkolnej konstytucji objął nauczyciel historii — Andrzej Kurpiewski.

— **Uważałem, że warto spróbować i zachęcić młodzież do tej poważnej zabawy** — mówi A. Kurpiewski. — **Przede wszystkim konkurs stwarzał okazję do bezpośredniego zetknięcia się z konstytucjonalizmem i pracami parlamentu. Poza tym taka konstytucja jest potrzebna, statut szkoły nie rozwiązuje bowiem wszystkich jej problemów.**

## Czas wyborów

O konkursie uczniowie dowiedzieli się na jednym z kwietniowych apeli. Zapoznani zostali z jego ideą, zasadami i warunkami udziału. Inicjatorzy wspólnie przekonywali, że młodzież z Wysokiego Mazowieckiego nie jest ani gorsza, ani mniej aktywna niż ich rówieśnicy z dużych miast czy prestiżowych szkół. Konkurs daje im możliwość udowodnienia tego na szerokim forum.

— **Profesor Kurpiewski od początku był optymistą** — wspominają Ania Reczko i Agnieszka Głodkowska, sekretarze szkolnego sejmu. — **Mówił, że może nie zdobędziemy pierwszej, drugiej czy trzeciej nagrody, ale czwarta na pewno będzie nasza. I tak się właśnie stało.**

Większość zebranych entuzjastycznie podeszła do sprawy. Chociaż gdzieniegdzie pojawiły się też sceptyczne, może nawet ironiczne uśmiechy. Decyzja jednak zapadła.

Rozpoczął się okres przygotowań wyborów do sejmu.

Kandydatów na posłów zgłaszali uczniowie, nauczyciele i rodzice. Po zamknięciu listy, przez dwa tygodnie, każdy z nich mógł prowadzić własną kampanię wyborczą. Szkolne korytarze dudniły od pomysłów i obietnic składnych wyborcom.

Określonego dnia wszyscy ruszyli do urn. W drodze głosowania wyłoniono 32 parlamentarzystów. Większość stanowili uczniowie, po cztery mandaty przypadły gronu pedagogicznemu i rodzicom oraz jeden dyrektorowi szkoły niejako "z urzędu". Przebieg i wyniki wyborów zostały szczegółowo zaprotokołowane.

Pod koniec maja szkolni parlamentarzyści zasiedli w jednej z sal lekcyjnych na swoim pierwszym posiedzeniu.

— **Frekwencja była niemal 100 proc.** — opowiada Tomek Postlep, członek komisji regulaminowej. — **Przyszło też sporo widzów. Wszyscy byli ciekawi jak będzie ono przebiegało.**

Cd. str. 4

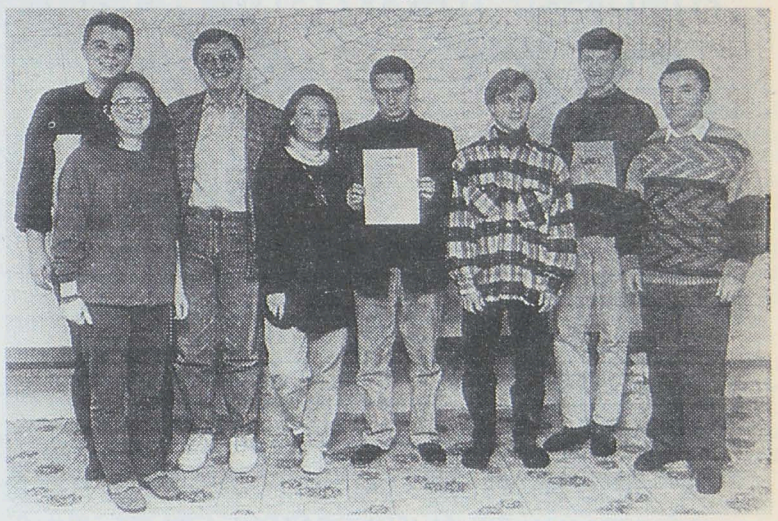

*Najaktywniejsza grupa twórców szkolnej konstytucji z dyrektorem Andrzejem Gołaszewskim (pierwszy z prawej) i nauczycielem Andrzejem Kurpiewskim (drugi z lewej).* **Fot: M. Kość**

*Kronika wypadków umysłowych*

# NADCIĄGA LONGIN

KONRAD KRUSZEWSKI

*Nasza telewizja publiczna pokazała program pt. „Rozmowy kanciastego stołu", w którym starano się rozstrzygnąć dylemat, czy etyczne jest bicie generała Jaruzelskiego brukowcem po głowie.*

W założeniu podobno miała być to dyskusja. Dyskusja!? — zwyczajna pyskówka z udziałem rolnika Helskiego i byłego rzecznika Urbana.

Były rzecznik Urban był zdania, że nie należy tłuc generała kamieniem po głowie, gdyż może to doprowadzić do zgonu tłuczonego. Rolnik Helski uważał natomiast, że owszem, można, ale z wyczuciem i byle nie trafić w oko, a wtedy ofiara, chociaż okaleczona, przeżyje, co Helski sam wypróbował na głowie generała, więc jako praktyk wie, co mówi. Dyskutanci przy swoich zdaniach pozostali do końca.

Autorowi programu, panu Jackowi Kurskiemu, trzeba pogratulować. Zestawienie w pojedynku słownym niezbyt gramotnego rolnika ze specjalistą od propagandowej manipulacji było pomysłem niezwykle szczęśliwym, tym bardziej, że Helski występował w tym programie jako przedstawiciel antykomunistycznej opozycji z lat osiemdziesiątych, a Urban reprezentował ówczesną władzę. Wyszło na to, że dobrze zrobił Jaruzelski wprowadzając stan wojenny, gdyż inaczej jakieś antykomunistyczne koczkodany z kamieniami w łapach wytłukłyby subtelnych etyków typu Urbana.

Jeżeli panu Kurskiemu uda się zrealizować jeszcze kilka programów, to liczba zwolenników wprowadzenia stanu wojennego wzrośnie z 50 do 90 proc., a społeczeństwo zacznie zbierać składki na pomnik generała w czarnych okularach. Do następnej audycji redaktor Kurski powinien zaprosić kryminalistę, najlepiej upośledzonego umysłowo i skonfrontować go na przykład z profesorem Jerzym Wiatrem. Dyskusja mogłaby dotyczyć obostrzeń karnych dla przeciwników politycznych w okresie stanu wojennego. Zabawa byłaby równie dobra, jak w przypadku rolnika i rzecznika.

Ciekawe jest to, że Jacek Kurski, który, wydawałoby się, zasłużył tego typu programami na specjalne stypendium dla młodych dziennikarzy, fundowane przez Urbana i Rakowskiego, występuje w telewizji jako reprezentant prawicowej opozycji. Stwarza to wrażenie, jakby prawica specjalnie wynajmowała tego dziennikarza w celu zohydzenia swego wizerunku w społeczeństwie.

Nic więc dziwnego, że koalicja, mając za przeciwników takich redaktorów, nie obawia się proponować na ministra obrony narodowej pezetpeerowskiego propagandzistę Longina Pastusiaka — profesora.

Na początku wydawało się, że to żart z cyklu „Przychodzi premier do lekarza...", ale kiedy Waldemar Pawlak oświadczył, że zrobi wszystko, aby profesor Longin został ministrem, uwierzył w to nawet sam zainteresowany i powrócił z jakiejś ważnej konferencji międzynarodowej.

Profesor Pastusiak zdobywał stopnie naukowe za rozszyfrowywanie imperialnych celów NATO, propagowanie idei K. Marksa, skierowanych przeciwko zachodniej burżuazji oraz za futurystyczne przepowiednie typu: **„Zjednoczenie Niemiec może dokonać się tylko na bazie socjalizmu".**

Uczony astronom, który twierdziłby, że na Marsie żyją istoty podobne do ludzi, palnąłby sobie w łeb po otrzymaniu pierwszych fotografii tej planety, wykonanych przez sztucznego satelitę. Jeśliby jednak się nie zastrzelił, to i tak jego kariera w cywilizowanym świecie byłaby skończona i może nawet odebrano by mu stopień naukowy. W Polsce, o czym świadczy przykład prof. Longina, za kompromitacje umysłowe można zostać ministrem obrony.

Oprócz zdemaskowania imperialnych celów NATO, pan Pastusiak ma jeszcze inne predyspozycje do objęcia najważniejszego stanowiska w Ministerstwie Obrony Narodowej. — **Byłem na studium wojskowym w czasie studiów na uniwersytecie i czołgałem się bardzo zdrowo** — oświadczył w programie Radia „Zet" koalicyjny kandydat na ministra.

Rzeczywiście, profesor Longin czołgał się bardzo zdrowo, nie tylko w czasie studiów, potem również, aż wreszcie się doczołgał, chociaż jeszcze nie wiadomo, czy cel, jaki osiągnął w pozycji pełzającej, jest ostateczny.

Możliwe że Longin Pastusiak nie wyda się państwu odpowiednim kandydatem na ministra, ale wystarczy, aby red. Kurski skonfrontował go w swoim programie na przykład z gospodynią domową — zwolenniczką poglądów Tejkowskiego o NATO jako narzędziu zniewolenia Polski, a okaże się, że jest to kandydatura poważna, wręcz jedyna. ■

*Rocznica grudnia'70*

# JANEK WIŚNIEWSKI PADŁ

*Przedświąteczną atmosferę grudniowych dni zakłócają Polakom wspomnienia o tragicznych wydarzeniach. Tym boleśniejszych, że sprawcami cierpień i nieszczęść nie byli wrogowie, którzy wdarli się w granice państwa z zewnątrz.*

Podobnie jak w grudniu sprzed trzynastu lat, również w 1970 roku przeciwko narodowi, domagającemu się swoich podstawowych praw, władza pchnęła oddziały polskiego wojska i polskiej, „ludowej" milicji.

Wydarzenia grudniowe na Wybrzeżu w 1970 roku należą do najczarniejszych kart naszej powojennej historii. Wzburzenie stoczniowców z Gdańska, Gdyni i Szczecina wywołały wprowadzone 12 grudnia podwyżki cen podstawowych artykułów żywnościowych. Trzeba przyznać, że już sam wybór terminu takiego posunięcia pachnie prowokacją polityczną.

Tak zwane przerwy w pracy, czyli po prostu strajki, nic nie dały. Robotnicy nie byli przygotowani na prowadzenie rozmów z władzą, brak było jakiejkolwiek organizacji. Ludzie wychodzili poza bramy stoczni, maszerowali pod gmachy komitetów partyjnych czy rad narodowych, a to dawało pretekst do wystawienia przeciwko nim uzbrojonych oddziałów.

17 grudnia rano ludzie szli do pracy — otwarto do nich ogień z broni maszynowej. Na dobrą sprawę nikt nie zdołał dokładnie ustalić, ile ofiar śmiertelnych pochłonęły tamte wydarzenia. I nie o liczby tu chodzi. Najważniejsze są wszak jednostkowe tragedie ludzi sterroryzowanych, zastraszonych; w relacjach uczestników tamtych dni czytamy o poszukiwaniu zwłok swych bliskich w kostnicach, o organizowanych naprędce, często pod osłoną nocy, pochówkach. Rodziny zmuszano do milczenia. Symbolem wydarzeń sprzed 24 lat stał się poległy młody robotnik, niesiony na czele manifestacji na starych drewnianych drzwiach.

Grudzień 70 zaowocował Sierpniem 80. Potrzeba było dziesięciu lat, żeby wykształciły się skuteczniejsze niż uliczne demonstracje i palenie komitetów formy protestu. Ofiara Janka Wiśniewskiego nie poszła na marne.

JANINA WERPACHOWSKA

# LEKCJA SZKOLNEJ DEMOKRACJI

c.d. ze str. 3

Podczas tego posiedzenia wybrany został marszałek sejmu, pozostałe władze oraz członkowie komisji problemowych. Określono sposób pracy sejmu oraz harmonogram prac nad konstytucją. Każdy z posłów otrzymał komplet materiałów pomocniczych i książek o idei konstytucjonalizmu.

**— To były moje najtrudniejsze obrady** — wspomina Norbert Brzozowski, marszałek sejmu. — **Stałem na czele wspaniałego parlamentu, którym musiałem kierować, a nie miałem w tym żadnego doświadczenia. Każde następne były już znacznie łatwiejsze.**

Już po wakacjach, w pierwszych dniach września, sejm wznowił działalność. Na pierwszym posiedzeniu burzliwie dyskutowano i kłócono się nad projektem regulaminu. Dopiero w drugim czytaniu został przyjęty bez poprawek.

**— Najwięcej kontrowersji wzbudził punkt dotyczący uczestnictwa w obradach Sejmu oraz odpowiedzialność posłów** — mówi Mariusz Chmielewski, wiceprzewodniczący komisji regulaminowej. — **Ostatecznie uznaliśmy, że mają obowiązek uczestniczyć we wszystkich posiedzeniach. Odpowiadają natomiast przed wyborcami, którzy obdarzyli ich przecież swoim zaufaniem.**

## Konstytucja powstawała w bólach

Najtrudniejsze i najbardziej pracochłonne okazało się sporządzenie projektu konstytucji. Komisja zbierała się co tydzień — w czwartek — na kilkugodzinnych obradach. W ostatniej fazie przygotowań spotkania odbywały się niemal codziennie.

**— To była bardzo ciężka i żmudna praca** — wspomina Marek Chmielewski, wiceprzewodniczący komisji konstytucyjnej. — **Wiedzieliśmy o co nam chodzi, tylko jak to przełożyć na ten najważniejszy akt. Poza tym czas nas gonił. Wielce pomocne okazały się tu materiały, które studiowaliśmy w czasie wakacji.**

Projekt konstytucji przedstawiony sejmowi otwierała preambuła i słowa "My uczniowie, nauczyciele i rodzice ... ". Zawierał 13 rozdziałów, a każdy z nich po kilka lub kilkanaście artykułów. Stanowiła, że najwyższą władzą jest sejm, kontrolujący pozostałe organa szkolne nie wyłączając dyrekcji. Ustanawiała również silną władzę sądowniczą. Poza tym jej rozdziały dotyczyły m.in. nowej ordynacji wyborczej (równy podział mandatów), katalogu praw ludzkich, gospodarowania funduszami, tajemnicy służbowej rady pedagogicznej.

Pierwsze czytanie wywołało mnóstwo kontrowersji i sporów wśród parlamentarzystów. Nie podobały się zasady nowej ordynacji, kwestia kontroli dyrektora. Większość posłów opowiadała się za uchwaleniem większej liczby tzw. "dni banity" czyli dni bez jakiegokolwiek oceniania (projekt przewidywał 13 dzień każdego miesiąca).

Po naniesieniu poprawek nastąpiło drugie czytanie. Wtedy okazało się, że na sali obrad nie ma quorum. Posiedzenie zostało więc przełożone.

Na następnym bezwzględną większością głosów konstytucja szkolna została już uchwalona. Drugim punktem obrad był wniosek o samorozwiązanie się sejmu.

**— Sejm spełnił swoje zadanie** — mówi Norbert. — **Konstytucja została uchwalona i taki wniosek musiał być postawiony.**

Po długich dyskusjach sejm z wielkim żalem niewielką większością głosów został rozwiązany.

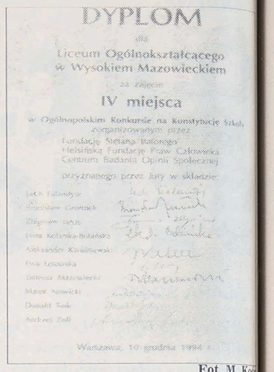


Fot. M. Kosk

## Fordem po nagrodę

Pozostało jeszcze skompletowanie wszystkich dokumentów — protokołów, sprawozdań, zapisów i 9 listopada — na dwa dni przed upływem terminu — zostały one wysłane do organizatorów konkursu.

**— Właśnie trwała lekcja historii, gdy poproszono mnie do sekretariatu po odbiór telegramu** — opowiada A. Kurpiewski. — **Byłem mocno zdziwiony i zaniepokojony, najgorsze myśli przychodziły do głowy. Czytam ... przyznano nam czwartą nagrodę i zapraszają na sobotę, 10 grudnia do Sejmu po jej odbiór... Z radości aż podskoczyłem. Od razu pobiegłem do marszałka.**

Dyrektor zorganizował transport do Warszawy — forda z kierowcą. Czteroosobowa delegacja pojechała po odbiór nagrody.

**— Byłem pierwszy raz w Sejmie** — ciągle pod wrażeniem opowiada Norbert. — **Już sam budynek zrobił na mnie ogromne wrażenie. Przyznaję czułem się trochę przytłoczony i miałem ogromną tremę.**

Dyplom uznania odbierali z rąk pomysłodawcy konkursu prof. Wiktora Osiatyńskiego.

**— Jego uścisk dłoni będę pamiętał do końca życia** — szczerze przyznaje Mariusz. — **W ogóle obecność tak wielu znanych polityków nie mogła nie zrobić wrażenia. Ocieraliśmy się o nich. Wszyscy byli, co mnie miłe zaskoczyło, bardzo sympatyczni, uprzejmi, tacy normalni.**

Dyrektor sprawił jeszcze jedną miłą niespodziankę — po uroczystości zaprosił szkolną delegację na kawę do sejmowej kawiarni.

Obok dyplomu LO otrzymało również nagrodę pieniężną — 50 mln zł. Zgodnie z regulaminem konkursu 20 proc. przypada osobom, które w decydujący sposób przyczyniły się do powstania wyróżnionej konstytucji. Pozostałe 80 proc. — szkole.

**— Na razie trudno powiedzieć na co dokładnie wydamy te pieniądze** — mówi A.Kurpiewski. — **Potrzeby szkoły są ogromne. O rozdziale pieniędzy zdecyduje sejm. Na pewno jednak część tych środków przeznaczona zostanie na wycieczkę naszego sejmu do Sejmu.**

Uczniowski sejm w LO w Wysokiem Mazowieckiem przeszedł do historii szkoły. Uchwalona konstytucja pozostanie tylko śladem jego działalności. Nie może być wcielona w życie, ponieważ wiele jej zapisów kłóci się z ustawą oświatową. Taki sam los czeka wszystkie konstytucje nagrodzone w konkursie.

POMORSKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZENIOWE GRYF S.A.

OC GRYF OC

| POJEMNOŚĆ SILNIKA | do 900 cm³ | 900 - 1250 cm³ | 1251 - 1500 cm³ | powyżej 1500 cm³ |
|---|---|---|---|---|
| SUWALSKIE | 994.000 | 1.568.000 | 2.363.000 | 3.350.000 |
| BIAŁOSTOCKIE | 994.000 | 1.568.000 | 2.363.000 | 3.350.000 |
| ŁOMŻYŃSKIE | 994.000 | 1.568.000 | 2.363.000 | 3.350.000 |

- 60% OBNIŻKI SKŁADKI ZA BEZSZKODOWĄ JAZDĘ
- 10% OBNIŻKI ZA JEDNORAZOWĄ OPŁATĘ SKŁADKI
- 10% OBNIŻKI ZA KONTYNUACJĘ UBEZPIECZENIA W PTU GRYF
- 10% OBNIŻKI ZA JEDNORAZOWĄ OPŁATĘ SKŁADKI ROCZNEJ DO 31.12.1994
- 5% ZA WYPOSAŻENIE POJAZDU W URZĄDZENIE ABS
- 5% OBNIŻKI ZA JEDNORAZOWĄ OPŁATĘ SKŁADKI ROCZNEJ DO 15.01.1995
- SKŁADKĘ MOŻNA OPŁACAĆ - ROCZNIE, KWARTALNIE
- ZIELONA KARTA - BEZPŁATNIE
- AUTO-PAKIET - DODATKOWE ZNIŻKI
- LADY GRYF - UBEZPIECZENIA DLA PAŃ KIEROWCÓW
- ADWOKAT - PIERWSZE W POLSCE UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ WŁAŚCICIELI POJAZDÓW - DODATKOWA ZNIŻKA 5%

HONORUJEMY ZNIŻKI NABYTE W INNYCH TOWARZYSTWACH UBEZPIECZENIOWYCH

W NASZYCH PLACÓWKACH POINFORMUJĄ, DORADZĄ, UBEZPIECZĄ

- AUGUSTÓW, UL. RYNEK A. ZYGMUNTA 28 TEL.: 29-93
- BIAŁYSTOK, UL. ZWYCIĘSTWA 10 TEL.: 75-47-30
- BIELSK PODLASKI, UL. J. DĄBROWSKIEGO 3 TEL.: 22-26 WEW. 59
- EŁK, UL. SŁOWACKIEGO 2 TEL.: 16-12-48
- GRAJEWO UL.WOJSKA POLSKIEGO 53
- HAJNÓWKA, UL. MARIANA BUCZKA 2 TEL.: 21-07
- ŁAPY PL. NIEPODLEGŁOŚCI 5 TEL.: 23-93
- ŁOMŻA, AL. LEGIONÓW 7 TEL.: 16-41-47, TEL./FAX: 16-42-33
- MICHAŁOWO, UL. TOPOLOWA 5 TEL.: 189-165
- MOŃKI, UL. KOLEJOWA 2 TEL.: 29-46
- PISZ, UL. RYBACKA 8 TEL.: 339-45
- SIEMIATYCZE, UL. GÓRNA 61 TEL.: 55-22-91
- SOKÓŁKA, PL. KOŚCIUSZKI 5 TEL.: 22-51 WEW. 36
- SUWAŁKI, UL. KOŚCIUSZKI 71 TEL.: 66-39-94
- WYSOKIE MAZOWIECKIE, DWORZEC PKS TEL.: 75-29-17
- ZAMBRÓW, UL. WOJSKA POLSKIEGO 25 TEL.: 71-67-11

GRYF. NA WSZELKI WYPADEK

K2388

# CHŁOP Z FANTAZJĄ

JERZY MARKS

*Wieś Sz. w gminie Wieliczki jest zastraszona. Ludzie boją się mówić, bo wiedzą, że z Józefem P. nie ma żartów. Jak trochę sobie wypije, stać go na wszystko. Nawet ogień może podłożyć.*

**— Chłop ma fantazję, że hej. Wolałbym jednak nie doświadczyć jej na sobie** — mówi napotkany przechodzień.

Policyjny meldunek był lakoniczny. „26 listopada, ok. godz. 21, 56-letni Józef P. ze wsi Sz. rozebrany wyniósł swoje rzeczy z domu. Następnie udał się na strych i wzniecił tam pożar. Ogień ugasili okoliczni mieszkańcy. Mężczyznę zatrzymano do dyspozycji prokuratora".

## Strach staruszków

W podpalonym domu, należącym do gminy, razem z Józefem P., zamieszkiwało małżeństwo K. Łączyła ich wspólna sień i ciągłe awantury.

**— Męczyli my się tak z dwadzieścia pięć lat** — mówi pani Barbara, lat 83. Od czasu, kiedy wprowadził się P. — **Kłótnie wszczynał bez nijakiej przyczyny. Nawet o to, że telewizor za głośny. Specjalnie my tego nie robili, tylko ze względu na słuch Romana, mojego męża. Przekroczył już setkę, to i dziwić się nie należy. Daj Boże każdemu taki wiek. Ale on, zaczy się nasz współlokator tego nie rozumiał. Może nie chciał, kto go tam wie. Od razu walił w ściany i już. Jak był trzeźwy to dało się jeszcze wytrzymać. Kiedy podpił zamykaliśmy się na klucz i siedzieli w strachu. Tamtego wieczora było podobnie. Patrzyliśmy sobie na dziennik. Zaczął pukać do naszych drzwi.**

**— Jeśli nie otworzycie, ja coś spalę** — krzyczał.

**— My nic. Siedzimy, jak mysz pod miotłą** — opowiada Barbara K. **Był pijany, ale nie za bardzo. Nie dawał za wygraną. Zaczął dobijać się na siłę. Tarmosił klamkę. W pewnym momencie zmienił taktykę.**

**— K.** — prosił męża — **niech otworzy. Czego się mnie boicie. Nic wam złego nie zrobię. Pogadamy.**

**— Mówię do Romana, żeby nie wstawał się otwierać, bo on planuje nas tylko złagodzić, zmiękczyć.**

**— Nie chceta wychodzić, to się spalita** — zakończył dyskusję P.

Po chwili K. ujrzeli wychodzącego z domu Józefa P. Był w samych kalesonach i koszuli. W rękach trzymał jakieś tobołki. Wyniesione rzeczy, między innymi ubrania, złożył na środku podwórka. Powrócił do domu i wszedł na strych. Zebrał parę desek i szmat, i wszystko podpalił. Staruszkowie, ciągle zamknięci, nawet nie wiedzieli co nad nimi się dzieje.

## Na swój łeb

Wydobywający się przez szczytowe okna dym pierwszy zauważył mieszkający przez płot Jan O.

**— Jaka cholera? Co tam się stało?** — pomyślałem. — **Natychmiast wyleciałem na dwór. Trzeba przecież ludzi ratować. Powiadomiłem sołtysa. Ten dał znać na policję. Nadbiegli sąsiedzi. Na dole było wszystko w porządku. Na poddaszu zastaliśmy palące się szmaty i coś tam jeszcze. Ratunek przyszedł w samą porę. Ogień zaczął już sięgać krokwi. Wodę nosiliśmy kubełkami** — relacjonuje Jan O.

Jan O. nie ukrywa, że to za jego przyczyną Józef P. zamieszkał w Sz.

**— Ja go tu ściągnąłem. Na swój łeb. Było to ze dwadzieścia parę lat temu. Siedział bidak na dworcu w Olecku i nie miał gdzie się udać. Wcześniej pracował gdzieś w PGR. Mówię do niego, pojedź do Sz. Tam jest dobra robota w kółku. Mieszkanie też możesz dostać. Ściągniesz rodzinę i będziesz żyć, jak panisko. W kółku długo nie narobił. Wywalili, chyba za wódkę. Z żoną rozszedł się przed kilku laty. Trzeba przyznać, że kobieta nie miała lekko. Nieraz widziałem, jak z dziećmi uciekała przez okno. P. to awanturnik. Szuka zaczepki. Z synem nawet się bił. Mnie też kiedyś poturbował. Ostatnio nigdzie nie pracował. Z czego bierze na wódkę — nie wiem. Ludzie gadają, że rowerykiem jeździ do matki pod Raczki. Najczęściej w te dni, kiedy ona bierze rentę. Szkoda chłopa. Miejscowi za bardzo z nim nie przystają. Każdy wie, że narwany. Na swój łeb ja go tu przyciągnął** — powtarza Jan O.

**— Dosyć tej spowiedzi** — przerywa rozmowę małżonka. — **Ty będziesz gadał, a on wróci i się zemści. Z szalonym nie ma żartów.**

## Krowa sołtysa

Rodzina Józefa P. znalazła schronienie w budynku byłej szkoły. Drzwi do mieszkania zamknięte. Obejścia strzeże duży i zły pies. Jego ujadanie przywołuje gospodarza. Młody, ok. trzydziestki, mężczyzna w ręku trzyma grabie.

**— Czego tu? Spie...** — krzyczy pokazując na furtkę. Żadnych rozmów, ani wywiadów.

Owym mężczyzną był syn Józefa P. We wsi rozpowiadają o jabłku i jabłoni.

Sołtys jest bardziej wylewny. Jego zdaniem w Sz., liczących sobie 33 dymy i 140 mieszkańców, Józef P. jest przypadkiem szczególnym.

**— Na opinię o sobie trzeba zasłużyć. Józef P. umiejętność tę posiadł do perfekcji** — komentuje Zenon Z.

**— Nikt za nim nie przepada, a wszyscy pilnie śledzą jego „karierę". To sztuka nie lada. Mnie też kiedyś los z nim zetknął. Kiedy po ślubie osiadłem w Sz. jednym z pierwszych moich znajomych był nie kto inny tylko Józef P. W imię przyjaźni zaoferował mi pomoc w prowadzeniu gospodarstwa.**

**— Wiesz, z ludźmi trzeba dobrze żyć. Ja ci pomogę, ty mnie** — czarował sołtysa Józef P.

**— Nie minęło kilka miesięcy, kiedy przekonałem się, że zawarty między nami układ obowiązuje tylko jedną stronę. Dałem mu krowę, której nigdy nie odrobił. Długo jej nie trzymał. Sprzedał, a pieniądze przeznaczył pewnie na przelew. Kiedy ośmieliłem się prosić, aby przyszedł do zniw puścił wiąchę i zapewnił, że za jedną krowinę nie będzie zapieprzać.**

W Sz. wiedzą, że Józef P. korzysta z pomocy opieki społecznej.

**— Za komuny było to tak samo i teraz. Zasiłki dają tylko pijanicom i chuliganom. Porządny człowiek grosza nie dostanie. Wychodzi na to, że w naszym kraju nie jest jeszcze tak źle. Opieka się schytrzyła. Zaczęła wydawać bony towarowe. Wie pan, jak niektórzy z tak zwanych podopiecznych postąpili. Tak postąpili, że przechytrzyli opiekę. Zaczęli kupować drożdże i cukier. Wiadomo na co. Niech walą im dalej. Inni zapłacą** — piekli się jedna z kobiet prosząca o anonimowość.

Sklepowa w Sz., najbardziej ponoć poinformowana osoba we wsi, odmawia rozmowy.

**— Chcę spokojnie żyć i dotrzymać do emerytury. Nie będę mówić ani o Józefie P., ani o kimkolwiek** — tłumaczy się.

Z kolei kierowniczka Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielickach zasłania się tajemnicą służbową.

**— Pracuję dla chleba, nie dla przyjemności.**

Przyznaje jedynie, że Józef P. korzystał z pomocy.

**— Nic więcej nie mogę powiedzieć** — rzuca na koniec.

Policjanci z Wieliczek odsyłają do komendanta rejonowego.

## Epilog

Wobec Józefa P. prokurator zastosował środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztu. Postawiono mu zarzuty o usiłowanie podpalenia (art. 11 par. 1 KK) oraz z art. 138 par. 1 „Kto sprowadza pożar, który zagraża życiu lub zdrowiu ludzi, albo mieniu w znacznych rozmiarach podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3". Józef P. złożył do Sądu Wojewódzkiego zażalenie. W swoim życiu odsiedział już co nieco.

Małżonkowie spędzą Święta w domu starców. Zostali doń przeniesieni w kilka dni po zdarzeniu.

**— Nareszcie będziemy mieli spokój** — mówią. ■

P.S. Niektóre imiona i inicjały zostały zmienione.



*Posiadacze oszczędnościowych wodomierzy sami w pewnym sensie nakręcają spiralę podwyżek i stają się jej ofiarami*

# ODPOLITYCZNIANIE WODY

MIROSŁAW PIONTKOWSKI

*Propozycja wzrostu cen za wodę i odprowadzanie ścieków budzi w ostatnim czasie wiele kontrowersji. Jak się wydaje nie należy już powątpiewać czy podwyżki będą, natomiast bardziej zasadne są pytania o ich wysokość i powody.*

## Godziwe płace

Wodociągi Białostockie to przedsiębiorstwo, którego majątek wyceniany jest na ok. 1 bln 400 mld zł. Największe firmy w naszym mieście dysponują zasobami w wysokości zaledwie 1/3 powyższej sumy. Do zarządzania i obsługi tak wielkiego majątku zatrudnionych zostało 600 osób (liczba zawiera 136 pracowników oczyszczalni ścieków, którą firma przejęła pół roku temu). Wydatki na płace pochłaniają 24,3 proc. wszystkich kosztów własnych firmy. Przeciętna płaca w przedsiębiorstwie wynosi obecnie 7 mln 100 tys. zł, a w przyszłym roku proponuje się jej wzrost o 15 proc. Abstrahując od zasadności tych podwyżek, prezes spółki J. Iwaniuk przedstawił kalkulację, z której wynika, że zamrożenie płac pracowników na obecnym poziomie dałoby odbiorcom indywidualnym oszczędność jedynie rzędu 260 zł za metr sześcienny wody i ścieków. Zdaniem prezesa ani zwolnienia, ani zamrożenie płac nie dałyby odczuwalnych oszczędności w kieszeniach klientów Białostockich Wodociągów.

**— Nawet teoretyczne zwolnienie trzydziestu pracowników pozwoliłoby na zmniejszenie opłat za wodę i ścieki tylko o 100 zł za metr sześcienny** — twierdzi prezes Iwaniuk — **Taka sama oszczędność mogłaby być osiągnięta w wyniku obniżenia kosztów własnych produkcji aż o 4 mld 380 mln zł. Te wyliczenia pokazują jak niewielką skalą możliwości oszczędnościowych dysponuje nasze przedsiębiorstwo. Nie tylko inflacja**

Głównie z tytułu uruchomienia nowej oczyszczalni nastąpi wzrost kosztów amortyzacji o 25 proc. Poza tym według założeń rządowych inflacja wyniesie w przyszłym roku ok. 17 proc. Szacuje się również, że wzrostowi o 14 proc. ulegną ceny nośników energii. Wreszcie sprawa najbardziej kontrowersyjna: spadek zużycia wody spowodowany montażem liczników.

**— W tym roku zanotowaliśmy piętnastoprocentowy spadek poboru wody. Przewidujemy, że w przyszłym roku nastąpi dalsze zmniejszenie spożycia o kolejne 5 procent** — mówi prezes Iwaniuk — **Ze względu na bardzo duży udział w kosztach ogólnych kosztów własnych (tzn. takich, które nie ulegają zmianom niezależnie od kilkunastoprocentowych wahań zużycia wody), spadek sprzedaży wody jest jednym z elementów, który powoduje wzrost jej ceny za metr sześcienny.**

Idąc tym tokiem myślenia, przy piętnastoprocentowym spadku zużycia wody, jej cena za metr sześcienny powinna wzrosnąć o 12 procent. Innymi słowy posiadacze oszczędnościowych wodomierzy sami w pewnym sensie nakręcają spiralę podwyżek i stają się jej bezpośrednimi ofiarami.

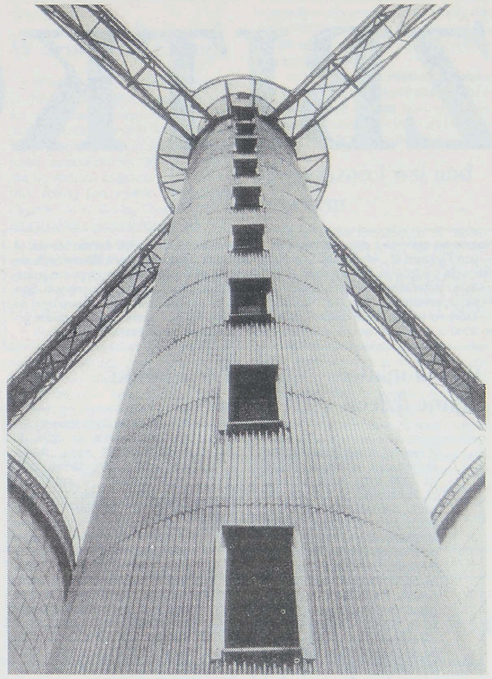

*Uruchomienie nowej oczyszczalni podniesie koszty amortyzacji o 25 proc.*
Fot. I. Wysocki

## Miraż liczników

Przekonanie o oszczędnościach finansowych jakie daje licznik wody nie wytrzymuje więc krytyki. Owszem, zamontowanie tego urządzenia na pewno ma wpływ na mniejszy pobór wody. Przeciętny użytkownik nie zdaje sobie jednak sprawy, że płacąc relatywnie mniej za zużytą wodę, dopłaca do kosztów związanych z konserwacją i odczytywaniem wodomierzy. Obsługą liczników zajmuje się administrator budynku, czyli w naszych warunkach spółdzielnie mieszkaniowe. Według prezesa Iwaniuka będą one doliczać sobie koszty eksploatacji liczników do kwoty czynszu.

## Monopolista

Nie do końca jasne są również zasady, jakimi kierują się zakłady wodociągowe przy naliczaniu opłat dla odbiorców indywidualnych i dla podmiotów gospodarczych. Konkretne decyzje podejmują wprawdzie Rady Miejskie, ale Urząd Antymonopolowy twierdzi, że wodociągi wykorzystują swoją pozycję jedynego usługodawcy w tej branży i zawyżają ceny wody dla przedsiębiorstw w sferze materialnej.

Nie od dziś wiadomo, że wszelkie podwyżki — w tym za wodę — stanowią kwestię polityczną. Stąd łatwiej windować ceny dla jednostek gospodarczych niż dla odbiorców indywidualnych, co mogłoby się spotkać z protestem społecznym. Przykładów jest wiele, ale ograniczmy się do jednego. W Chorzowie cena jednego metra sześciennego wody dla odbiorców indywidualnych wynosi 4 tys. 600 zł, natomiast dla sfery materialnej 12 tys. 600 zł. W Białymstoku te widełki są znacznie mniejsze: dla ludności — 3 tys. 900 zł; dla przedsiębiorstw — 5 tys. 200 zł. Dąży się do tego, aby ta różnica była jeszcze mniejsza.

## Decyzje

Najprawdopodobniej w tym tygodniu Zarząd Miasta podejmie decyzję w sprawie propozycji opłat za wodę i za odprowadzanie ścieków. Mimo iż istnieją spory co do konkretnej kwoty, podwyżki są nieuniknione. Pomijając wszystkie powody wymienione powyżej, trudno aby padło inne rozstrzygnięcie, biorąc pod uwagę fakt, że Wodociągi Białostockie są spółką z o.o. dwóch gmin: Białegostoku (98 proc. udziałów) i Wasilkowa (2 proc. udziałów). W normalnej gospodarce rynkowej współudziałowcy nie mają żadnego interesu w dotowaniu nierentownej spółki.

**— Konieczność wzrostu cen wody jest nieunikniona** — poinformował nas wiceprezydent Białegostoku, Ryszard Tur. — **Należy się jednak spodziewać, że Zarząd Miasta nie przyjmie propozycji podwyżek, w wysokości proponowanej przez Wodociągi Białostockie.**

Najbardziej rozpowszechniona wersja podwyżek dla odbiorców indywidualnych przedstawia się następująco: 5 tys. 600 zł za metr sześcienny wody oraz 6 tys. 300 zł za taką samą ilość odprowadzanych ścieków. Natomiast dla sfery materialnej przewiduje się wzrost opłat: woda — z 5 tys. 200 zł na 6 tys. 400 zł; ścieki — z 5 tys. 200 zł na 7 tys. 200 zł.

Po podjęciu decyzji przez Zarząd Miasta, kwestia podwyżek stanie na którejś z najbliższych sesji Rady Miejskiej. Wprowadzenia w życie nowych opłat za usługi wodociągowe można najwcześniej spodziewać się w lutym 1995 roku. ■

*W bloku przy ul. Pocztarskiej 3 w Łomży od 1989 roku wybuchły cztery groźne pożary. Jedna osoba zginęła w płomieniach*

# PRZYSTAŃ ROZBITKÓW

MARIA KACZYŃSKA

Z kroniki straży pożarnej. Pożar mieszkania zgodnie z dokumentacją nr 13/89 w dniu 10 lutego 89. Adres: Łomża, ul. Pocztarska 3/16. Poszkodowany — pan Ryszard M., właściciel. O godz. 19.35 pożar zauważyła pani Mikołajczyk, sąsiadka. Idąc klatką schodową spostrzegła wydobywający się spod drzwi dym. Na miejsce zdarzenia pierwsza jednostka straży przybyła o godz. 19.50. Akcją ratowniczą kierował od godz. 19.50 do 20.25 chor. Jarosław Szymański. Spaleniu uległy: wersalka, mata na ścianie, wykładzina podłogowa. Prawdopodobną przyczyną powstania pożaru było zaprószenie ognia przez Ryszarda M., który na pewien czas opuścił mieszkanie. Gdy wrócił — straż pożarna gasiła pożar. Właściciela ukarano mandatem 3000 zł oraz wystosowano wniosek do PZU o obniżenie odszkodowania.

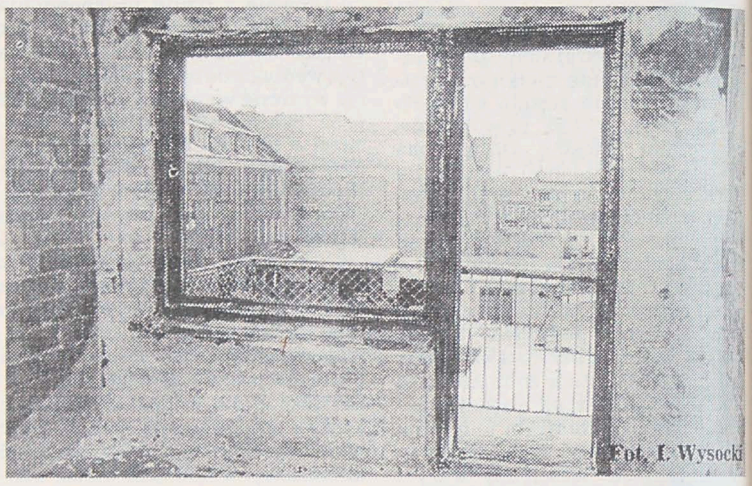

Fot. I. Wysocki

## Wyprowadzka na cmentarz

— **Czy zastałam pana Ryszarda M.?** — pytam przez drzwi mieszkania nr 16.

— **On już tu nie mieszka** — odpowiada kobiecy głos.

— **A gdzie się wyprowadził?**

— **Na cmentarz.**

Drzwi otwiera młoda Cyganka. Zaskoczona wyjaśnia, że poprzedni lokator umarł dobre dwa lata temu. Słyszała, że zwłoki znaleziono dopiero po kilku dniach.

— **Nie obchodzi mnie to** — mówi. — **Jak ja się wprowadziłam, gospodarka komunalna już wyremontowała lokal. Nie było po nim śladu, przyszłam w świeże miejsce.**

Mieszkanie jest kawalerką. Cyganka ma męża i dwoje dzieci. Kuchnię przerobili na pokój dla dzieci. Jest im ciasno, ale nie narzeka.

— **W porównaniu z zastępczakiem na Woziwodzkiej, to prawdziwy pałac** — mówi. — **Tam dosłownie nie dało się żyć, na każdym piętrze była melina. Tutaj jest spokój, sąsiedzi bardzo kulturalni** — podkreśla.

Kopalnią wiedzy na temat lokatorów okazuje się starsze małżeństwo spod „dwunastki". Mieszkają tu przeszło 30 lat, to jest od momentu oddania bloku do użytku.

— **Żeby był mróz, leżałby tam aż do wiosny** — mówi mężczyzna o okolicznościach śmierci Ryszarda M.

Zmarł na jesieni. Śmierć dopadła go w samotności, za zamkniętymi drzwiami mieszkania. Po tygodniu sąsiad na górze poczuł fetor rozkładającego się ciała. Zawiadomiono zakład pracy Ryszarda M. Przyjechali z zakładu i weszli przez okno...

Ryszard M. był kawalerem. Pracował w zakładzie oczyszczania miasta. Miał niewiele ponad 30 lat.

— **Nie był złym chłopcem. Zniszczył go nałóg** — mówi kobieta. — **Z mieszkania zrobił melinę.**

Sąsiedzi zagrozili mu:

— **Rysiek, żyj porządnie, bo cię stąd wyrzucimy.**

To było po pożarze w 89 roku, kiedy po pijanemu zaprószył ogień w swoim mieszkaniu i wyszedł na miasto. Nie posłuchał...

## Pijana matka, pijane dzieci

Z kroniki straży pożarnej. Pożar mieszkania w dniu 8 czerwca 1990 roku. Adres: Łomża, ul. Pocztarska 3/20. Poszkodowana Antonina R. Pożar zgłosiła o godz. 13.52 pani Stefania Makuszewska. O godz. 13.54 do miejsca zdarzenia przybyła pierwsza jednostka straży pożarnej. Paliło się wyposażenie pokoju. Na miejscu w płomieniach śmierć poniosła Antonina R., lat 62 — będąca w stanie nietrzeźwym. Przybyła grupa dochodzeniowa KR Policji, prokurator i lekarz pogotowia ratunkowego. Prawdopodobną przyczyną było zaprószenie ognia przez osoby dorosłe.

— **Piła tak, że po schodach chodziła dosłownie na czworakach** — wspominają Antoninę R. sąsiedzi.

Gdy wprowadzała się na Pocztarską z dwojgiem dzieci (była po rozwodzie), nic nie zapowiadało tragedii. Była porządną, wykształconą, pracującą kobietą. W pewnym momencie polubiła alkohol. W jej mieszkaniu trwały nieustające libacje.

— **Dzieci na to patrzyły. Nic dziwnego, że poszły w jej ślady** — mówią sąsiedzi.

W krytycznym dniu Antonina R. była jak zwykle pijana. Gdy wybuchł pożar, leżała zamroczona na wersalce. Równie pijani syn i zięć zamiast ją ratować, uciekli na balkon.

— **Straż pożarna musiała wyważać drzwi, bo nie chcieli otworzyć** — wspominają sąsiedzi. — **Pomoc nadeszła za późno, już nie żyła.**

— **Ona się wędziła w pokoju, a oni na balkonie ryczeli pijackie śpiewki** — dorzuca szczegóły jeden z naocznych świadków tamtych wydarzeń.

Córka Antoniny R. także stoczyła się na samo dno. Odsiedziała karę więzienia. Niedawno ktoś ją pijaną wsadził na łódkę na Żydowskiej Plaży i zepchnął na rzekę. Utopiła się. Jej dzieci — wnuki Antoniny — sąd zabrał do domu dziecka.

Po pożarze administracja wyrzuciła rodzinę R. z mieszkania. Ich miejsce zajęło młode małżeństwo.

## Porachunki

Z kroniki straży pożarnej. Pożar mieszkania w dniu 11 kwietnia 1992 roku. Adres: Łomża, ul. Pocztarska 3/26. Poszkodowany — Jan B. Pożar zgłosiła o godz. 15.12 pani Hanna Zawadzka. O godz. 15.17 do miejsca zdarzenia przybyła pierwsza jednostka straży pożarnej. Pożarem objęte były mieszkanie i strych budynku. Spaleniu uległo wyposażenie mieszkania i więźba dachowa budynku. Akcją kierował od godz. 15.17 do 15.35 starszy aspirant Andrzej Majewski, a od godz. 15.35 do 17.10 st. kpt. Lucjan Porowski — komendant rejonowy. Przypuszczalną przyczyną było podpalenie przez osoby nie ustalone.

O Janie B. sąsiedzi wiedzą najmniej. Tylko tyle, że był samotny, po trzydziestce. W mieszkaniu była melina. Gromadziły się męty z całej Łomży. Ponieważ mieszkanie znajdowało się na ostatnim piętrze, lokatorzy odczuwali sąsiedztwo wyjątkowo dotkliwie. Pijackie porachunki między gośćmi Jana B. załatwiane były przeważnie na klatce schodowej.

— **To był największy pożar z dotychczasowych, ponieważ spłonął także dach** — mówi lokator spod „dwunastki".

Po pożarze Jan B. już nie wrócił do mieszkania. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej wyremontował lokal i naprawił dach. Obecnie mieszkanie zajmuje rodzina z małymi dziećmi.

## Tragedia o północy

Z kroniki straży pożarnej. Pożar mieszkania w dniu 18 listopada 1994 r. Adres: Łomża, ul. Pocztarska 3/22. Poszkodowana Jadwiga D. Pożar zgłosił o godz. 0.25 pan Tomasz Stępiński. O godz. 0.30 do miejsca zdarzenia przyjechała JRG w sile dwóch samochodów gaśniczych oraz samochód operacyjny z dowódcą zmiany, Jarosławem Szymańskim. Pożarem objęte było całe mieszkanie. Płomienie wydobywały się na zewnątrz obiektu i na klatkę schodową. Mieszkanie uległo całkowitemu spaleniu. Oberwał się sufit i instalacja elektryczna. Przed przybyciem straży wybuchły dwie butle z gazem. Dodatkowo do pożaru zadysponowano o godz. 0.32 trzeci samochód gaśniczy i o godz. 0.40 samochód ratownictwa technicznego wraz z aparatami oddechowymi na sprężone powietrze. W trakcie akcji ataku serca doznał mieszkaniec bloku (sąsiad). Prawdopodobną przyczyną pożaru było zwarcie w instalacji elektrycznej.

— **Usłyszeliśmy potworny huk i brzęk tłuczonego szkła** — opowiadają sąsiedzi.

Gdy pan W. wybiegł ubrany tylko w slipki i podkoszulkę przed blok, z mieszkania na drugim piętrze strzelały kłęby dymu i ognia.

— **Przeziębiłem się** — mówi. — **Ale kto by tam myślał w takiej chwili o ciepłym ubraniu.**

— Obudził nas huk i krzyki, dochodzące z klatki schodowej — mówi Cyganka, zajmująca mieszkanie na parterze.

— **Ogień prawie przepalił nam drzwi. Mąż stał naprzeciwko i polewał je wodą** — opowiada inwalidka z mieszkania sąsiadującego z Jadwigą D.

Mówi, że przeżyli największy strach w życiu. Żaden z poprzednich pożarów nie umywał się do ostatniego. Ewakuacja na klatkę schodową nie była możliwa, ponieważ płomienie, buchające z drzwi sąsiadów, odcinały drogę. Uciekli na balkon. Strażacy przystawili drabinę i krzyczeli do niej, żeby schodziła. Ona była jak sparaliżowana. Czuła, że nie da rady. W końcu jeden ze strażaków wyniósł ją po schodach.

Pod blokiem, naprzeciwko okien Jadwigi D., leży kupa osmalonego gruzu. Wszystko, co zostało z dorobku życia całej rodziny.

— **Nic nie udało się uratować. Uciekli tylko w bieliźnie. Całe mieszkanie stało już w ogniu, gdy się obudzili. Ona ledwie zdążyła przedrzeć się przez przedpokój. Ogień wypalił jej włosy z tyłu głowy** — relacjonują sąsiedzi.

— **Taka porządna rodzina** — ubolewa Cyganka. — **Życzliwi, kulturalni ludzie. Nie żaden element.**

12-letni syn państwa D. nocował w „klubie" na poddaszu.

— **To go ocaliło** — mówią sąsiedzi.

Przyczyną pożaru, jak wstępnie orzekli strażacy, było tym razem zwarcie instalacji elektrycznej. Nie wiadomo, czy wyniknęło ono z ogólnie złego stanu instalacji w bloku, czy też z „innowacji", wprowadzonych w mieszkaniu państwa D. Zaraz po pożarze lub w jego trakcie ktoś ukradł z klatki schodowej tablicę rozdzielczą.

W bloku zapanował strach. Ludzie boją się dalszych pożarów.

— **Włączam piecyk najdłużej na pół godziny, potem robię przerwę, i znów włączam na pół godziny** — informuje o podjętych środkach ostrożności Cyganka.

W jej małym mieszkaniu elektryczny piecyk jest jedynym źródłem ogrzewania. Kuchnię węglową i takiż piec w dużym pokoju rozebrali zaraz po przeprowadzce. Podobnie postąpili inni lokatorzy. Kuchnie na węgiel zlikwidowali wszyscy. Piece prawie wszyscy. Na porządku dziennym w użyciu są elektryczne podgrzewacze.

— **Państwo D. ogrzewali mieszkanie tylko elektrycznie** — mówi pan W. — **Oboje pracowali — on ma warsztat, ona jest ekspedientką w sklepie. Do domu wracali późnym wieczorem. Nie w głowie im było rozpalanie w kuchni lub w piecach. Włączali poprostu grzejniki. I stało się.**

Od kilku lat w ZGM twierdzą, że blok będzie lada moment podłączony do sieci c.o. Dlatego ludzie zlikwidowali kuchnie i piece. Czas mija, a na Pocztarskiej 3 nic się nie zmienia.

— **Nie wiemy, co mamy w tej sytuacji robić** — martwią się lokatorzy. — **Instalacja elektryczna jest zrujnowana, a grzejniki włączać trzeba.** ■

*Suchowola zwyciężyła dzięki czystości i proekologicznym działaniom*

# NAJPIĘKNIEJSZA W WOJEWÓDZTWIE

JÓZEF BIEGAŃSKI

***Konkurs na najbardziej uporządkowaną gminę został zorganizowany przez Ministerstwa Rolnictwa i Ochrony Środowiska, Urzędy Wojewódzkie i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska. Suchowola ujęła sędziów swoją proekologicznością, czystością, estetyką i zajęła II miejsce.***

Wieś posiada bowiem nowoczesną oczyszczalnię ścieków, gminne wysypisko śmieci i wiejskie punkty gromadzenia odpadów. W Suchowoli istnieją organizacje proekologiczne i szkolne koła sympatyków ekologii. Duży udział w tworzeniu infrastruktury wiejskiej mają sami mieszkańcy — co roku woda doprowadzana jest do 6 wsi.

W nagrodę gmina otrzymała 600 mln zł z przeznaczeniem na inwestycję ekologiczną.

## Koncepcja wójta

Na obraz gminy duży wpływ wywarł jej wójt — Piotr Krutul. Pierwszą i drugą jego kadencję wiąże jedna koncepcja rozwoju — wykorzystanie trzech najistotniejszych walorów Suchowoli i okolic — religijnego, ekologicznego i turystycznego.

Pierwszym i najważniejszym jest dla Piotra Krutula walor religijny — ksiądz Jerzy Popiełuszko i jego kult.

**— Hasło księdza Jerzego: "Zło dobrem zwyciężaj", chcemy wykorzystać w naszych działaniach. Chodzi o zwyciężanie wszelkiego rodzaju zła, takiego jak na przykład niszczenie środowiska** — wyjaśnia wójt.

Część gminy znajduje się na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego. W 1992 roku Rada Gminy podjęła uchwałę o nadaniu Suchowoli statusu gminy ekologicznej. Oznacza to, że na jej terenie nie może funkcjonować przemysł ciężki, a ona sama będzie podejmować działania chroniące środowisko.

Trzecim walorem Suchowoli są jej możliwości turystyczne. Nie chodzi tutaj tylko o tereny biebrzańskie i fakt, że tutaj właśnie znajduje się środek Europy. Piotr Krutul chce wykorzystać dla rozwoju turystyki to, że co roku tysiące pielgrzymów odwiedzają miejsce pochodzenia księdza Jerzego.

## W drodze do Europy

W latach Polski Ludowej panowały w gminie tradycyjne stosunki własności prywatnej. Państwowych Gospodarstw Rolnych nigdy tutaj nie było. To przyczyniło się do wzrostu zamożności mieszkańców. Wielu rolników ma też rodziny za granicą. Poziom kultury rolnej jest wysoki. Wsie Dryga, Czyżew, Nowe Stojło, Chodorówka słyną z dużych plantacji truskawek.

**— Co można było jednak pokazać w gminie, która nie ma oczyszczalni ścieków i kanalizacji? Gdzie cuchnie rzeka i jest śmierdzące środowisko** — pyta wójt.

Budowę oczyszczalni ścieków Hydrocentrum rozpoczęto w w 1992 roku. Inwestycja wydawała się niemożliwa do zrealizowania ze względu na koszt — wówczas 10 mld zł. Budżet gminy wynosił zaś zaledwie 6,5 mld zł. Za jej budową przemawiał fakt, że jest to jeden z najnowocześniejszych tego typu obiektów w Europie. Docelowa przepustowość urządzenia wynosi 800 mszesc. na dobę. Oczyszczalnia funkcjonuje od maja tego roku. Niedługo do użytku oddany zostanie kolektor sanitarny o długości 8 km. Suchowolę skanalizowano w 60 procentach. Wodę doprowadzono do 17 wsi. Oznacza to, że 80 proc. zagród wiejskich jest w nią zaopatrzonych.

**— W przyszłym roku rozpoczniemy telefonizację. Jakość dróg będziemy poprawiać w 1996 r.** — wyjaśnia Barbara Waśkiel — Konopka, przewodnicząca Rady Gminy.

## O wyższości wsi nad miastem

Chociaż na inwestycje Suchowola przeznacza 50 proc. swojego budżetu, to jednak z tych środków nie byłoby jej stać na ich realizację — budżet jest za mały. Gmina korzysta więc z dotacji i korzystnych kredytów.

Co roku z budżetu państwa otrzymuje 200—300 mln zł na budowę wodociągów. Pieniądze z Fundacji Zaopatrzenia Wsi w Wodę i Kanalizację oraz z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska złożyły się na niskooprocentowany 5-miliardowy kredyt na budowę oczyszczalni ścieków. Na ten cel otrzymała też dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska. Na kolektor sanitarny dostała 2,217 mld zł dotacji z Agencji Restrukturyzacji i Mod ernizacji Rolnictwa. Urząd Wojewódzki dotował też 8 kilometrów drogi asfaltowej z Czerwonki do Suchowoli.

Na tak wysokie dotacje mogą liczyć jedynie wsie. Suchowola nie otrzymałaby ich, gdyby była miastem. W związku z tym Rada Gminy, która ubiega się o przywrócenie praw miejskich (Suchowola utraciła je w 1950 r.), podjęła decyzję o zawieszeniu ubiegania się o nie do 1997 roku.

## Tak jak kiedyś

Zdaniem zarządu, gmina jest atrakcyjnym miejscem dla inwestorów z branży przetwórstwa rolno—spożywczego. W tym celu wydzielone zostały tereny pod lokalizację zakładów tej branży.

Gmina należy do stowarzyszenia gospodarczego „Progres XXI" — łączącego 9 gmin województwa białostockiego. Rada Gminy dyskutować też będzie nad przystąpieniem do Związku Gmin Biebrzańskich. A wszystko to po to, by promować Suchowolę, na przykład poprzez folder reklamujący walory regionu.

**— Tak jak kiedyś będzie tutaj w przyszłości Centrum Handlowe** — zapewnia Piotr Krutul. ■


Zostań MultiMilionerem z MultiChoice!

Polska jest trzecim w Europie rynkiem TV satelitarnej. Dostęp do najlepszych płatnych programów otwiera MultiChoice Polska - dystrybutor FilmNet, Discovery, CMT Europe, QVC. Przygotuj się! Nie daj się zaskoczyć! Sprzedaż hurtową odbiorników z dekoderem prowadzą:

Z.U.E. DIPOL, 15-207 Białystok, ul. Piastowska 11
P.H.P.U. HAVO, 15-873 Białystok, ul. Św. Rocha 11/1, tel. (0-85) 279 82, 279 81
AVEXIM, 15-281 Białystok, ul. Legionowa 9, tel. (0-85) 22 647
P.H. Marek Buczak, 43-300 Bielsko-Biała, ul. Krakowska 27
Z.P.H.U. AVIS s.c., 11-300 Biskupiec, ul. Pionierów 2, tel. 15 33 72
P.H. MARGON, 85-640 Bydgoszcz, ul. Głowackiego 9, tel. 45 20 85
P.T.H. ASAT, 41-253 Czeladź, ul. Staropogańska 9
UNITRUS s.c., 82-300 Elbląg, ul. Leszno 6, tel. (0-50) 32 57 55, 34 79 50
Sklep KACPRZAK, 80-244 Gdańsk, ul. Grunwaldzka 99/101, tel (0-58) 48 39 82
Sklep Firmowy TELKOM-TELMOR, 80-425 Gdańsk, ul. Mickiewicza 5/7, tel. (0-58) 41 32 33 w. 205
P.H. AUDAX, 81 384 Gdynia, ul. Władysława IV 61/7, tel./fax (0-58) 20 86 45
PROFAN, 81-303 Gdynia, ul. Kieleck-a 7/320, tel. (0-58) 20 40 33
P.H.U. SCANER sp. z o.o., 81-389 Gdynia, ul. Świętojańska 78/3, tel. (0-58) 21 86 31
P.H.U. YANSAT, 66-400 Gorzów Wlkp., ul. Dworcowa 11, tel. (0-95) 51 54 95
VIMED SAT, F.H. Gajewski, 25-302 Kielce, ul. Mała 12, tel. (0-41) 424-64
RAWO, 05-230 Kobyłka, ul. Witosa 12
P.H.U. LANGSAT, 75-204 Koszalin, ul Jana z Kolna 30, tel. (0-94) 41 06 44
Sklep Video w Kącie, 75-026 Koszalin, ul. Kaszubska 3, tel (0-94) 42 72 60
ABC A. Gurba, Kraśnik, ul. Strażacka 21, tel. (0-837) 58 520
HOLLEX-Sat Systems, 31-471 Kraków, ul. Malackiego 14
WAPOL, 20-002 Lublin, ul. Krakowskie Przedmieście 13
BRASCO Hurt RTV, 20-538 Lublin, ul. Watykańska 6
ARCON-SAT, 20-706 Lublin, ul. Śnieżyńskiego 12 tel. (0-81) 54 10 43
TELSAT, Lublin, ul. Roztocze 2, tel. (0-81) 56 01 11
KSELTEKS, 18-402 Łomża, ul. Bawełniana 17
SAT-SERWIS Łódź, ul. Jaracza 45, tel. (0-42) 31 92 77
TOYA, 90-265 Łódź, ul. Piotrkowska 44, tel. (0-42) 33 36 70
SATRONIK, 91-486 Łódź, ul. Laurowa 12, tel. (0-42) 55 53 52, fax 48 62 18
HAUS ELECTRONICS, 94-214 Łódź, ul. Rzepakowa 18, tel. (0-42) 34 76 76
DIAMENT, 21-400 Łuków, ul. Wyszyńskiego 12
TURBO, Mielec, ul. Korczaka 6a, tel. 54 - 275
P.H.U. NOVEL, 05-300 Mińsk Mazowiecki, ul. Warszawska 85
TORUS, M. Tokarski, 07-300 Ostrów Maz., Plac Waryńskiego 3
ANDAR ELEKTRONIK, Piaski k/Lublina, ul. Piłsudskiego 4
P.U.P.H. "Pietrzak & Czekala", 97-300 Piotrków Tryb., ul. Promienna 2a, tel. (0-44) 46 15 53

FILMNET 100% ŚWIETNEJ TV
THE Discovery CHANNEL
CMT COUNTRY MUSIC TELEVISION EUROPE
QVC THE SHOPPING CHANNEL
Wkrótce jeszcze więcej programów!
MULTICHOICE KALEIDOSCOPE
Nowa wizja telewizji

P.H.U. WEKTRA, 09-400 Płock, ul. Nowy Rynek 2
SEVEN, J. Babij, 24-100 Puławy, ul. Traugutta 7
TELSTAR, 61-367 Poznań, ul. Ochota 17, tel. (0-61) 79 12 04
ASTRA TV, 60-157 Poznań, ul. Nagietkowa 1, tel. (0-61) 67 71 00
P.H. ASTER-SAT s.c., 60-309 Poznań, ul. Grunwaldzka 142, tel. (0-61) 61 84 80
VIDEO-TOMEX,- 2, 37-700 Przemyśl, ul. Asnyka 6, tel. (0-10) 47 478
P.H. SCANEX, 26-600 Radom, ul. Młynarska 10
P.H.U. AZEL, 35-103 Rzeszów, ul. Hanasiewicza 4
EVIS, 08-110 Siedlce, ul. Rynkowa 14, tel.(0-25) 44 27 49
TELMONT, Sieradz, ul. Spółdzielcza 2
TECHSAT, Skarżysko Kamienna, ul. 1 Maja 49, tel. (0-47) 512 192 w. 126
P.H.U. PROGRESS, 76-200 Słupsk, ul. Mickiewicza 61, tel. (0-59) 247 70
KLM Elektronik, 16-400 Suwałki, ul. 1 Maja 1c, tel. (0-87) 66 48 62
K.P. U.S. "Inżynier" Sp. z o.o., 70-826 Szczecin, ul. Smolańska 3, tel. (0-91) 82 10 25, 82 10 77, fax 82 10 24
TECHNOSAT s.c., 70-640 Szczecin, ul. Celna 1 tel. (0-91) 34 79 91, fax 34 02 31
P.H.U. PROGRES, 70-236 Szczecin, ul. Sowińskiego 2, tel. (0-91) 33 61 05, tel./fax 33 61 73
P.H.P. Connect s.c., 78-400 Szczecinek, ul. E. Plater 25a, tel. 422-71
UNI - LAND, Tarnów, ul. Matejki 11, tel. (0-14) 21 33 91
TAT ELECTRONIC, 87-100 Toruń, ul. Kociewska 30a, tel. (0-56) 345 73
EURO-LINK, Tychy 6, ul. Batorego 69, tel. 0-3) 127 36 44
P.H. MATI-SAT, 76-270 Ustka, ul. Sportowa 15, tel. 14 48 93
ELPRIM, 01-111 Warszawa, ul. Jana Olbrachta 46
P.H.U. DAMP, 03-982 Warszawa, ul. Jantarowy Szlak 4/15
SATEL, 00-739 Warszawa, ul. Stępińska 22/33, tel./fax 41 31 52
ARCON MT s.c., Warszawa, ul. Koszykowa 30/2, tel. 621 65 57
TESAT, Warszawa, ul. Sienna 72, tel. 20 80 08
ATEA s.c., M. Grabarek, C. Orliński, 02-759 Warszawa, ul. Wareńska 4 m.44
HALDON s.c., J. Woroniewski i S-ka, 01-445 Warszawa, ul. Ciołka 35 paw. 50
EUROSAT Sp. z o.o., 00-339 Warszawa, ul. Leszczyńska 12, tel. 635 88 17
P.H.U. FOS s.c., 53-124 Wrocław, Aleja Lipowa 30
P.H.U. SATEC, 65-001 Zielona Góra, ul. Wrocławska 31, tel. (0-68) 27 01 17
ROMATEC, 65-625 Zielona Góra, ul. Lwowska 25, tel. (0-68) 25 61 14
P.H. RUDIMEX, 65-958 Zielona Góra, Aleja Kostytucji 3-go Maja 10

A1651

*Dwa razy do roku ludziom otwierają się serca – przed Bożym Narodzeniem i na Dzień Dziecka*

# PRZECHOWALNIA DZIECI

AGNIESZKA SUCHOWIERSKA

**W Państwowym Prewentorium Przeciwgruźliczym w Bacikach Średnich jest 60 dzieci, które po przebytych ciężkich chorobach zostały odtrącone przez swoje rodziny.**

Baciki Średnie, to niewielka wieś oddalona o trzy kilometry od Siemiatycz. Trudno tam trafić. Niektórzy mieszkańcy Siemiatycz nigdy nie słyszeli o Bacikach. A przecież jest to miejsce, które w wielu przypadkach stanowi jedyną ostoję dla skrzywdzonych dzieci.

Do prewentorium wjeżdżamy przez dużą bramę. Na dwuhektarowym terenie stoją dwa budynki: szkoła ze stołówką i internat. Poza tym kilka mniejszych — gospodarczych. Wszędzie czysto.

Dzieci właśnie jedzą śniadanie.

Dyrektor Tadeusz Mrowiński zaprasza mnie do środka. To właśnie on kilka dni temu dzwonił do redakcji z prośbą o pomoc.

Oprowadza mnie po salach. W dwupiętrowaym internacie jest 13 pokoi, izolatka i separatka. Wszędzie skromnie, ale czysto.

**— W ubiegłym roku udało mi się zebrać trochę pieniędzy, to kupiłem niektórym dzieciom meble do pokoi** — opowiada pan Tadeusz. — **Chcemy tu stworzyć im taką atmosferę, jakiej nigdy nie mieli w domu.**

Idziemy wyżej. W małej sali telewizyjnej czterech chłopców w piżamach ogląda "Wojowników Ninja". Wstydzą się, że zastałam ich w takim stroju. Niektórzy uciekają do swoich łóżek.

**— To ci, którzy są najbardziej chorzy** — objaśnia dyrektor. — **Nie chcemy, by zarazili innych, więc przez okres choroby przebywają w oddzielnych pomieszczeniach, w separatce lub izolatce.**

W prewentorium mieszka 60 wychowanków w różnym wieku: od zerówki do ósmej klasy. Niektórzy przebywają tu przez cały okres nauki. Potem trafiają do domów dziecka. Większość pochodzi z rodzin pijackich, bez ojca lub matki, wychowywani byli najczęściej przez babcię.

Niektóre dzieci trafiły do ośrodka po przebytej ciężkiej gruźlicy. W czasie pobytu w szpitalu nikt ich nie odwiedzał,więc trudo było wygonić je na ulicę. Wówczas, do prewentorium, kierował je szpital. Inne trafiły tu dzięki opiece społecznej. W ośrodku znajdują nowy dom. Mają tu to, czego rodzice nie potrafili im zapewnić.

## Oddać dziecko

Niedawno do prewentorium przyjechał mały chłopak. Właściwie przywiozła go pijana matka. To już trzecie dziecko, które próbowała umieścić w państwowym ośrodku. Zapytana, przez dyrektora dlaczego nie chce sama wychować syna, odpowiedziała, że ją na to nie stać. Pan Mrowiński przyjął Adasia.

Po niedługim czasie matka znowu się pojawiła. Tym razem przyszła z przyjacielem. Była już w ciąży. Na pytanie, co zrobią po urodzeniu dziecka, odpowiedziała, że skoro państwo wychowuje troje, to wychowa jeszcze jedno.

Rodzice, szczęśliwi, że pozbyli się kłopotliwego balastu, zapominają, że kiedykolwiek mieli dzieci.

**— Tu obserwujemy wyraźny zanik uczuć rodzicielskich u matek** — opowiada dyrektor. — **Kilka dni temu wychowawczyni dzwoniła do jednej z nich, prosząc, by zabrała je na święta do domu. Kiedy ta dowiedziała się o co chodzi powiedziała, by ośrodek dzieci przywiózł lub sam wysłał, bo ona tego nie zrobi. Świadkami rozmowy były dzieci. Po odłożeniu słuchawki jedno z nich powiedziało do wychowawczyni: "O, znowu matka wzięła rentę i się upiła".**

## Pegeerowskie sieroty

Do prewentorium trafiają dzieci z całego województwa. Najwięcej jednak pochodzi z okolicznych miejscowości: z rodzin niezaradnych, w których dorośli pracowali kiedyś w pegeerach. Teraz żyją na łasce opieki społecznej.

W ośrodku jest pięcioro rodzeństwa z małej wsi w okolicach Czeremchy. Przy rodzicach pozostała kolejna piątka. Kiedy sześcioletnia Kasia trafiła do prewentorium, nie umiała nawet mówić.

**— Trzeba ją było uczyć wszystkiego, nie potrafiła nawet trzymać łyżki i kredki**— wspominają pielęgniarki.

Przez cały czas rozmowy do gabinetu zaglądają dzieci. Niektóre chcą o coś spytać, zobaczyć kto przyjechał. Inne podglądają przez drzwi mając nadzieję, że przyjechała odwiedzić je mama. Są smutne.

Jak się okazuje rodzice przychodzą tu bardzo niechętnie. Cześciej z prośbą o umieszczenie tu na jakiś czas swojej pociechy, bo nowy przyjaciel tak kazał. Rzadko po to, by zobaczyć jak wygląda i co robi syn czy córka. Niektóre dzieci mają taką świadomość, że zostały

## odepchnięte przez rodziców

Inne cały czas mają nadzieję, że mama zabierze je na wakacje.

**— Dla takiego małego dziecka więcej znaczy to, że matka choć pijana, potrzyma go chwilę na rękach, niż najlepszy obiad w państwowym ośrodku** — mówi dyrektor. — **Staramy się jednak, by w czasie wakacji dzieci odwiedzały rodziny.**

Niestety, rzeczywistość jest taka, że prawie połowa małych pensjonariuszy wraca po kilku dniach. Niektóre z nich w czasie pobytu w domu są po prostu wykorzystywane przez rodziców. Dzieci są głodne, całe dnie spędzają na ulicy lub u sąsiadów.

**— Tęsknota za domem jest szalona** — mówi dyrektor. — **Wiemy doskonale, że dziecko wyjeżdżające na święta często nawet nic nie zje. Ale kiedy pytamy, czy jadłeś, zawsze odpowiada, że tak. Żadne dziecko nie mówi, że w domu było źle, choć ja wiem, że ono całe dnie spędzało na mrozie i deszczu tułając się po ulicach.**

## Tęsknią za rodziną

Kilka miesięcy temu do prewentorium przyjechało dwoje dzieci. Wychowawcy mówią, że tak brudnych i zaniedbanych dzieci w życiu nie widzieli. Wszy łaziły po całym ciele. Przywiozła je matka, która nie wyglądała lepiej. Na pytanie pielęgniarki czy nie myła dzieciom głów, matka odparła, że przed wyjazdem były czyste.

**— Trafiają do nas naprawdę zaniedbane dzieciaki** — opowiada dyrektor. — **Zdarzają się przypadki, że dzieci mają tak zatkane uszy, że nie słyszą. Jakiś czas temu przyjechał chłopak, który w uchu miał metalową kulę. Powiedział, że rok temu bawił się z kolegą i ta kulka utknęła mu w uchu. Na szczęście udało się usunąć metal i teraz już słyszy.**

Dyrektor prowadzi mnie do sali telewizyjnej. Chce pokazać wszystkich podopiecznych. Dzieci oglądają telewizję, malują Mikołaje i układają klocki. Wszystkie chcą się fotografować. Niektóre razem z całą grupą, inne z kolegą, kilku chłopców chcc mieć oddzielne fotografie.

**— Pani ze "Współczesnej"?** — pyta Agnieszka. — **Bo ja wiem, gdzie to jest, mieszkam w Białymstoku. Niech pani zrobi mi zdjęcie, to może mama zobaczy mnie w gazecie.**

Matka Agnieszki od kilku lat nieszka ze swoim przyjacielem. Kiedy się poznali i na świat przyszło nowe dziecko, dziewczynka została odtrącona. Poza tym przyjaciel postawił warunek— albo on, albo dziewczynka.

Agnieszka trafiła na ulicę. Zamiast do szkoły chodziła do parku, wieczorami przebywała u sąsiadów. To oni karmili dziecko i zajmowali się nią. Później zachorowała i trafiła do szpitala. W okresie leczenia nikt jej nie odwiedzał. Potem trafiła do prewentorium.

**— To dziecko tak kocha swoją matkę, że nie może tu wytrzymać —** opowiada pan Mrowiński. — **Często dzwoni do sąsiadki. Czasami do telefonu przychodzi matka, która zawsze zapewnia, że odwiedzi Agnieszkę. Niestety, nie pojawia się.**

Agnieszka zawsze przedłuża sobie pobyt w domu. Zamiast po dwóch czy trzech dniach wraca po tygodniu. Wtedy mówi, że z mamą było jej tak dobrze, że nie chciała wracać.

Któregoś dnia, dyrektor będąc w Białymstoku, zajechał po dziewczynę, która nie pojawiła się w terminie. Był z dwiema kobietami, które poszły po dziewczynę. Z domu wybiegły po kilku minutach. Od razu zwymiotowały. Opowiadały później, że w mieszkaniu była taka mieszanina smrodu, że nie mogły wytrzymać ani minuty dłużej.

Od tygodnia dziennikarze "Gazety Współczesnej" prowadzą zbiórkę darów dla dzieci mieszkających w Państwowym Prewentorium Przeciwgruźliczym w Bacikach Średnich. W czasie kilku dni udało nam się zebrać środki czystości, odzież, zabawki i słodycze. Uzbieraliśmy też trochę pieniędzy.

Za pomoc w akcji dziękujemy przedstawicielowi firmy Jordan, a przede wszystkim tym wszystkim anonimowym ofiarodawcom, którzy kierowani dobrym sercem pomagają najbiedniejszym dzieciom.

W naszą akcję zaangażowali się nauczyciele i dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 31, którym serdecznie dziękujemy.

Zbiórkę darów, na Święta Bożego Narodzenia w prewentorium, prowadzić będziemy jeszcze do wtorku. Wszystkich tych, którzy chcieliby pomóc mieszkającym tam dzieciom, zapraszamy do redakcji, przy ul. Suraskiej 1, tel. 277—10.

(rs)

## Przebrani za pijaka

W listopadzie wychowawcy zorganizowali bal przebierańców. Każde dziecko samo przygotowywało swój strój. To, w czym przyjdą na bal było tajemnicą, aż do chwili rozpoczęcia zabawy. To w czym wystąpiły zaszokowało wychowawców. Większość dzieci przebrała się za pijaka. Ośmioletni chłopak z Hajnówki pomalował się czerwoną farbą. Na brzuchu zrobił sobie wielką namalowaną ranę ociekającą krwią. Miał rozkudłane włosy, porwaną koszulę. Na salę wszedł zataczając się. Tylko niektóre dzieci przebrane były za postacie bajkowe. Część dziewcząt ucharakteryzowało się na Alexis.

## Przyjdź Święty Mikołaju

Kilka dni przed mikołajkami dzieci pisały listy do Świętego Mikołaja. Najczęściej prosiły o kredki, gumki i plastelinę. Potem wymagania rosły.

*"Święty Mikołaju, w pierwszych słowach listu do Ciebie życzę Ci, dużo zdrowia i wszystkiego najlepszego oraz dużo serdecznych słów. Uczę się nienaj gorzej. Chciałbym dostać od ciebie następujące żeczy:*

*1 Chomika z Akwarium*

*2 piuro kulkowe i 2 taśmy bez barwne*

*3 dwie piłeczko do gry w pimponga*

*Wiem że tu nie można mieć zwieząt ale jak nie możesz dać ni piłeczei i pura to daj Akwarium z Chomikiem, ale wiem że dasz ni te żeczy".* **Paweł z sali nr 5.**

*"Mikołaju moje hobby to motory i samochody szybkie, tak więc chciałbym dostać od Ciebie pod choinkę katalog motocyklowy i samochodowy oraz zegarek i łokmena. Jestem uczniem nie najgorszym, lecz gdybym dostał od Ciebie te rzeczy na pewno by nie było na mnie żadnych skarg. Ja jestem tu dopiero pierwszy rok i nie wiem jak tu, ale u mnie w domu nie przychodził co roku Święty Mikołaj, no ale sam wiesz, że nie wszystkich stać na to, ażeby kupić coś swoim dzieciom".* **Artur.**

Dla większości dzieci z Państwowego Prewentorium Przeciwgruźliczego, zbliżające się święta będą pierwszymi w ich życiu. Nigdy wcześniej nie widziały Mikołaja, nie siedziały przy wigilijnym stole przykrytym białym obrusem. Nigdy nie widziały choinki ustrojonej kolorowymi lampkami. ■

## ■ *Pomóżmy Marylce*

*Zwracamy się z uprzejmą prośbą o pomoc finansową na przeprowadzenie operacji przeszczepu szpiku kostnego Marii Bazyluk-Sośniuk, zamieszkałej w Bielsku Podlaskim.*

*Maria Bazyluk-Sośniuk ma 35 lat i jest matką czwórki dzieci w wieku: 12 lat, bliźnięta po 4 lata, oraz 3 lata. Od 10 lat pracuje w Szkole Podstawowej Nr 3 w Bielsku Podlaskim. W opinii kolegów i przełożonych jest osobą zawsze przychylną i gotową nieść pomoc potrzebującym.*

*Wobec faktu, że rodzina nie jest w stanie ponieść kosztów operacji (ok. 500 mln złotych), w Szkole Podstawowej Nr 3 w Bielsku Podlaskim zawiązała się Fundacja Pomocy Marylce (numer konta: 490410-954-132 BRR Rolbank SA 0/Bielsk Podlaski).*

*W atmosferze Adwentu przed czekającym nas wielkim świętem Narodzenia Zbawiciela nas wszystkich, ofiara na cel, który może uratować życie drugiemu człowiekowi i zapewnić szczęśliwe dzieciństwo czwórce dzieci leży na sercu każdego chrześcijanina.*

**Fundacja Pomocy Marylce**

# KOŚCI NIEZGODY

*Z ROMUALDEM SZEREMIETIEWEM, liderem Ruchu dla Rzeczpospolitej, rozmawia Sławomir Raube*

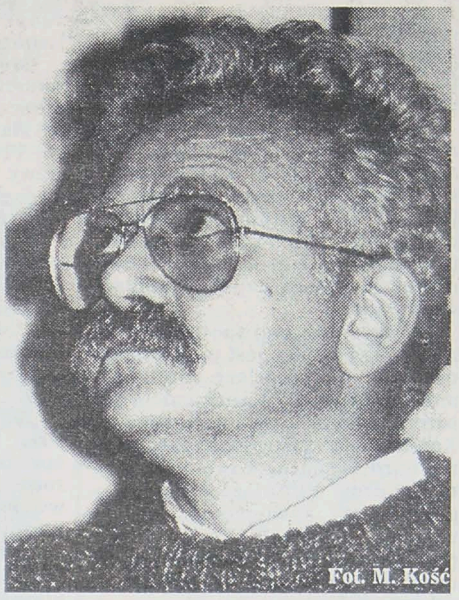
Fot. M. Kość

**Czy Przymierze dla Polski skończyło się politycznym fiaskiem?**

— Nie, wcale tak nie uważam.

**To dlaczego wystąpił Pan w pewnym sensie z PdP rozwiązując RdR i wchodząc do ZChN?**

— Zaraz, zaraz, pan zbyt szybko uwierzył temu, co napisały gazety.

**Nie rozwiązał Pan RdR—u?**

— Oczywiście że nie. W tej chwili prowadzimy dopiero rozmowy z ZChN w celu znalezienia formuły zjednoczenia obu partii. Ale o rozwiązaniu RdR—u nie ma jeszcze mowy, tu nie ma żadnych dramatycznych posunięć. Ja po prostu chciałem pokazać, że istnieją realne szanse na zjednoczenie i że trzeba wykonać następny krok. Jeżeli jest to niemożliwe w skali całej formacji, to pomyślałem, że w skali dwóch partii można to zrobić.

**Ale do formalnego zjednoczenia ZChN—u i RdR—u jeszcze nie doszło?**

— Jeszcze nie, to nastąpi najprawdopodobniej na początku przyszłego roku na zjeździe ZChN. Obecnie pracuje wspólna komisja, która opracowuje warunki połączenia, ale Rada Polityczna RdR będzie musiała je zatwierdzić.

**Czy nadmiar liderów prawicy i ich nieskrywane ambicje to najważniejsza przeszkoda integrowania prawej strony politycznej?**

— Jedna z najważniejszych na pewno. Ja usuwając się z funkcji prezesa zmniejszam skalę tej trudności.

**Jak Pan ocenia pomysł PC zwany opcją zerową — polegający na rozwiązaniu wszystkich ugrupowań prawicowych i powołaniu jednej partii.**

— Jest takie polskie przysłowie, jak to dobrymi chęciami drogę do piekła wybrukowano...Moja ocena pomysłu Jarosława Kaczyńskiego jest wstrzemięźliwa. Nie wystarczy rzucić pomysł...Pan Jarosław, jeśli chciał posunąć sprawy do przodu, to powinien był wcześniej uzgodnić pomysł z koalicjantami z Przymierza; wtedy taka propozycja byłaby skuteczna. Natomiast, jeśli ktoś rzuca pomysł "Rozwiążmy się", a następnie inni mówią "Nie", to ludzie widzą, że prawicy znowu się nie udało. Więc moim zdaniem ten pomysł — merytorycznie słuszny — w fazie realizacyjnej jest szkodliwy.

**Czy pan w ogóle wierzy w szczerość intencji J. Kaczyńskiego?**

— Chodzi o to, że nasze opcje jednoczenia prawicy są różne. J. Kaczyński uważa, że powołanie PdP jest wystarczającym faktem i że można rozpoczynać manewry polityczne, takie jak np. rozmowy z UW. To spowodowało, że doszło do pęknięcia między nami.

**Pańska kandydatura na ministra obrony również nie była bez znaczenia...**

— W związku z tym, że moje nazwisko było wymieniane w kontekście szefa MON, on chciał, bym składał jakieś oświadczenia. Tłumaczyłem mu, że nie mogę składać takich oświadczeń, bo naraziłbym się na śmieszność: złożyłbym oświadczenie, że nie przyjmę funkcji ministra, a tamci by powiedzieli, że przecież nikt tego nie proponował.

**Kaczyńskiemu chodziło chyba o to, by Pan uciął wszelkie spekulacje na temat możliwości objęcia przez Pana stanowiska ministra w rządzie koalicji...**

— Takie oświadczenie byłoby niepoważne, świadczyłoby o tym, że gdzieś tam się jednak przepycham. Ale tu chodziło o coś innego: o ustawienie mojej osoby; i tu p. Jarosław posłużył się pewnym chwytem.

**Chciałbym zapytać o patronat Kościoła: "Rzeczpospolita" poinformowała o spotkaniach wszystkich liderów prawicy u warszawskiego duchownego ks. Maja...**

— To patronat ze wszech miar pożyteczny. Ks. Maj zaproponował nawet utworzenie pewnej komisji arbitrażowej do rozwiązywania sporów. Mimo wszystko powstaje jednak pytanie: czy wszyscy uczestnicy, którzy się gromadzą przy wspólnym stole ks. Maja, są w stanie przejść do następnego etapu rzeczywistej współpracy.

**Niech Pan wymieni najważniejsze kłopoty polskiej prawicy.**

— Pierwsze — kierownictwa wielu naszych ugrupowań zapomniały o lekcji z 19 września. Drugie — diabeł tkwi w szczegółach, tzn. wszyscy się zgadzają z ideą zjednoczenia, ale kiedy staje się ona bliższa, to mnożą się trudności i różnego rodzaju kłopoty, co powoduje utratę czasu.

**Kłopoty jakiego typu?**

— Nawet technicznego...

**To znaczy...**

— Np. gdy chodzi o uzgodnienie wspólnego stanowiska czy tekstu oświadczenia... Niby coś jest uzgodnione, później okazuje się, że coś jest nie tak, że trzeba coś zmieniać. W tej kwestii mam jak najgorsze doświadczenia, wiele razy rwałem sobie włosy z głowy. Ogólnie mówiąc — partie prawicowe akcentując różnice programowe, w istocie niewielkie, poszukują usprawiedliwienia dla swojego samodzielnego istnienia — i to jest na prawicy dominujące.

**A czy osoba L.Wałęsy nie jest kością niezgody przynajmniej w PdP?**

— Mam wrażenie, że tę kość ktoś próbuje nam podrzucić.

**A na waszym poletku tej kości nie ma?**

— Nie ma. Doświadczenia współdziałania obu stron — prawicy i prezydenta — są nienajlepsze, ale pogarszanie dziś wzajemnych stosunków jest jeszcze gorsze.

**Więc jak: poparcie Lecha Wałęsy wchodzi w rachubę czy nie?**

— Większość ugrpowań z PdP nie wyraża się negatywnie o L.Wałęsie, jakkolwiek wszyscy mówią, że szukamy kandydata, który byłby lepszy od niego. Niczego nie można wykluczać.

**Czy pomysł wspólnego kandydata obozu sierpniowego jest jeszcze aktualny?**

— To pomysł nierealny, bo trzeba pamiętać, że jednym ze zwornikow tego obozu był L. Wałęsa — a niektórzy nie chcą takiego zwornika. Mimo obecnego układu sił parlamentarnych, nie uważam, żeby groził nam PRL-bis i że w związku z tym trzeba odbudowywać "Solidarność-bis". Dzisiaj spory przebiegają zupełnie inaczej niż w 81 czy 89 roku. ■

# WYPADEK PRZY PRACY

*Z ALEKSANDREM MAŁACHOWSKIM, Wicemarszałkiem Sejmu rozmawia Marcin Rębacz.*

**Podczas regionalnego zjazdu Unii Pracy w Białymstoku, powiedział Pan, że nie wyklucza możliwości wzięcia udziału w wyborach prezydenckich.**

— To jest jakieś nieporozumienie, nie mówiłem, że nie wykluczam możliwości kandydowania, powiedziałem, że zmuszenie mnie do wzięcia udziału w takich wyborach traktowałbym jako swoje życiowe nieszczęście. Nie wykluczam, że może do czegoś takiego dojść, ale potraktowałbym to jako zadanie, które choćby ze względu na mój wiek byłoby bardzo poważnym problemem.

**W takim razie jakie warunki musiałyby zostać spełnione żeby Pan Marszałek zdecydował się na kandydowanie w wyborach prezydenckich?**

— Oczywiście kandydatura ma sens, jeśli stoją za nią jakieś konkretne siły. Człowiek, który sam biega po mieście i mówi, że chce być prezydentem, naraża się na śmieszność. Ale podkreślam, że to wszystko stałoby się przeciw mnie, przeciw temu co czuję, myślę, planuję. Bo ja jednak jestem pisarzem, dziennikarzem i bardzo chciałbym do końca życia móc pracować w swoim zawodzie, a nie nagle, na pięć minut przed końcem, przechodzić na stanowisko, które jest bardzo męczące, trudne i niewdzięczne, bo przecież prezydenci Rzeczpospolitej Polskiej nigdy nie cieszyli się specjalnym szacunkiem społeczeństwa. Na dodatek przecież ja już mam stanowisko, na którym jest mi bardzo dobrze ono nazywa się: Aleksander Małachowski.

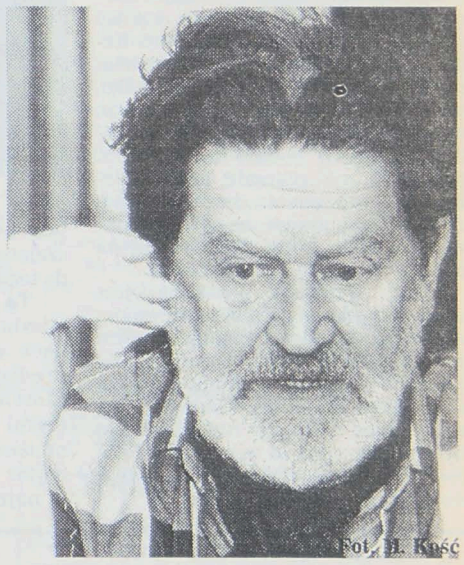
Fot. M. Kość

**Wspomniał Pan Marszałek o siłach politycznych, które musiałyby za panem stanąć, z drugiej zaś strony odniosłem wrażenie, że na taką decyzję musiałyby wpłynąć również jakieś zewnętrzne uwarunkowania?**

— To cały czas jest rozmowa hipotetyczna: taka decyzja byłaby możliwa gdyby powstała sytuacja, w której mogłoby to stać się pewnym remedium na potencjalne zagrożenie demokracji. Gdyby kandydatami mieli być wyłącznie ludzie, którzy tej demokracji zagrażają, to wówczas, w przypadku powstania siły, przeciwstawiającej się tej sytuacji, oczywiście takie zobowiązanie należałoby przyjąć. Tylko, że ja ciągle mam nadzieję, że do tego nie dojdzie.

**Weto prezydenckie próbujące zablokować ustawę o podatku dochodowym nazwał Pan polowaniem na parlament. Doświadczenia związane z prezydenturą Lecha Wałęsy uczą, że jego działania raczej sugerują możliwość podjęcia bardzo kontrowersyjnych decyzji, niż do tych decyzji prowadzą. Czy sądzi Pan, że tym razem może stać się inaczej i prezydent może pójść o krok dalej?**

— Może. Zresztą sam zapowiada to i niedwuznacznie sugeruje w różnych rozmowach. Myślę, że uspokajające gesty profesora Falandysza tym razem są falandyzacją rzeczywistości, ponieważ prezydent nie ukrywa, że chce rozwiązać parlament, bo jemu może to przynieść kolosalne korzyści. Proszę sobie zdać sprawę, że jeżeli prezydent rozwiąże parlament gdzieś pod koniec lutego, to do wyborów parlamentarnych i prezydenckich właściwie uzyska wolną rękę. Oprócz niewiele znaczącego, osamotnionego, prezydium Sejmu oraz rządu, osłabionego brakiem parlamentarnego zaplecza, prezydent na politycznej scenie nie będzie miał konkurencji. W takiej sytuacji może brutalnie i skutecznie działać na rzecz swojej reelekcji.

**Jak Pan Marszałek ocenia doświadczenia Unii Pracy związane z porozumieniami z koalicją rządową odnośnie wspólnego odrzucenia prezydenckiego weta w sprawie ustawy o podatku dochodowym?**

— Myślę, że doszło do wypadku przy pracy. Zawarliśmy kontrakt, ponieważ uznaliśmy, że nadarza się okazja do przeprowadzenia naszego postulatu zmniejszenia podatków. Ponieważ wszystkie kolejne rządy odrzucały dotychczas możliwość zmniejszenia podatków dla najbiedniejszych, sytuację, w której prezydent ustawę zawetował oceniliśmy jako dobrą do osiągnięcia tego, jak nie teraz, to przynajmniej w przyszłym roku. To właśnie zostało zrealizowane. Natomiast doszło do nietaktownego wypadku, kiedy wicepremier, z którym tej umowy nie zawieraliśmy, po jej zawarciu próbował oświadczyć, że ona go nie wiąże. To spowodowało, że Ryszard Bugaj wysłał list do premiera, na który otrzymaliśmy odpowiedź i ona wydaje się rozsądna i satysfakcjonująca.

To bardzo niedobrze, że tak się stało, ale w naszym kraju jest jeszcze wiele do zrobienia w dziedzinie kultury politycznej. Z jednej strony wicepremier był zaskoczony tą umową, co sugeruje, że może jej nie znał, a z drugiej, zamiast rozpocząć debatę wewnątrz rządu, dezawuował podpis własnego premiera. Takie zachowania niepokoją. Miejmy jednak nadzieję, że uczymy się na błędach.

**Co zrobi Unia Pracy w przypadku zawetowania przez prezydenta ustawy budżetowej i ustawy o wynagrodzeniach w sferze budżetowej. Czy istnieje możliwość kolejnego wsparcia koalicji podczas prób odrzucania decyzji prezydenckich?**

— Nie. Dotychczasowe nasze doświadczenia i koalicja o tym wie, podpowiadają nam by nie popierać ustawy o wynagrodzeniach w sferze budżetowej, ponieważ — w naszej ocenie — jest to ustawa wadliwa. Mamy świadomość, że popierając ją zadziałalibyśmy na niekorzyść wielu ludzi, a tego robić nie chcemy. Co do ustawy budżetowej, wypowiemy się, gdy zostanie ona uchwalona. ■

## POCZTA GAZETY

*Kochana Redakcjo!*

*Wyczytałam w „Gazecie Współczesnej" informację o akcji „o uśmiech dziecka" Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej. Jestem matką trojga dzieci, dwóch synów w wieku 12 i 11 lat i 10-letniej córki. Piszę w nadziei, że może również mogłabym otrzymać jakąś świąteczną pomoc. Utrzymujemy się tylko z renty chorobowej męża. Od dawna nie stać nas na najbardziej symboliczne nawet prezenty gwiazdkowe dla dzieci. One natomiast proszą mnie o napisanie listu do Świętego Mikołaja, żeby choć raz do nas przyszedł. Mówią, że do innych dzieci przychodzi, a do nas nigdy. Bardzo chciałabym, żeby choć raz były zadowolone, gdyby ktoś mógł je obdarować chociaż garstką słodyczy. Za wszelką pomoc z głębi serca dziękuję.*

**R. J. z Gołubki w woj. suwalskim**

**Zainteresowanych prosimy o kontakt z redakcją, tel. 232-41.**

**Mazurska Wszechnica Nauczycielska w Olecku**
**Plac Zamkowy 3, 19-400 Olecko, tel./fax /0116/3133**
**ogłasza nabór na kierunki wyższych studiów zawodowych:**

**ZARZĄDZANIE i MARKETING**

**kształcące specjalistów w zakresie zarządzania, marketingu, bankowości i administracji.**

**PEDAGOGIKA**

**specjalność - pedagogika socjalna**
**Kształcąca specjalistów pracy socjalnej dla ośrodków pomocy społecznej, rejonowych biur pracy, urzędów administracji samorządowej i państwowej, szkół i placówek oświatowo-wychowawczych.**

**Początek zajęć - II semestr akademickiego 1994/95**

**Wymagane dokumenty:**
1. Podanie /druk dostępny w kancelarii MWN/
2. Oryginał świadectwa dojrzałości.
3. Trzy zdjęcia.
4. Zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do podjęcia studiów.
5. Kserokopia dowodu opłaty rekrutacyjnej w wysokości 200 tysięcy zł na konto uczelni PKO BP Olecko 79631-3274-132

**Termin składania dokumentów: 15 stycznia 1995 r.**

G 17898

■ *Cztery koła*

# SZLACHETNA „SZÓSTKA"

JANUSZ GRYSIN

***W języku polskim przyjęliśmy określać rodzaj przedmiotu po jego końcówce. I tak, wytykamy np. Polonezowi jego rodzaj męski, Skodzie żeński itd. Klocki zaczynają się przy autach włoskich i japońskich.***

Zamiast ten Lancia, mówimy ta Lancia, podobnie o Toyocie i Maździe. Tymczasem i jedna, i druga marka jest rodzaju męskiego. I jeśli Toyota dodaje nazwy poszczególnych modeli w rodzaju żeńskim — Corolla, Carina itd., to Mazda — w rodzaju męskim — ten Xedos. Japończycy, przebywający w Polsce, bardzo się temu dziwili, ale — jak to oni — przyzwyczaili się bardzo szybko. I teraz także oni z tego Mazdy zrobili „kobietę".

Dziś właśnie o tym Maździe, o nobliwym modelu Xedos. To bardzo indywidualny, ekskluzywny samochód. Sześć cylindrów, skrytych pod blaszanym, szytym na miarę, garniturem według najlepszych wzorów, jest jego sercem. Szlachetne auto nie jest pomyślane jako pojazd dla szerokiego kręgu odbiorców.

I oto nagle, na nic nie bacząc, pojawia się Xedos 6... dla parweniuszy, auto napędzane całkiem zwyczajnym, czterocylindrowym motorem. Powszechność dotyczy także ceny „szóstki", która jest znacznie niższa niż wersji z silnikiem V6 — jest na poziomie BMW 316i.

Zatem jest to naprawdę Xedos, czy tylko... Mazda? Patrząc na niego z zewnątrz, odpowiedź przychodzi bardzo szybko i łatwo. Oczywiście, to jest Xedos, w końcu karoseria pozostała taka sama — prawdziwie ozdobne pudełko, które nie musi mieć przecież spojlera na pokrywie bagażnika, ale może. Naturalnie spojler dodaje uroku, całość prezentuje się znacznie lepiej. Eleganckie zaokrąglenia bagażnika pozwalają przypuszczać, że pod tę pokrywę mogą mieć dostęp tylko krojone na miarę walizki od Louisa Vuittona...

Także przedział pasażerski jest czystym Xedosem. Całość utrzymana w ciepłej, brązowej tonacji. Bardzo wygodne, regulowane w wielu płaszczyznach fotele, promieniują błogością luksusowego apartamentu. Nieograniczona swoboda ruchu nie jest raczej oferowana ze względu na linię dachu z rodzaju tych, jakie znajdują się w nadwoziach typu coupe.

Drobnym, acz dokuczliwym przymiotem, są szybko pokrywające się wilgocią szyby. W lecie natomiast pod dużymi powierzchniami przeszklonymi równie szybko robi się upalnie, ale przecież mamy klimatyzację. Tak, mamy, jeśli wybraliśmy stosowną opcję, płacąc wcale niemało.

Zajrzyjmy pod pokrywę silnika. Co też tam siedzi? Okazuje się, że to „wygnany" ostatnio z roadstera MX-5 1,6-litrowy motor. Dwa wałki rozrządu, cztery zawory w cylindrze, 113 KM, słowem — motor lubiący wysokie obroty. Stały delikatny nacisk na pedał gazu powoduje, że nie wiedzieć kiedy strzałka obrotomierza mija początek czerwonego pola, oznaczającego 7000 obr./min. Odpowiednie do tego są walory trakcyjne.

Ta — a może jednak ten? — Mazda, wykonuje sprint od 0 do 100 km/h w 11,1 sek, pozwala osiągnąć prędkość maksymalną 195 km/h. Elastyczność tego silnika trochę cierpi z powodu niedoboru pojemności, przydałby się 1,9-litrowy motor o mocy 135 KM, montowany w najnowszym modelu 323 F. Musi upłynąć 29,1 sek, aby Xedos uzyskał przyspieszenie z 60 do 120 km/h — na wysokim biegu! Nie jest to wartość budząca respekt.

Kierowca, który chce sprawnie rwać do przodu, musi pilnie mieszać w skrzyni biegów i w ten prosty sposób nadrabiać słabości dolnego zakresu obrotów. Z precyzyjnie i gładko pracującym sprzęgłem, te obowiązkowe ćwiczenia ze skrzynią biegów mogą nawet dostarczyć wiele radości.

W akcentowanej sportowej charakterystyce mocy jest jednak mały problem. W światłach wielkiego miasta Xedos robi znakomicie lepsze wrażenia niż na autostradzie. Komfortowo dostrojone zawieszenie bardziej kocha szerokie bulwary, niż drogi obfitujące w zakręty o pofalowanej nawierzchni. Ma on wyraźną skłonność do bocznych przechyłów i głośno protestujących opon, jeśli odważnie wjeżdża się w zakręt.

Nadzwyczaj lekko pracujące wspomaganie kierownicy filtruje nie tylko oddziaływanie napędu, także odczuwanie kontaktu z jezdnią. Ten mały Xedos nigdy nie był samochodem sportowym, za który wielu go uważa. Przy zupełnie normalnej jeździe przeciętne zużycie paliwa — to charakterystyczne dla aut Mazdy — nie jest przesadnie niskie i wynosi 9,9 l/100 km. Tak, tak, trzeba zapłacić haracz za wysokie obroty na autostradzie. ■

# CENY BILETÓW

**Uchwała Nr VIII/38/94**
**Rady Miejskiej w Białymstoku**
**z dnia 28 listopada 1994 r.**
**w sprawie ustalenia cen za korzystanie z transportu zbiorowego komunikacji miejskiej w Białymstoku.**

Na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16 poz. 95 zm. Nr 32 poz. 191, Nr 34 poz. 199, Nr 43 poz. 253, Nr 89 poz. 518; z 1991 Nr 4 poz. 18 i Nr 110 poz. 473; z 1992 r. Nr 85 poz. 428 i Nr 100 poz. 499 oraz z 1993 r. Nr 17 poz. 78), w związku z art. 18 ust. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o cenach (Dz. U. Nr 27 z 1988 r. poz. 195, z 1990 r. Nr 34 poz. 198 i z 1991 r. Nr 100 poz. 422 i z 1993 r. Nr 11 poz. 50) uchwala się, co następuje:

§ 1.

**Ustala się następujące ceny biletów komunikacji miejskiej:**

1. jednorazowych za przewóz osób, bagażu, zwierząt
normalny ulgowy
6.500 zł 3.250 zł
2. miesięcznych
normalny ulgowy
— na wszystkie linie 170.000 zł, 85.000 zł
— na jedną linię 160.000 zł, 80.000 zł
3. dekadowych
— na wszystkie linie 60.000 zł, 30.000 zł
— na jedną linię 50.000 zł, 25.000 zł
4. trzymiesięcznych
460.000 zł, 230.000 zł
5. Specjalnych rocznych na wszystkie linie
a) emerytom i rencistom byłego MPK 25.000 zł
b) ich współmałżonkom nie pracującym 50.000 zł

§ 2.

**Ustala się dodatkowe opłaty za:**

1. przejazdy bez ważnego biletu 300.000 zł
— przy opłacie kontrolerowi 200.000 zł
2. naklejanie reklam na przystankach autrobusowych
bez zgody ZOKM 100.000 zł
3. zanieczyszczanie autobusu i przystanku autobusowego 40.000 zł
4. brak dowodu uprawniającego do przejazdu (ważny bilet okresowy — imienny, dokument uprawniający do przejazdów bezpłatnych lub ulgowych) okazanego służbie kontroli ZOKM w ciągu trzech dni od daty doręczenia przez kontrolera biletu opłaty dodatkowej 20.000 zł

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Miasta Białegostoku.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1995 roku i podlega ogłoszeniu w prasie lokalnej.

**Uchwała Nr IX/46/94**
**Rady Miejskiej w Białymstoku**
**z dnia 10 grudnia 1994 r.**
**zmieniającą uchwałę w sprawie zasad korzystania z transportu zbiorowego komunikacji miejskiej w Białymstoku.**

Na podstawie art. 40 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 10 poz. 95 zm.: Nr 32 poz. 191, Nr 34 poz. 199, Nr 43 poz. 253, Nr 89 poz. 518, z 1991 r. Nr 4 poz. 18 i Nr 110 poz. 473, z 1992 r. Nr 85 poz. 428 i Nr 100 poz. 499 oraz z 1993 r. Nr 17 poz. 78) uchwala się, co następuje:

§ 1.

**W uchwale Nr LXIV/663/94 Rady Miejskiej z dnia 14 marca 1994 r. wprowadza się następującą zmianę:**

1) § 3 otrzymuje brzmienie:

„Do korzystania z rocznych biletów specjalnych uprawnieni są emeryci i renciści byłego MPK w Białymstoku oraz ich niepracujący małżonkowie".

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się kierownikowi Zakładu Obsługi Komunikacji Miejskiej.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1995 r. i podlega ogłoszeniu w prasie lokalnej.

■ *Muzea, galerie, wystawy*

**BIAŁYSTOK**

**Państwowa Galeria Sztuki "Arsenał"**, ul. Mickiewicza 2 (tel. 203-53), godz. 10-18 z wyjątkiem poniedziałków. Wystawy czasowe: Albin Sokołowski — rzeźba, Jerzy Tadeusz Lengiewicz — malarstwo i rysunek, Zbigniew Świdziński — Landszafty.

**Muzeum Okręgowe**, Rynek Kościuszki (tel. 214-73), godz. 10-17 oprócz dni poświątecznych. Ekspozycja stała: Galeria malarstwa polskiego; Pradzieje Białostocczyzny. Wystawy czasowe: „Inspiracje łowieckie", „Kompozycje kwiatowe" Antoniego Skibickiego.

**Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego**, ul. Świętojańska 17 (tel. 327-392), godz. 10-17 oprócz dni poświątecznych. Ekspozycja stała: Historia życia twórczego; Pracownia rzeźbiarza; Sztuka dawna i współczesna z kolekcji artysty; Portrety wielkich Polaków.

**Muzeum Historyczne**, ul. Warszawska 37 (tel. 416-591), godz. 10-17 oprócz poniedziałków. Wystawy czasowe: „Ulica Lipowa dawniej", „Powstanie Kościuszkowskie — historia i tradycja".

**Muzeum Wojska**, ul. Kilińskiego 7 (tel. 415-081), godz. 9.30-17 oprócz poniedziałków. Ekspozycja stała: Dzieje wojskowe ziem północno-wschodniej Polski (X—XX wiek). Galerie sztuki: Galeria rzeźby batalistycznej Edmunda Majkowskiego; Żołnierz polski w sztuce ludowej; Sala sławy bojowej, Sala Rycerska. Wystawy czasowe: „Satyra i karykatura wojskowa", „70 lat Korpusu Ochrony Pogranicza".

**Muzeum Miejskie — Galeria im. Sleńdzińskich**, ul. Waryńskiego 24a (tel. 517-670), godz. 10-17 oprócz sobót. Ekspozycja: Kolekcja Rodu Artystów z Wilna. Wystawa czasowa: „ToNieMy" — wystawa fotografii Leszka Siwickiego.

**Galeria Białostockiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych**, ul. Warszawska 25 (tel. 327-729), wtorek-piątek w godz. 12-17. Wystawa czasowa: prace uczniów ze Szkoły Podstawowej Nr 13 w Białymstoku.

**Galeria AK—ART**, Al. Piłsudskiego 10 (tel. 289-08), poniedziałek-piątek w godz. 10-18, w soboty 10-15.

**Galeria „Akcent"**, ul. Sienkiewicza 14 (tel. 436-038), poniedziałek-piątek w godz. 10-18, w soboty 11-15. Wystawa czasowa: „Rysunek satyryczny" — prace Dymitra Grozdewa.

**Galeria El—Art**, Rynek Kościuszki 5 (tel. 416-010), poniedziałek-piątek w godz. 10-18, w soboty 10-15.

**BIAŁOWIEŻA**

**Muzeum Przyrodniczo-Leśne, Park Pałacowy** (tel.122-75), w godz. 9-15 oprócz dni poświątecznych.

**Galeria Tamary Tarasiewicz**, ul. Parkowa 5, terminy zwiedzania należy uzgadniać pod nr. tel. 766 (spoza Białowieży 0-835 12-766). Ekspozycja: malarstwo, ikony, korzenioplastyka, fotografia artystyczna, dziwne twory natury, zbiory etnograficzne.

**BIELSK PODLASKI**

**Ratusz**, ul. Mickiewicza 56 (tel. 22-44), godz. 10-17 oprócz dni poświątecznych. Wystawa czasowa: Malarstwo Zofii Marii Dembińskiej.

**CHOROSZCZ**

**Muzeum** (270-51 w. 252), w godz. 10-15 oprócz dni poświątecznych. Ekspozycja wnętrz pałacowych.

**OSOWICZE**

**Białostockie Muzeum Wsi** (tel. 436-082), godz. 10-15 oprócz dni poświątecznych.

**SUPRAŚL**

**Pałac Opatów** — refektarz i kaplica z XVI—wiecznymi freskami (tel. 183-506), w godz. 9-16 oprócz poniedziałków i wtorków po wolnej sobocie.

**TYKOCIN**

**Muzeum**, ul. Kozia 2 (tel. 18-16-13, 18-16-26), w godz. 10-17 oprócz poniedziałków i dni poświątecznych. Wystawy stałe: Sala wielka dawnej synagogi; Uczta Sederowa; Gabinet Glogerowski; Galeria malarstwa Zygmunta Bujnowskiego; Pokój rabina. Wystawa czasowa: „Dwór polski — okruchy dziedzictwa".

MN

**NOWOGRÓD**

**Skansen Kurpiowski im. A. Chętnika**, tel. 17-65-26, czynny (prócz poniedziałków) w godz. 9-16, w sobotę i niedzielę 10-17.

**DROZDOWO**

**Muzeum Przyrodnicze**, tel. 17-84-81, czynne (prócz poniedziałków) w godz. 9-16, w sobotę i niedzielę 12-15.30.

**ZUZELA**

**Muzeum im. Prymasa S. Wyszyńskiego** — udostępniane na życzenie zwiedzających.

**CIECHANOWIEC**

**Muzeum Rolnictwa im. K. Kluka**, ul. Pałacowa 1, tel. 771-328, otwarte codziennie w godz. 9-16, w sobotę i niedzielę 9-18. Wystawa czasowa: Rzeźba w drzewie Jana Markowskiego z Ciechanowca.

**ŁOMŻA**

**Galeria Sztuki Współczesnej**, ul. Polowa 19, tel. 16-41-00, czynna w godz. 10-17 (prócz poniedziałków), w sobotę i niedzielę 12-16: wystawa pokonkursowa „Dzieło plastyczne roku 1994".

**Muzeum Okręgowe**, ul. Krzywe Koło 1, tel. 16-29-38, 16-51-92; godz. 9-16 (prócz poniedziałków), w sobotę i niedzielę 9-17. Wystawy czasowe: „Darz Bór" oraz „Miłe, milsze i najmilsze" — zabawek łomżyńskiego Przedsiębiorstwa "MIŚ".

**Klub Garnizonowy**, Al. Legionów 133: wystawa rękodzieła artystycznego — tkanin, obrusów, serwet, zabawek — wychowanków Domu Pomocy Społecznej w Łomży.

**Galeria „Pod Arkadami"**, St. Rynek 1, tel. 16-20-93, czynna od wtorku do piątku w godz. 10-20, w soboty i niedziele 13-20: wystawa „Kartki Bożonarodzeniowe" Teresy Adamowskiej.

**Galeria „Bonar"**, ul. Wojska Polskiego 3, tel. 16-32-26: wystawa prac Marka Chomczyka (malarstwo) i Włodzimierza W. Tyca (monotypie olejne).

**BOGUTY PIANKI**

**Gminny Ośrodek Kultury**: wystawa fotografii Romana Świerżewskiego.

(nom)

**SUWAŁKI**

**Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki**, ul. Kościuszki 45, godz. 10-17. Wystawa poplenerowa (obrazy, fotografie), będąca pokłosiem Dziewiątego Pleneru Suwalskiego „Gizycko '94".

**Muzeum Okręgowe**, ul. Kościuszki 81, piątek: godz. 8-16, w sobotę i niedzielę, godz. 10-17. Ekspozycje stałe: „Pradzieje ziem województwa suwalskiego", „Alfred Wierusz Kowalski — życie i twórczość", „Polskie malarstwo XIX i XX wieku". Wystawy: „Len" i obrazów Andrzeja Strumiłło „Psalmy i Apokalipsa".

**Muzeum Historii i Tradycji Żołnierzy Suwalszczyzny**, ul. Wojska Polskiego 21, godz. 10-14 (oprócz poniedziałków). Ekspozycja stała poświęcona Suwalskiej Brygadzie Kawalerii, 11 Pułkowi Piechoty i broni towarzyszących z regionu suwalskiego w II Rzeczypospolitej.

**Galeria „Chłodna 20"**, ul. Noniewicza 71 — wojewódzki przegląd dziecięcej twórczości plastycznej.

**WĘGORZEWO**

**Muzeum Kultury Ludowej**, ul. Portowa 1. Poniedziałek — piątek godz. 8-18, soboty i święta godz. 10-15. Wystawa „Kultura ludowa Suwalszczyzny i Mazur". Wystawa sztuki ludowej i rękodzieła.

**PISZ**

**Muzeum Ziemi Piskiej**, ul. Daszyńskiego 7. Czynne: wtorki, soboty, niedziele godz. 8-15. środy, czwartki, piątki 9-16. Ekspozycja „Fauna i flora Puszczy Piskiej" oraz wystawa łowiecka.

**AUGUSTÓW**

**Muzeum Ziemi Augustowskiej**, ul. Hoża 7 — wystawa etnograficzna.

**Dział Kanału Augustowskiego**, ul. 29 Listopada 5 — zwiedzanie po uprzednim zgłoszeniu, tel. 27-54.

**Miejski Dom Kultury** — wystawa dziecięcych prac plastycznych.

**EŁK**

**Miejski Dom Kultury** — 16 grudnia, godz. 18 — koncert grupy „Po drodze" Marka Gałązki.

**GIŻYCKO**

**Miejski Dom Kultury** — wystawa obrazów i rysunków Kazimierza Nohringa.

**SEJNY**

**Miejski Dom Kultury** — 17 grudnia, godz. 17 — koncert rockowy. Wystawa grafiki dziecięcej.

(ml)

# KLIENT W POTRZASKU

**Po pasjonującej „Firmie" i nieudanym „Raporcie Pelikana" na ekrany trafiła kolejna bestsellerowa powieść Johna Grishama — „Klient". Prawdopodobnie niedługo ujrzymy następne ekranizacje, bo prawa do wszystkich książek, nawet tych jeszcze nie napisanych, zostały sprzedane do Hollywood.**

„Klient" to historia chłopca, który jest świadkiem samobójstwa adwokata mafiosa. Wcześniej dowiaduje się, gdzie leży poszukiwane przez FBI i policję ciało senatora zamordowanego przez gangstera. Prokurator stanowy Roy Foltrigg (Tommy Lee Jones) stara się za wszelką cenę wyciągnąć informacje od 11-letniego Marka Swaya (Brad Renfro), z drugiej strony chłopcu grozi nowoorleańska mafia. Przerażony Mark zwraca się o pomoc do Reggie Love (Susan Sarandon) — pani adwokat z alkoholową przeszłością.

Film Joela Schumachera, znanego dotychczas z obrazów pełnych krwi i przemocy, jest raczej thrillerem psychologicznym z bardzo dobrze zarysowanymi postaciami, ale stwierdzenie to nie dotyczy bossów mafii — sylwetki nudne i papierowe. Wielkie brawa należą się natomiast Susan Sarandon, która grając bardzo powściągliwie stworzyła jedną z lepszych kreacji w swej karierze. Bardzo trudne zadanie stanęło przed odtwórcą roli Marka — miał być to chłopiec bardzo inteligentny i sprytny, ale również niesforny i wybuchowy. Brad Renfro poradził sobie z rolą nieźle, ale nie rewelacyjnie — jest przytłoczony indywidualnościami pozostałych aktorów, a to przecież na jego losach opiera się fabuła filmu.

Mimo tych kilku niedoróbek „Klienta" ogląda się świetnie — sprawna realizacja, profesjonalna reżyseria i bardzo dobry scenariusz.

**(tkk)**

**„Klient", reż. Joel Schumacher, prod. USA, 1994.**

# PTASIA ARYSTOKRACJA

W najbliższą sobotę i niedzielę odbędzie się w Giżycku III wystawa gołębi rasowych, którą w pomieszczeniach Miejskiego Domu Kultury organizuje miejscowe Koło Hodowców Gołębi Rasowych. W wystawie wezmą udział hodowcy z całej Polski, którzy zaprezentują 327 ptaków z 43 ras polskich i zagranicznych. Champion wystawy, jak co roku, uhonorowany zostanie pucharem. Warto dodać, że podczas zorganizowanej w ubiegłym roku w Szczecinie Międzynarodowej wystawy gołębi rasowych, reprezentanci Giżycka zdobyli 5 pucharów i 6 medali za czołowe lokaty. **(k.z.)**

## CZAD W „U POTĘGOWEJ"

Znany w regionie, i nie tylko, olecki zespół rockowy „Frank Rubel" zamierza „zburzyć" na moment kameralny nastrój klubu „U Potęgowej" — wystąpi tam z koncertem gromiącym materiał, przeznaczony na drugą w karierze płytę, 17 grudnia o godz. 20.

**(jod)**

# "FERDYDURKE" NA JUBILEUSZ

Dyrekcja i zespół artystyczny Teatru Dramatycznego im. Al. Węgierki w Białymstoku zapraszają wszystkich na swoje najnowsze przedstawienie, przygotowane dla uświetnienia jubileuszu 50—lecia teatru. Jest to "Ferdydurke" Witolda Gombrowicza w adaptacji, inscenizacji i reżyserii Andrzeja Jakimca. Premiera blisko trzygodzinnego spektaklu rozpocznie się w niedzielę, 18 bm o godz. 18 na Dużej Scenie.

W przedstawieniu — obok zespołu Teatru Dramatycznego — wystąpią po raz pierwszy aktorzy Towarzystwa Wierszalin Teatr oraz goście z kraju: Zbigniew Borek z Warszawy i Tadeusz Kwinta z Krakowa. **(kon)**

# MIKOŁAJ W OLECKU

Już po raz trzeci z inicjatywy Komendy Hufca ZHP w Olecku, na tydzień przed świętami Bożego Narodzenia, w niedzielę, 18 grudnia br., od wczesnych godzin rannych, w mieście nad Legą pojawią się Mikołajowie roznoszący świąteczne słodycze dzieciom.

Najmłodsi lub ich rodzice, którzy wykupią cegiełki o nominale 10, 20, 50 i 100 tys. zł, będą mieli prawo wejść na seans filmów animowanych w kinie „Mazur" o godz. 11, a także obejrzeć o godz. 14 w tej samej sali spektakl teatralny „Czerwony Kapturek" w wykonaniu aktorów z Białegostoku.

W chwilę po nim odbędzie się podsumowanie Akcji Mikołajkowej „Wszystkie dzieci nasze są...", z której dochód zostanie przekazany na rzecz wyposażenia świetlicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku, mającej służyć przede wszystkim dzieciom z rodzin biednych i patologicznych. Maluchy będą miały jeszcze możliwość zabawy z Mikołajem i otrzymania cennych nagród w konkursach. W ub.r. podobna akcja charytatywna „Pomóżmy Marcie", organizowana również przez Oleckie Centrum Kultury, harcerzy i oleckie „Lega-rytmy", przyniosła prawie 50 mln zł. Zebrane pieniądze mają pomóc 4-letniej Marcie — mieszkance Olecka – w sfinansowaniu operacji przeszczepu kończyn.

Wpłat finansowych na rzecz tegorocznej akcji można dokonywać także na rachunek: PKO BP O/Olecko Nr 79631-677-139-32 z dopiskiem „Świetlica". **(jod)**

# WIGILIA DLA BYŁYCH "KURPIAKÓW"

"Kurpie Zielone" są zespołem, który łączą silne więzi emocjonalne. Latach wspólnych prób, występów koncertów jest o czym wspominać, a którzy dawno już zeszli z estrady, nadal interesują się kolejnymi sukcesami swoich następców.

W sobotę, 17 bm. o godz. 17 w siedzibie zespołu "Kurpie Zielone" w Białymstoku przy ul. Malmeda rocznie się tradycyjne spotkanie wigilijne byłych "Kurpiaków". Będzie choinka, dzielenie się opłatkiem i wspomnienia. Żeby dawni członkowie zespołu byli "na bieżąco" z aktualnymi osiągnięciami młodszych kolegów, zostaną im zaprezentowane slajdy z tegorocznej i zagranicznych podróży artystycznych "Kurpi Zielonych" na Haiti do Francji.

**(kon)**

# MIROSŁAW BŁASZCZYK W TELEWIZJI

Nie wszyscy mogli uczestniczyć w wielkim koncercie "ROTARY GALA", który — dla uczczenia piątej rocznicy odrodzenia ruchu rotariańskiego w Polsce i inauguracji światowych obchodów 90. rocznicy powstania Rotary International — odbył się 21 listopada br. w Teatrze Wielkim — Operze Narodowej w Warszawie. Orkiestrą Sinfonia Varsovia dyrygowali wówczas dyrektor naczelny i artystyczny Filharmonii Białostockiej — Mirosław Błaszczyk oraz Krzesimir Dębski. Jako soliści wystąpili: Izabela Kłosińska — sopran, Ewa Podleś — mezzo sopran, Jadwiga Teresa Stępień — mezzo sopran, Małgorzata Walewska — mezzo sopran i Adam Makowicz — fortepian.

Z przyjemnością informujemy, że wspomniany **koncert zostanie w całości zaprezentowany w najbliższą niedzielę, 18 grudnia o godz. 13 w II programie TV.**

**(h)**

# PEJZAŻE ZOFII DEMBIŃSKIEJ

W piątek (16 bm.) w Ratuszu w Bielsku Podlaskim zostanie otwarta wystawa malarstwa Zofii Marii Dembińskiej. Początek o godz. 14.

Autorka jest absolwentką Politechniki w Gliwicach. Mieszka w Białymstoku. Zajmuje się malarstwem amatorsko. Jej prace były wielokrotnie wystawiane. Maluje symboliczne pejzaże w kolorach pastelowych. Wystawa w Ratuszu będzie czynna do połowy lutego przyszłego roku.

**MN**

## OPŁATEK U SLEŃDZIŃSKICH

W niedzielę (18 bm.) w Galerii im. Sleńdzińskich przy ul. Waryńskiego 24a w Białymstoku odbędzie się „Misterium blasku i ciemności". Wiersze i kolędy na Boże Narodzenie wykonają: Waldemar Smaszcz — autor wieczoru, oraz Magdalena Andreew (śpiew) i Andrzej Gerwatowski (akompaniament). Początek o godz. 17.

**MN**

## Teatry

**Teatr Dramatyczny im. Al. Węgierki w Białymstoku** — niedziela "Ferdydurke" M.Gombrowicza (Duża Scena), godz. 18.00, premiera — spektakl jubileuszowy z okazji 50-lecia Teatru Dramatycznego.

**Białostocki Teatr Lalek** — piątek „Pani tajemnica — Pierwsze spotkanie" (przedstawienie dozwolone od 12), godz. 10.00, sobota, niedziela „Wojna o echo", godz. 11.00,

**Teatr Lalek w Łomży** — piątek „Wiejska szopka polska", godz.

**Kino 3/4 - Zusno** — piątek, sobota, niedziela „Gianni, Jan, Johan, Juan, Ivan, Jean..." (Teatr PWST, ul. Sienkiewicza 14), 00.

**Państwowa Filharmonia w Białymstoku** — piątek, godz. 19.00, koncert symfoniczny w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Białostockiej, dyryguje Mirosław Jabłoński, skrzypce Stanisław Kwiatkowski. W programie: M.Ravel — Alborada del gracioso, S.Prokofiew — II Koncert skrzypcowy g-moll op. 63, L. van Beethoven — V Symfonia c-moll op. 67.

## Kina

**W BIAŁYMSTOKU**

**„POKÓJ"** — piątek „Król Lew" (USA, b.o.— dubbing), godz. 8.30, 10.30, 15.30, „Cud w Nowym Jorku" (USA, l. 12), godz. 13.00, „Klient" (USA, l. 15), godz. 17.15, 19.30, sobota, niedziela „Król Lew", godz. 10.30, 15.30, „Cud w Nowym Jorku", godz. 13.00, „Klient", godz. 17.15, 19.30.

**„SALA KAMERALNA"** — piątek „Eksplozja" (USA, l. 15), godz. 16.30, 19.00.

**„TON"** — piątek, sobota, niedziela „Stan zagrożenia" (USA, l. 15), godz. 10.00, 12.30, 15.00, 19.30, „Czysta formalność" (franc., l. 15), godz. 17.30.

**„FORUM"** — piątek „Niekończąca się opowieść II" (niem., l. 12), godz. 10.30, „Życie Carlita" (USA, l. 15), godz. 12.30, „Speed — niebezpieczna szybkość" (USA, l. 15), godz. 20.15, sobota „Niekończąca się opowieść II", godz. 13.00, „Życie Carlita", godz. 17.30, „Speed — niebezpieczna szybkość", godz. 15.00, 20.00, niedziela „Niekończąca się opowieść II", godz. 13.00, 15.00, „Życie Carlita", godz. 17.00, 19.30.

**„SYRENA"** — piątek, sobota „Co gryzie Gilberta Grape?" (USA, l. 15), godz. 14.00, 18.30, „Przepiórki w płatkach róży" (meksyk., l. 15), godz. 16.30, „Mały Budda" (USA, l. 15), godz. 20.30, niedziela Świat i kino: „Ewangelia wg Św. Mateusza" (włoski, l. 15), godz. 13.00, „Przepiórki w płatkach róży", godz. 16.30, „Co gryzie Gilberta Grape?", godz. 18.30, „Mały Budda", godz. 20.30.

**„KAMERA"** — piątek „Prawdziwe kłamstwa" (USA, l.15), godz. 17.00.

**W WOJEWÓDZTWACH BIAŁOSTOCKIM**

**Białowieża „Żubr"** — piątek „Filadelfia" (USA, l. 15), sobota, niedziela „Klub szczęścia" (USA, l. 15).

**Bielsk Podlaski „Znicz"** — piątek, sobota, niedziela „Prawdziwe kłamstwa" (USA, l. 15).

**Dąbrowa Białostocka „Lotos"** — niedziela „Wilk" (USA, l. 15).

**Kuźnica Białostocka „Kormoran"** — niedziela „Synalek" (USA, l. 15).

**Siemiatycze „Chrobry"** — piątek, sobota, niedziela „Kolonia karna" (USA, l. 15).

**Sokółka „Sokół"** — piątek, sobota, niedziela „I kto to mówi 3" (USA, l. 12).

**ŁOMŻYŃSKIM**

**Łomża „Millenium"** — piątek „Czysta formalność" (franc., l. 15), godz. 16.00, 18.00, „Ofiarowanie" (szwedzk.-franc., l. 15), godz. 20.00, sobota, niedziela Przegląd filmów Spike'a Lee („Rób co należy", „Czarny blues", „Gorączka dżungli"), godz. 9.30, 12.00, 14.00, „Czysta formalność", godz. 16.00, 18.00, „Ofiarowanie", godz. 20.00.

**Ciechanowiec „Meteor"** — piątek, sobota, niedziela „Wyatt Earp" (USA, l. 15).

**Kolno „Wrzos"** — piątek, sobota, niedziela „Tajemniczy ogród" (USA, l. 12), „Raport Pelikana" (USA, l. 15).

**Szepietowo „Bajka"** — niedziela „Tata i małolata" (USA, l. 12).

**SUWALSKIM**

**Suwałki „Bałtyk"** — piątek „Gra o życie" (USA, l. 15), sobota, niedziela „Hudsucker Proxy" (USA, l. 15).

**Suwałki „SCHERZO"** — niedziela „Gliniarz z Beverly Hills 3" (USA, l. 15), godz. 18.00.

**Augustów „Iskra"** — piątek, sobota, niedziela „Rodzinka z Beverly Hills" (USA, l. 12).

**Bemowo Piskie „Wrzos"** — sobota, niedziela „Moja dziewczyna 2" (USA, l. 12).

**Ełk „Polonia"** — piątek, sobota, niedziela „Cztery wesela i pogrzeb" (ang., l. 15), „Król Lew" (USA, b.o.).

**Giżycko „Fala"** — piątek, sobota, niedziela „Forrest Gump" (USA, l. 15).

**Kowale Oleckie „Pionier"** — piątek, sobota „Wystrzałowe dziewczyny" (USA, l. 15).

**Olecko "Mazur"** — sobota, niedziela „Forrest Gump" (USA, l.15).

**Pisz „Stolica"** — piątek, sobota, niedziela „Rapa Nui" (USA, l. 15), „Opowieści wigilijne Muppetów" (USA, b.o.).

**Sejny „Polonez"** — piątek, sobota, niedziela „Speed — niebezpieczna szybkość" (USA, l. 15).

**Stare Juchy „Grunwald"** — piątek, sobota, niedziela „Milioner w spodenkach" (USA, l. 12).

**Węgorzewo „Mewa"** — sobota, niedziela „Kocham kłopoty" (USA, l. 15).

# DWIE MINUTY

JOLANTA GADEK

***Minęło trzynaście lat od wprowadzenia stanu wojennego. Jak potoczyły się losy ludzi, którzy wtedy działali w opozycji? Jak wspominają wydarzenia z tamtej nocy i kilku następnych miesięcy? Jak je oceniają z dzisiejszej perspektywy?***

**Stanisław Marczuk** — w 1981 r. przewodniczący białostockiego zarządu regionu NSZZ „Solidarność". 13 grudnia udało mu się uniknąć internowania. Ukrywał się przez półtora roku. 23 razy zmieniał miejsce pobytu.

**Bernard Bujwicki** — ówczesny zastępca Stanisława Marczuka. 13 grudnia w nocy zabrany z własnego mieszkania i internowany. Na wolność wyszedł po kilku miesiącach.

**Jacek Żukowski** — w 1981 roku student Wydziału Pedagogiki i Psychologii Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku. 13 grudnia spędził w domu, do aresztu w podziemiach Komendy Wojewódzkiej MO trafił w kwietniu razem z innymi studentami. Więzienie opuścił dzień przed wigilią 1982 r.

**Andrzej Radzicki** — zastępca przewodniczącego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy MO. Internowany 14 grudnia, następnie tymczasowo aresztowany i osądzony. Więzienie opuścił pod koniec maja 1982 r.

## Nie obraziłem się na „Solidarność"

Stanisław Marczuk funkcję przewodniczącego zarządu regionu piastował przez cały okres podziemnej działalności. Jego powrót do pracy w Fabryce Przyrządów i Uchwytów był jednym z postulatów robotników strajkujących w 1989 r. W tymczasowych wyborach w 1989 roku wybrano go ponownie, tak samo w 1990 r. Tej kadencji nie udało mu się ukończyć. Odwołano go z funkcji po aferze z „Metalzbytem", w którym wykupił udziały. Zarzucano mu podejmowanie niewłaściwych decyzji dotyczących kierowania związkiem oraz „Gazety Współczesnej". Wrócił do „Uchwytów", gdzie trwały zwolnienia grupowe. Dwa lata temu odszedł na wcześniejszą emeryturę.

12 grudnia 1981 r. z Krzysztofem Burkiem i kierowcą wyruszył służbowym polonezem na obrady Komisji Krajowej. Miały się one odbyć w stoczni gdańskiej. Pod Łomżą wpadli w zaspy śnieżne i do stoczni dotarli na zakończenie pierwszego dnia obrad. Musieli zakwaterować się w „Grand Hotelu" na własną rękę. Reszta związkowców znajdujących się na wspólnej liście została rozlokowana wcześniej. To uchroniło ich przed zatrzymaniem, gdyż listą dysponowało również SB.

— **Późnym wieczorem podczas obrad nieco osowiały Wałęsa powiedział, że otrzymał informację o zerwaniu łączności Gdańska z resztą Polski** — wspomina Stanisław Marczuk. — **Nikt się tym jednak specjalnie nie przejął. Od jakiegoś czasu otrzymywaliśmy różne sygnały, z których wiele było fałszywych.**

Nikt dłużej nie zastanawiał się również nad faktem, że tym razem związkowcy musieli przenocować w Sopocie. Hotele w centrum miasta, w których zazwyczaj się zatrzymywali, nie miały wolnych miejsc. Po północy „Grand Hotel" stojący na pustkowiu otoczyli żołnierze i milicjanci. Wyrywali ze snu związkowców i pakowali ich do samochodów.

— **Budzę się, a tu w pokoju niebiesko** — mówi Stanisław Marczuk. — **Dałem swój dowód, moi koledzy też. Na szczęście nie było w nich pieczątek potwierdzających zatrudnienie na etatach w „Solidarności". Przez okno i szparę w drzwiach widzieliśmy jak przebiegały aresztowania. Potem któryś z kelnerów wyprowadził nas wyjściem służbowym na zewnątrz.**

Po powrocie do Białegostoku wraz z innymi ukrywał się na plebanii kościoła farnego. Jedzenie przynosił im sam proboszcz Liciwinko. Potem mieszkał u różnych osób — mniej lub bardziej znajomych. Prowadził zakonspirowaną działalność: wydawanie biuletynu informacyjnego, organizowanie spotkań, marszów Lipową w czasie dziennika telewizyjnego, wystawianie w oknach świeczek 13 każdego miesiąca.

Żył w strachu, że władza zabierze mu mieszkanie, przeszukane i zaplombowane 13 grudnia. Potem, po ujawnieniu, ciągłe przesłuchania, inwigilacja, zastraszanie. Niektórzy z konspirujących wpadali, inni wychodzili na wolność. Kursowały plotki o „wtyczkach", niejednokrotnie rozpowszechniane przez władzę, by skłócić środowisko. To wszystko sprawiało, że konspirujących było coraz mniej. Działaczy przybyło znów po 1989 r.

*Marsz białostockich działaczy „Solidarności" do prosektorium Medycyny Sądowej, gdzie w 1984 r. znajdowały się zwłoki ks. Jerzego Popiełuszki w celu złożenia kwiatów.*

## Od społecznika do biznesmena

Bernard Bujwicki, dziś rzutki biznesmen, współwłaściciel przedsiębiorstwa wielobranżowego „ITO", „Łuku" i innych przedsięwzięć, nie lubi rozwodzić się nad wydarzeniami z nocy z 12 na 13 grudnia. Jego zdaniem ciekawsze jest to, co działo się wcześniej, jak władza szykowała sobie alibi dla wprowadzenia stanu wojennego.

— **Z perspektywy czasu wszystko jest jasne, ale wtedy nie zawsze wiedzieliśmy co robić** — mówi.

Gdy do sklepu rzucano jakiś atrakcyjny towar, natychmiast ustawiała się wielka kolejka. Gdy emocje sięgały szczytu i zaczynała się sprzedaż, nagle zjawiała się grupa młodych mężczyzn. Przedzierali się przez tłum, docierali do kasy, wyrywali towar. Czasami prowokowali bójki, to znów wybijali szyby, niszczyli sprzęt sklepowy. Ludzie mówili o tym „Solidarności", ta dzwoniła do milicji. Milicja odmawiała interwencji lub działała opieszale. Nie pomagały skargi w prokuraturze. Zdaniem Bernarda Bujwickiego, w ten sposób chciano zastraszyć i zmęczyć społeczeństwo, pokazać, że panuje anarchia i potrzebne są rządy silnej ręki.

— **Moje aresztowanie odbywało się podobnie jak w przypadku innych** — macha ręką. — **Zdążyliśmy z żoną wrócić z imienin i położyć dzieci spać. W chwilę później usłyszeliśmy pukanie. Wyłamali drzwi i zabrali mnie.**

Najpierw do komendy na Sienkiewicza, gdzie oddał bosemu koledze jedną parę skarpetek (zakładał dwie pary, bo nie miał ciepłych butów). Potem do aresztu na Kopernika. Po kilkunastu dniach przewieziono go wraz z innymi internowanymi do Suwałk, potem do Kwidzynia. Czas spędzany w więzieniu umilał sobie wynajdywaniem absurdów. Na przykład na Kopernika postanowił rzucić palenie. Nie chciał brać do ust petów wygrzebywanych z dziur w podłodze, ścianach, z materaców. Tymczasem do celi przyszedł major i każdemu dał po paczce papierosów mówiąc: „Nie wiadomo jeszcze, kto tu kogo będzie pilnował". W Suwałkach kpił z łaźni, której nie było, w Kwidzyniu, gdzie na pokaz był kort tenisowy, żądał rakiet i piłeczek.

Po wyjściu na wolność zaangażował się w działalność podziemną. Zajmował się kulturą. Na terenie kościoła organizował wystawy poświęcone historii Polski, Piłsudskiemu, Katyniowi. Organizował dni kultury chrześcijańskiej, podczas których m.in. mówiono o sytuacji politycznej w kraju, odczyty i koncerty.

W 1989 roku początkowo chciał wejść do struktur związkowych. Pojawiły się jednak rozbieżności polityczne pomiędzy dawnymi kolegami. On reprezentował nurt niepodległościowy i prawicowy. Jakiś czas angażował się w działalność polityczną. Stwierdził jednak, że nie ma ona sensu, bo i tak ważniejsze decyzje dotyczące Polski zapadają poza jej granicami. Z państwowej posady przeszedł do „ITO" i zaczął robić interesy.

— **Obserwując to, co się w kraju dzieje, doszedłem do wniosku, że wiele osób zaczęło zajmować się polityką po to, by zrobić pieniądze. Ja uważam, że najpierw trzeba się wzbogacić, potem można zająć się polityką** — stwierdza.

Przeobrażenie społecznika w biznesmena nie przyszło łatwo. Przez kilka miesięcy miał przed oczami widmo bankructwa, ale uporał się z kłopotami. Często okazuje się, że jego kontrahent jest osobą z dawnej wierchuszki partyjnej, milicji czy SB. Rozmawia z nimi, bo w interesach musi być apolityczny. Kiedyś spotkał człowieka, który 13 grudnia zabierał go z mieszkania.

— **Zapytał, czy mogę mu podać rękę** — wspomina Bernard Bujwicki . — **Odparłem, że tak, ale powinien wiedzieć, że mój syn przez kilka lat zrywał się w nocy z płaczem.**

## Nie jestem bohaterem

Jacek Żukowski o wprowadzeniu stanu wojennego dowiedział się z telewizji. Podobnie jak dla wielu jego kolegów z Niezależnego Związku Studenckiego był on dla niego zaskoczeniem. Uczelnie zawiesiły działalność, studenci spotykali się jednak regularnie w mieszkaniach i kawiarniach. Rozprowadzali „bibułę" i książki zakazanych autorów, drukowali ulotki. Kilku zostało internowanych 13 grudnia, nimi władza zajęła się wiosną 1982 r. Posypały się aresztowania.

— **Przyszli o piątej rano któregoś kwietniowego dnia** — opowiada Jacek Żukowski. — **Zrobili rewizję, zabrali worek bibuły i drewnianą pałkę. Oskarżyli o próbę obalenia ustroju siłą i zabrali na Sienkiewicza.**

Wraz z kilkoma kolegami siedział w podziemiach Komendy Wojewódzkiej MO. Inni trafili do aresztu w Komendzie Rejonowej przy ul. Bema. Później wszystkich przewieziono do Aresztu Śledczego przy ul. Kopernika. Przez pewien czas trzymano ich z kryminalistami, potem przeniesiono do cel dla politycznych na piątym i czwartym piętrze. Podczas przesłuchań esbecy stosowali różne formy nacisku, niektórych bili.

— **Byłem chory na żołądek** — wspomina Jacek Żukowski. — **Mówili, że jak sypnę, to sprowadzą lekarza, dadzą leki, pozwolą rodzinie przynieść czystą bieliznę.**

Przez cały czas pobytu w więzieniu nie mógł pozbyć się zdziwienia, że tę, według niego drobną, działalność podziemną władza uznała za tak groźną, by ich pozamykać. Potem dowiedział się, że w Warszawie zadecydowano, że w Białymstoku ma być pokazowy proces studentów. Oskarżono kilkadziesiąt osób. Zanim procesu, przesiedział w osiem miesięcy. Postępowanie ciwko niemu zostało umorzone wodu braku dowodów.

W tym czasie otrzymał uczelni. Skreślono go z listów z „powodu braku postępu uce". Zatrudnił się w pogotowiu tunkowym jako sanitariusz trafiło tam wielu ludzi podobnego. Utrzymywał kontakty mi ze studiów, dalej rozprowadzał łę", rozprowadzał książki. był ponownie zatrzymywany słuchiwany, milicja robiła mu rewizje. Zaczął studiowa gię na KUL—u, ponownie wał się w działalność NZS kania, marsze, manifesta cie trafił do „Tygodnika Bo go". Zajął się organizowa składu komputerowego. 1989 r. z kolegą utworzył puterową „Bauhaus" zajmującą promocją. Stwierdził, że nie le ważnym działaczem, by pony, pchać się do władzy.

## Zamykali mnie „koledzy"

— **Mieliśmy przeciek Bezpieczeństwa. Wiedzieliśmy się stanie, ale dokładnie liśmy co** — mówi Andrzej

Dwa dni przed wprowadzeniem stanu wojennego wraz z Florczykowskim, przewodniczącym pojechali na strajk głodowy czni im. Warskiego w Sz grudnia postanowili wrócić łegostoku. Tu okazało się czekali w mieszkaniu c tem zniknęli, ale pojawi ce po wejściu Andrzeja do mieszkania. Zabrali mendy Wojewódzkiej jednym z pokoi usłyszał ternowaniu. Potem trafił przy Kopernika. Inni traktowali go bardzo d mo jego pracy w milicji.

Zwierzchnicy nie d dzieć rodzinie, co się Przekazywali niepraw macje. W efekcie rodzi ksówkami po mieście p

Władza postanowiła cyjną „Solidarność" wprowadzeniem stanu Zarówno przewodnicz zastępca, zostali zwol „ze względu na dobro koniec lipca 1981r. Pó dalsze zwolnienia, pr innych jednostek.

— **Nasza działalność ła bardzo trudna od sa** — wspomina Andrzej **jednej strony „Solidar na nas trochę nieufnie liśmy milicjantami, a nokrotnie ich szykano strony wiedzieliśmy, że władza będzie robiła w powstrzymać. Mieliśm**

# WOLNO

# FIAT. NOWE PRZEŻYCIE
# KONTYNGENT '95

## DZIAŁAJ TERAZ: FIAT'95 - CENA'94

Pomyśl o nowym aucie. Już dziś. Masz trzy powody, by zdecydować się teraz na samochód z Kontyngentu '95. Fiat oferuje Ci atrakcyjną cenę, szeroki wybór i korzystny termin dostawy w ramach nowych zasad Kontyngentu '95. Wymagają one podjęcia działań już w tym roku. Zapoznaj się z nimi. To Twoja szansa.

### ZATRZYMAJ WZROST CENY

Fiat oferuje Ci w ramach Kontyngentu '95 wyjątkowo atrakcyjne ceny swoich modeli. W tym roku możesz wpłacić zaliczkę w wysokości od 50% do 100% ceny wybranego samochodu. Fiat gwarantuje Ci, że ta część ceny, którą wpłacisz w 1994 r. na wybrane auto, w 1995 r. nie ulegnie zmianie. Np. wpłacając w tym roku 100% ceny Punto, masz pewność, że nawet gdyby jego cena wzrosła przy odbiorze, nie będziesz musiał już nic dopłacać. Jeśli nie jesteś jeszcze przygotowany na taki wydatek, nie przejmuj się. Fiat zapewnia Ci inny sposób zarezerwowania sobie auta z Kontyngentu '95. Wpłacając 10 mln zł zaliczki (oprocentowanej na poziomie trzymiesięcznej lokaty terminowej PKO), zapewniasz sobie pierwszeństwo w otrzymaniu samochodu w przyszłym roku.

### POSZERZ SWÓJ WYBÓR

W 1995 r. Fiat przedstawia Ci trzy solidne propozycje: Fiat Punto, Fiat Tipo i Fiat Tempra. W ofercie dla indywidualnych nabywców jest też Fiat Croma oraz auta zrodzone z nowej koncepcji - Fiat Coupe i Fiat Ulisse. Wpłacając wcześniej, masz szanse na najszerszy wybór. A uwierz, jest w czym wybierać: 8 wersji Punto w 10 kolorach, 2 wersje Tipo w 9 kolorach, 4 wersje Tempry (w tym modele turbodiesel i combi) w 13 kolorach - wszystko to czeka już na Twoją decyzję. W tym roku możesz także zamówić za dopłatą dodatkowe wyposażenie, między innymi - ABS, airbag, klimatyzator, dzielone tylne siedzenia. Cóż, chyba nie najgorzej, prawda?

### USTAL NAJSZYBSZY TERMIN

Wpłacając wcześniej wiesz, kiedy otrzymasz samochód. W momencie wpłacania zaliczki u dealera firmy Fiat możesz natychmiast ustalić konkretny termin odbioru Twojego samochodu. O ile nie będziesz miał specjalnych życzeń, płacąc wcześniej masz gwarancję, iż otrzymasz samochód najszybciej, jak można.

Pomyśl więc i działaj teraz. Możesz zaoszczędzić swój czas i pieniądze już dziś.

**DEALERZY**

PP POLMOZBYT, Białystok, ul. Zwycięstwa 10, tel. 51-25-40 • PUHP KONRYS, Białystok, ul. Zwycięstwa 8f, tel. 51-63-64 • MOTOZBYT, Ełk, ul. Suwalska 77, tel. 10-41-81, 10-43-00

**EUROPEJSKA TECHNOLOGIA I BEZPIECZEŃSTWO** FIAT

SZCZĘŚCIA SIĘ NIE KUPUJE, SZCZĘŚCIE SIĘ UBEZPIECZA...

OC AC

- JEDNA Z NAJNIŻSZYCH SKŁADEK PODSTAWOWYCH
- MOŻLIWOŚĆ ZNIŻEK NAWET DO 60%
- HONORUJEMY ZNIŻKI OD POPRZEDNICH UBEZPIECZYCIELI
- UBEZPIECZAMY KAŻDY SPRAWNY SAMOCHÓD BEZ WZGLĘDU NA JEGO WIEK
- MOŻLIWOŚĆ OPŁACANIA SKŁADEK W RATACH
- SZYBKA, SPRAWNA I SOLIDNA LIKWIDACJA SZKÓD

TOWARZYSTWO UBEZPIECZENIOWE "FENIX" S.A.
ODDZIAŁ: 00-879 WARSZAWA, UL. ŻELAZNA 87,
TEL. (022) 24-60-61 W. 259, 313
PRZEDSTAWICIELSTWA: 15-042 BIAŁYSTOK, UL. PAŁACOWA 3/1,
TEL. (085) 41-48-76, 61-34-97, 52-42-05
18-300 ZAMBRÓW, PL. SIKORSKIEGO 8, TEL. (086) 71-11-55, 71-36-31

FPR NIEDZIELSKI



BIAŁYSTOK

Zakłady Przemysłu Sklejek S.A. w Białymstoku

OGŁASZAJĄ

**przetarg nieograniczony w formie pisemnych ofert na:**

I: -wykonanie kompletu orurowania /rury ekranowe, opłomkowe, łączące - bez komór /do kotła OR5-053/17,5 - wykonanie podgrzewaczy I° i II° wraz z komorami do kotła jw.

II: -wymiana kompletu orurowania, podgrzewaczy I° i II° oraz obmurza i izolacji od poziomu rusztu w kotle OR5-053/17,5

Termin rozpoczęcia remontu - 2 połowa marca 1995 r. Oferty z dopiskiem PRZETARG należy składać w siedzibie zakładu: Białystok ul. Dojlidy Fabryczne 24 do dnia 1995.01.04.

W ofercie należy podać całkowitą kwotę za jaką wykonawca zrealizuje powyższy zakres robót oraz czas realizacji. Całość materiałów na wykonanie robót zapewni zamawiający.

Informacji udziela dział Głównego Energetyka tel. 410-359 w. 44.

Wybór oferty nastąpi w dniu 1995.01.10.

Zastrzegamy sobie prawo swobodnego wyboru oferty lub unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

G 17593



Urząd Skarbowy w Giżycku podaje do wiadomości, że w dniu 28 XII 1994 r. o godz. 9.00 w Urzędzie Skarbowym w Giżycku pokój nr 17 odbędzie się

licytacja nw. ruchomości należących do Zbigniewa Cieślaka, zam. Giżycko, ul. Białostocka 22/1:

| nazwa ruchomości | wartość szacunkowa |
|---|---|
| 1/ szlifierka taśmowa DZJC 200 z 1990r. | 20.000.000,- |
| 2/ szlifierka taśmowa Safo DZJC 5000 z 1990 r. | 21.000.000,- |
| 3/ pilarka do cięcia wzdłużnego Hamech z 1990 r. | 29.000.000,- |
| 4/ frezarka dolnowrzecionowa FDM z 1990 r. | 25.000.000,- |
| 5/ pilarka Rema-DMLA 35 z 1990 r. | 26.000.000,- |
| 6/ pilarka poprzeczna tarczowa z 1991 r. | 18.000.000,- |

Ruchomości można oglądać w dniach 20 i 21 XII 1994 r. w GS Sulimy /g.12-15/, natomiast informacji w sprawie udziela Urząd Skarbowy w Giżycku, tel. 42-46 wew. 313.

Przystępujący do licytacji winni wpłacić, przed licytacją, poborcy skarbowemu, wadium w wysokości 10% wartości szacunkowej.

Cena wywołania w I terminie licytacji wynosi 3/4 wartości szacunkowej. jeżeli I licytacja nie dojdzie do skutku, II licytacja odbędzie się 29 XII 1994 r. o godz. 9.00, a cena wywołania wyniesie 1/2 wartości szacunkowej.

Licytacja może zostać odwołana bez podania przyczyn.

K 02557



oferuje do sprzedaży zakładom pracy:
Zapraszamy codziennie w godz. 8-16

Hurtownia "Credox" Białystok ul. Handlowa 6

OGRZEWACZE olejowe, przepływowe
OGRZEWACZE wody, odkurzacze, garnki i czajniki bezprzewodowe



OPEL ASTRA '95 1.4 MPI GL
MPI - SILNIK Z TEMPERAMENTEM

KONTYNGENT '95
Opel Corsa
Opel Vectra
Opel Omega
Opel Calibra

FSO POLONEZ

- serwis gwarancyjny
- konserwacja podwozi
- części zamienne

1.5; 1.6 GLE
1.5; 1.6 GLI
1.4 GLI 16 V
1.9 GLD, Truck
Nowość: na gaz

Uwaga: korzystna sprzedaż ratalna oraz w Alce Konsorcjum, możliwość zostawienia samochodu używanego w rozliczeniu realizacja przedpłat na PF i FSO

Autoryzowany dealer „MOTOZBYT - KWIATKOWSKI"
zaprasza do salonów:
- w Ełku, ul. Kilińskiego 5 tel. (0-87) 10-81-11, 10-81-12
- w Giżycku ul. Kętrzyńskiego 12a tel. (0-878) 55-44

K2502



ELBÖ Białystok ul. Śledleckiego 15 (Wygoda) od Traugutta tel. 754-600

WYPOSAŻENIE SKLEPÓW I BIUR
regały, lady, kratki, manekiny
wieszaki - złoto i nikiel
- najtaniej -
KRZESŁA MŁODZIEŻOWE I BIUROWE
OD 800 TYS. + VAT I INNE
PROJEKTY I WYKONANIE

K2393



UWAGA PRZYSZLI INWESTORZY !

**Zakład Budowlany "ESBUD" oferuje sprzedaż najnowszych projektów domów:**

- wolno stojących
- bliźniaczych
- letniskowych
- obiektów użytkowych

S.O.B. "Inwestprojekt" w Warszawie.

**Już za 1 milion możesz kupić projekt domu o jakim marzysz.**

Zapraszamy codziennie od godz. 7 do 15 /z wyjątkiem sobót/ na ul. Piłsudskiego 55 p. 12 /I piętro/ w Łomży /dawna ul. Konstytucji 3 Maja 2/12/, tel. 188-606.

G 17687



*Montuj nawet zimą!*

SIDING
kanadyjski
162 tys. z VAT/m²

*również w sprzedaży:*
- blacha ocynkowana gładka, falowana, trapezowana • suchy tynk • papa dachowa
- papa izolacyjna • papa termozgrzewalna
- lepik dachowy • cement • wapno
- stal gładka i żebrowana ⌀6, ⌀8, ⌀10, ⌀12, ⌀14, ⌀16
- płyty pilśniowe twarde i miękkie
- blachy powlekane gładkie i trapezowe T18
- rynny plastikowe • gwoździe • cyna
- wełna mineralna • styropian

JAZ-BU Białystok ul. Hetmańska 40 ☎ 510-201

A 154



CIĄGNIKI T-25A – WŁADIMIREC
„GLOBTEX" – Białystok, ul. 1000-lecia Państwa Polskiego 4, tel. 754-224 w. 235.

**Przedstawicielstwa:**

PHP AGRO-ROLNIK – Śniadowo, ul. Kościelna 10, tel. 17-61-23;
PHP AGRO-ROLNIK – Łomża, Al. Legionów 147, tel. 18-38-31;
PHU ANNA – Zambrów, Al. Wojska Polskiego 102, tel. 71-34-32.

p01633



*PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁU CHŁODNICZEGO*
*w Białymstoku, ul. Pozioma 4,*
*centr. 410646 Dyrektor 410789*
*Dział Zbytu ul. Baranowicka 113,*
*tel. 412651, 433492, fax 411067*

NIE ZAPOMNIJ O RYBIE NA ŚWIĘTA!
polecamy:

- RYBY I PRZETWORY RYBNE - NAJNIŻSZE CENY W REGIONIE!
- KARP ŻYWY - w tygodniu przedświątecznym

ponadto inne produkty mrożone:

- udka kurczaka - import z USA
- kurczaki
- indyki
- szeroki wybór wyrobów kulinarnych produkcji własnej
- owoce
- warzywa

oraz:
- rolady, torty i musy lodowe na świąteczny deser

ZAPRASZAMY
- SPRZEDAŻ HURTOWA - w godz. 7.00-16.00, w soboty 7.00-12.00
- SPRZEDAŻ DETALICZNA w sklepach przyzakładowych przy ul. Baranowickiej 113 - w godz. 7.00-17.00

g17777



"TOPKAPI"
MATERIAŁY BUDOWLANE
wełna mineralna ROCKWOOL
wodomierze METRON - ceny fabryczne, STYROPIAN, PAPY, BLACHY, RYNNY PLASTIKOWE, LEPIK, CEMENT, WAPNO, ONDULINE, SIPOREKS, SUCHY TYNK
TOPKAPI
Nowowarszawska 32, tel. 410-145
teren Spółdzielni Elektryk, Białystok

g17424



BIURO REKLAM I OGŁOSZEŃ
☎ 251-16
GAZETA WSPÓŁCZESNA

FSO

**POLONEZY W PEŁNEJ GAMIE**

1.5, 1.6 GLE, 1.5, 1.6 GLi, 1.9 GLD, 1.4 GLi 16V

- CARO
- CARGO

- TRUCK (krótki)
- TRUCK (przedłużony)
- TRUCK (z pięcioosobową kabiną)

**GWARANCJA NA:**

✧ dwa lata na lakier ✧

✧ rok bez limitu przebiegu kilometrów ✧

✧ cztery lata na korozje ✧

**ZAPRASZAMY DO SALONÓW przy FSO ZEM w EŁKU**

ul. Wojska Polskiego 59, DH "ALICJA", tel. 10-31-52

ul. J. Bema 2, tel. 10-52-41 wew. 323

FSO

k 2365



# ŚWIĄTECZNY KONKURS BCMB

**dla trzech województw**

Konkurs trwa od 1.12.1994 do 24.12.1994r.

Każde zakupy w B C M B to prawo wzięcia udziału w losowaniu WSPANIAŁYCH NAGRÓD m.in. KABINY PRYSZNICOWEJ WODOMIERZY FILTRÓW WODNYCH

**PO ZAKUPACH WYPEŁNIJ KUPON, KTÓRY OTRZYMASZ W SKLEPACH I HURTOWNIACH**

**Białostockiej Centrali Materiałów Budowlanych**

SKLEP FIRMOWY BCMB w Białymstoku ul. Sienkiewicza 1/1

HURTOWNIA BCMB w Białymstoku ul. Ks.J.Popiełuszki 115

HURTOWNIA BCMB w Suwałkach ul. Sejneńska 82

HURTOWNIA I SKLEP BCMB w Giżycku ul. Przemysłowa 3

SKLEP FIRMOWY BCMB w Łomży ul. Al. Legionów 120

HURTOWNIA I SKLEP BCMB w Ełku ul. Ogrodowa 6A

ADMIS

# WIĘCEJ RADOŚCI NA ŚWIĘTA

sklep KARO

sprzęt RTV i drobny sprzęt AGD

salon JOKER

sprzęt RTV i AGD

**NAJWIĘKSZY WYBÓR NAJLEPSZYCH FIRM**

JOKER: Legionowa 9/1 (w podziemiach), tel. 206-44, 331-854 w. 170 • KARO: Lipowa 6, tel. 324-424

k 2367



**BEZPOŚREDNI IMPORTER**

# WYKŁADZIN DYWANOWYCH

domowe • biurowe • hotelowe • salonowe

Szerokość 2 - 3,66 - 4 - 5 m

UWAGA! Do bezpośredniego położenia na beton

Ekspresowe obrębianie

sklep KAMA HURT-DETAL Białystok, ul. Wyszyńskiego 21, tel. 205-50

POLSKIE WYKŁADZINY PCV

k 2319



meble: wyposażenie biur i sklepów, wypoczynkowe

odzież: damska, męska, dziecięca

obuwie i galanteria skórzana

zabawki

chemia gospodarcza

sprzęt agd

wyroby cukiernicze

*HURT I DETAL*

**magton**

ul. 27 Lipca 26
15-147 Białystok
☎ 752-046
☎ 752-004

czynne hurtownia 7⁰⁰—17⁰⁰
sklep 10⁰⁰—18⁰⁰

k 2369



**Chcesz dać reklamę ?!**

Nie musisz przychodzić do nas.

Nasz akwizytor odwiedzi Ciebie.

**Zadzwoń!**

tel. 205-56

*Goplana*

POZNAŃ

*Bogaty asortyment słodyczy w cenach producenta oferuje: hurtownia "VIKAM"*

*Nasi dostawcy to : WAWEL Kraków, SOLIDARNOŚĆ Lublin, SAN Jarosław oraz 15 innych*

s.c. VIKAM ul. Tysiąclecia PP 2

fax. 75-40-50, tel. 76-16-11

*na terenie miasta transport bezpłatny*

*przyjmujemy zamówienia telefonicznie*

Atrakcyjne paczki świąteczne

g16257



***Suwalskie Przedsiębiorstwo Nasienne "Centrala Nasienna" w Suwałkach, ul. Piaskowa 2 ogłasza przetarg nieograniczony na sprzedaż:***

» 1. Ciągnik Zetor 7711, rok produkcji 1989 - cena wywoławcza 170.000.000 zł

» 2. Przyczepa ciągnikowa wywrotka D55/01 o ład. 6 ton, rok produkcji 1989 - cena wywoławcza 30.000.000 zł - plus 22% VAT

Przetarg odbędzie się w dniu 28.12.94 r. w Biurze Przedsiębiorstwa o godz. 10.00.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłata wadium w kasie "Centrali Nasiennej" w wysokości 10% ceny wywoławczej na godzinę przed przetargiem.

Pojazdy można oglądać w siedzibie Przedsiębiorstwa w dni robocze od godz. 8.00 do 15.00, tel. 66-34-24, 66-42-35.

*Zastrzega się unieważnienie przetargu bez podania przyczyn.*

G 17871


☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

# MARKETING CONSULTANTS

The Bialystok Development Foundation will shortly be launching its assisted marketing consultancy programme as part of the $ 19m **POLISH-BRITISH ENTERPRISE PROJECT.** The aim of the programme is to provide practical marketing support and advice to small and medium sized businesses /SMEs/ in the Bialystok region to enable them to better exploit market opportunities both in Poland and abroad.

The programme will operate flexibly to support a broad range of marketing projects including domestic or export market research; designing and writing marketing strategies and plans and providing help with implementation.

We would like to hear from suitably qualified and experienced indyviduals/organisations who would like to become acredited to undertake consultancy projects on our behalf. For experienced consultants we will require clear evidence of previous work undertaken. We are also interested in individuals who have some marketing experience but who are prepared to undergo further training in order to attain the standard for full accreditation as a PBEP consultant.

Our main requirements are as follows:

- a good command of written adn spoken English;
- qualifications in marketing, business studies or a similar subject;
- experience of undertaking marketing projects, preferably for SMEs.

Please contact Maurice Lainchbury or Hanna Piotrowska-Malec of the PBEP Market Development Team with brief details of your qualifications and experience or those of your organisation. In due course, you will then be sent details of the accreditation procedure along with an application form to complete and return to us.

**PBEP Market Development Programme**
Bialystok Development Foundation
ul. Legionowa 14/16 /2nd floor/
Bialystok 15-099
tel.: 328-077, 328-061
fax: 323-821.

G 17833

**Komornik Sądu Rejonowego w Augustowie**

podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 1994.12.21 o godz. 9 miejsce:

*Sąd Rejonowy w Augustowie ul. Młyńska 59 w sali nr 1a odbędzie się w trybie ustalonym w art.867 k.p.c. pierwsza licytacja ruchomości należących do dłużnika:*

Wiesław Borodziuk

zam. Stary Rogożyn 48

i składających się z:

» **samochód osobowy marki "ŁADA" model 2108, poj. 1300**

Suma oszacowania wynosi: 120.000.000 zł, zaś suma wywołania z I licytacji wynosi 90.000.000 zł

Ruchomość można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie oznaczonym wyżej. Suma wywołania wynosi 75% sumy oszacowania.

Przystępujący do licytacji winien złożyć przed licytacją rękojmię w wysokości 10% sumy oszacowania.

*Zastrzega się prawo niedojścia licytacji do skutku bez podania przyczyn*

K 02568

NOWO OTWARTY
**SALON RTV**
AUTORYZOWANY DEALER
**SUPER SPRZĘT RTV**
SONY Panasonic Technics
SHARP PHILIPS elemis
FINLUX NOKIA
NA ŻYCZENIE - BEZPŁATNY TRANSPORT I DOSTROJENIE W DOMU KLIENTA
Białystok, ul. Sienkiewicza 18, (były PEWEX)
tel. 436 180, 436 272

# Z nami możesz budować swoją przyszłość.

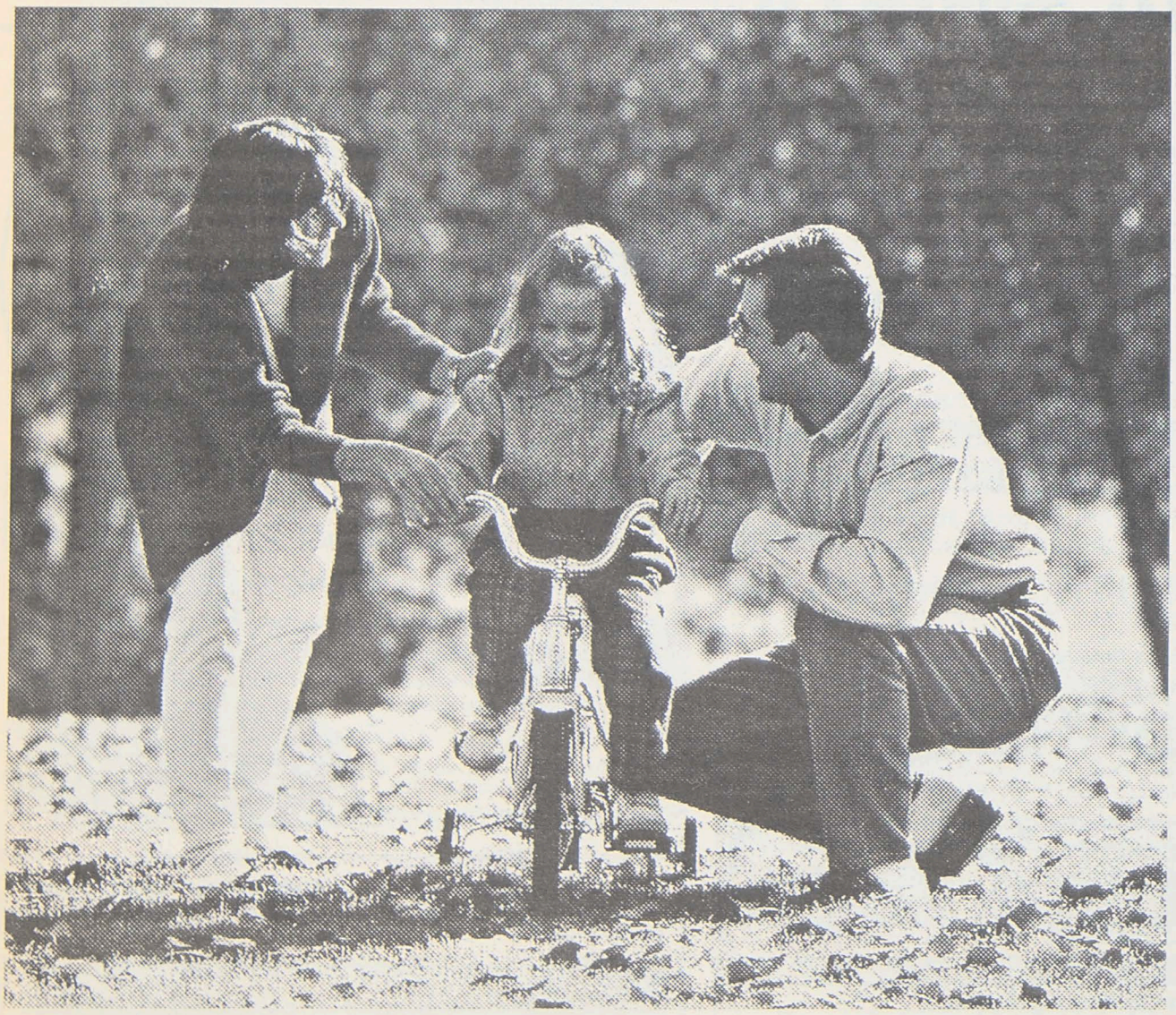

Po sukcesie I etapu, od 1 grudnia br. rozpoczynamy sprzedaż mieszkań w ramach II etapu budowy osiedla **Leśna Dolina** w Białymstoku, u zbiegu ulic Bacieczki i Szarych Szeregów.

**Powierzchnia mieszkań:**
- czteropokojowe: 73,6 - 76,4 m²
- trzypokojowe: 57,7 - 73,9 m²
- dwupokojowe: 43,4 - 52,5 m²
- jednopokojowe: 34,7 m²

**Termin realizacji:** grudzień 1995 r.

**Cena gwarantowana.**

• • •

Równocześnie oferujemy nowe mieszkania na osiedlu **Podlasie** w Bielsku Podlaskim, przy ul. Białowieskiej.

**Powierzchnia mieszkań:**
- trzypokojowe: 59 m²
- dwupokojowe: 42-53 m²
- jednopokojowe: 32 m²

**Termin realizacji:** grudzień 1995 r.

**Cena gwarantowana.**

• • •

**Nie zwlekaj!** Wydatki na zakup mieszkania można odpisać od podatku; można też uzyskać środki poprzez waloryzację wkładów na książeczkach mieszkaniowych.
Skorzystaj z szansy. Już dziś skontaktuj się z naszym biurem handlowym. **Buduj z nami swoją przyszłość.**

**unibud**

**BIURO HANDLOWE:**
**Białystok, ul. Warszawska 23, tel. 325-905, w godz. 8-17**
**Bielsk Podlaski, ul. Brańska 132, tel. (0-834) 42-41, 42-42**

***Już w sprzedaży od 1 grudnia '94.***

A1522

...upa białostockich działaczy „Solidarności" na spotkaniu z L. Wałęsą w ...ku.

...że wśród milicjantów jest dużo ...pracowników SB.

...roniąc się przed inwigilacją ...tali ulotki także do „prawo...ych" milicjantów, nie zaangażowanych w działalność. Szefowie ...ywali oddawać w komendzie ..., nigdy jednak nie byli pewni, ...by wszystkie do nich trafiły...

...d początku milicyjni związkowcy ...zali się od Służby Bezpieczeń... Ta zapamiętale ich tropiła. ...ny" chodziły za nimi wszędzie. ...y nie ułatwiał im fakt, że często ...li się z nazwiska lub widzenia.

...Z ul. Kopernika Adam Radzicki ...z innymi funkcjonariuszami zo... przewiezieni do obozu interno...ych w Suwałkach. Tam był do ...ca. W marcu odwiedził go fun...ariusz SB. Przeczytał z uśmie...m decyzję o zwolnieniu z inter...ania. „Jest pan wolny" — powie...ł. A potem przeczytał drugie pis... — nakaz tymczasowego aresztowania. Zarzut — paragraf 264 Kodeksu Karnego: zdrada tajemnicy służbowej. Wolność trwała dwie minuty. Z Suwałk został odkonwojowany z ...rotem do aresztu w Białymstoku. ...zęły się męczące przesłuchania. ...ówno funkcjonariusz prowadzący ...dztwo z ramienia SB, jak i prokurator nie przebierali w środkach. ...yczeli, grozili, zastraszali. Rozpoczęła się nagonka prasowa. Andrzej Radzicki czytał oświadczenia rzecznika prasowego KW MO o tym, że związek solidarnościowego w milicji nigdy ...e było, a on jedynie uzurpował sobie prawo do reprezentowania milicjantów. W związku z tym milicjanci ...magają się dla niego kary...

Proces trwał do 22 maja. Adam Radzicki otrzymał najwyższy wyrok — dwa lata pozbawienia wolności w zawieszeniu na trzy lata. Krzysztof Torczykowski — półtora roku. Zarówno adwokat, jak i prokurator odwołali się do wyższej instancji, ta jednak wyrok utrzymała w mocy.

Wyszedł na wolność i okazało się, że nie może znaleźć pracy. Odwiedził 24 zakłady. W ślad za nim podążali pracownicy SB, którzy podpowiadali dyrekcji, co ma robić. Dopiero jesienią udało mu się zatrudnić w „Centrowecie". Tam pracował do niedawna. Przez kilka lat wzywano go na rozmowy do komendy przed 1 maja czy 22 lipca. Nigdy nie był pewien, czy z nich wróci do domu. Musiał uważać na każde słowo wypowiedziane w towarzystwie. Jeden ślad i wyrok mógł zostać odwieszony.

— **Wszystkiego się spodziewałem po tym, jak chciał mnie wyspowiadać esbek przebrany za księdza** — wspomina.

W 1990 r. władze resortu ogłosiły, że do pracy w policji mogą wrócić funkcjonariusze wydaleni ze służby ze względów politycznych. Dziesięć lat przerwy miały być zaliczone do stażu pracy. Pokusa była duża. Andrzej Radzicki łącznie z przepracowanymi w charakterze dzielnicowego niemal dziesięcioma latami, miałby spory staż. Odmówił.

— **Napisałem, że jeszcze pracują w policji ludzie, którzy mnie zamykali** — tłumaczy. — **Czułem się pokrzywdzony tym, że zajmują wysokie stanowiska.**

## Co zostało z tamtych lat

— **W pewnym okresie czasu zrobiłem to, co mogłem. Zaprotestowałem przeciwko stanowi wojennemu tak, jak potrafiłem** — mówi Jacek Żukowski. — **Pobyt w więzieniu tylko upewnił mnie w tym, że działałem słusznie. To jest etap zamknięty w moim życiu. Tylko czasami było wstyd, że się siedziało za tych ludzi, którzy byli u władzy. Te tarcia wewnątrz „Solidarności" i partiach postsolidarnościowych...**

Po okrągłym stole zaczęli przychodzić do Adama Radzickiego policjanci, którzy postanowili założyć związek. Pytali jak to zrobić. Zastanawiał się, czy nie wrócić do działalności. Ale musiał sam wychowywać dwoje dzieci, a poza tym w tym nowym związku byli zupełnie nowi ludzie... Odwiedzali go też funkcjonariusze, którzy przeszli pozytywnie przez weryfikację i prosili, by nie mówił o nich nic złego.

— **Mam żal, że nie zaproszono m nie do komisji weryfikacyjnej** — mówi. — **Przecież znałem niemal wszystkich milicjantów i funkcjonariuszy SB. Poza tym ludzie z tamtego systemu pracują nadal i to pozwala innym, którzy ze służby odeszli, na załatwianie różnych spraw.**

Bernard Bujwicki do swoich kolegów z „Solidarności" ma pretensję, że poszli na ugodę z komunistami rezygnując z lustracji. Dano czas na palenie akt, zacieranie śladów. Dzięki temu obce mocarstwa mogą pociągać za sznurki.

— **Nie żałuję tego, co przeżyłem** — mówi. — **Był taki czas i trzeba było dać świadectwo. A teraz trzeba zająć się gospodarką tego kraju.**

Stanisław Marczuk nie żałuje tych kilku lat podziemnej działalności.

— **Związkowi oddałem serce i duszę** — mówi. — **Gdy było bezpiecznie, znaleźli się neofici chcący załatwić swoje prywatne interesy. Odszedłem po nagonce trwającej ponad miesiąc.**

W minionym roku postanowił wrócić do życia publicznego. Kandydował, z dobrym skutkiem, na radnego w wyborach samorządowych. Jak twierdzi, celowo umieścił swoje nazwisko na ostatnim miejscu na liście „Jedności". Chciał sprawdzić, czy cieszy się zaufaniem.

— **Nie obraziłem się na „Solidarność", bo uważam ją przede wszystkim za ruch społeczny** — stwierdził. — **Żałuję, że swego czasu nie zabrałem publicznie głosu. Ale mam do tego moralne prawo i to zrobię. Wierzę, że redakcje, które mnie atakowały, nie odmówią.** ■

*W małej wiejskiej szkole w Czarnej Cerkiewnej chcą rządzić wszyscy. Między sobą rywalizują wójt, dyrektor i nauczyciele. Cierpią dzieci.*

# PAN NA URZĘDZIE

AGNIESZKA SUCHOWIERSKA

**Grupa kilku zrozpaczonych nauczycieli w Czarnej Cerkiewnej narzeka na nieszczęścia, jakie spotkały ich w szkole. Nowy dyrektor, ich zdaniem, nie sprawdził się na stanowisku. Tymczasem okazuje się, że i nauczyciele nie są bez winy. Spory między nauczycielami, dyrektorem i wójtem najbardziej dotykają dzieci.**

O konflikcie w małej wiejskiej szkole w Czarnej Cerkiewnej wiedzą nauczycielskie związki zawodowe, kuratorium i miejscowe władze samorządowe. Nikt jednak nie potrafi pogodzić zwaśnionych stron. Poprzednia pani dyrektor nie godzi się z utraconym stanowiskiem, zaś jej następca, w oczach miejscowych nauczycieli, okazał się nieudacznikiem. Nie jest akceptowany przez grono pedagogiczne.

## Dyrektor z teczki?

Tydzień przed zakończeniem roku szkolnego 1993/94, do szkoły w Czarnej przyjechał Edward Chren, wówczas szef delagatury zamiejscowej kuratorium — obecnie burmistrz Brańska. Zwołał radę pedagogiczną i przedstawił kandydaturę Jana Dula — wieloletniego nauczyciela z Dołubowa. Rada miała zaopiniować kandydata. Okazało się, że siedem osób było przeciwko tej kandydaturze na stanowisko dyrektora, jedna osoba za, zaś jedna osoba się wstrzymała.

Teraz sami nauczyciele mówią, że Rada przespała sprawę, bo z ich grona nikt się nie zgłosił.

— **Dyrektora przywieziono nam w teczce** — narzekają.

## Jak było naprawdę?

Do pierwszego konkursu stanęła tylko pani Grabowska, poprzedna dyrektor. Nie została jednak wybrana. Ponownie więc ogłoszono konkurs, do którego już nikt z rady pedagogicznej w Czarnej się nie zgłosił. Tylko, że tym razem nie mogła startować też pani Grabowska.

W marcu 1993 r. po licznych interwencjach i skargach wójta z gminy Grodzisk, do szkoły w Czarnej Cerkiewnej przyjechał wizytator. Skontrolowano pracę pani dyrektor. Wówczas przedstawiono jej szereg zarzutów i uchybień w prowadzeniu szkoły.

Pani dyrektor popełniała błędy w realizowaniu programu szkolnego, niesystematycznie oceniała uczniów. Zarzucono też spadek poziomu nauczania, brak kontaktu z rodzicami i oceny pracy nauczycieli. Brak było też wpisów do ksiąg inwentaryzacyjnych, ale przede wszystkim zarzucono jej tworzenie niewłaściwej atmosfery w gronie pedagogicznym.

To właśnie zadecydowało, że pani Grabowska nie mogła ponownie przystąpić do konkursu. Nie było też chętnych spoza terenu, więc konkurs się nie odbył.

W takiej sytuacji stanowisko dyrektora zaproponowano panu Dulowi. Zgodził się, choć jak wspomina pan Chren, miał wiele wątpliwości, bo znał to środowisko.

## Druga strona

— **Miałam dość wszystkiego** — opowiada pani Grabowska. — **Prowadziłam budowę szkoły. Wójt nie dawał mi spokoju, oszkalował mnie w kuratorium. W końcu doszłam do wniosku, że nie będę kandydowała na dyrektora. Po trzech latach miałam dość. Budowanie szkoły odbywało się za mojej kadencji. Wójt czepiał się wszystkiego. Właściwie nie miałam żadnego wpływu na wykonawcę. Ponadto oskarżył mnie o trwonienie pieniędzy i różne takie rzeczy. W końcu powołano komisję, sprawę badało też kuratorium i wszystko zostało wyjaśnione.**

W opinii wójta z Grodziska całym powodem zamieszania w szkole jest pani dyrektor. Tymczasem to właśnie ona pojechała do Warszawy, gdzie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi dostała 250 mln na budowę szkoły.

Fot. Agnieszka Suchowierska

— **Szkołę zaczęto rozbudowywać w 1986 roku** — opowiada mąż Andrzej Grabowski, długoletni nauczyciel. — **Pierwszy inwestor okazał się wyjątkowym partaczem. Pozostawiając budynek w stanie surowym wyjechał do Belgii i ślad wszelki po nim zaginął. Kiedy dyrektorem szkoły została żona, budowę wznowiono. Pieniądze dało kuratorium i gmina Grodzisk. Dziś jest to jedna z najładniejszych szkół w okolicy. Niestety, to co dzieje się w jej duszy, jest dla niej nie do zniesienia.**

## Skarga na dyrektora

Niespełna dwa miesiące po tym, jak Jan Dul objął stanowisko dyrektora, do kuratorium wpłynęła pierwsza skarga. Wprawdzie nie była podpisana, ale wiadomo, że wypłynęła właśnie ze szkoły. Zbadaniem sprawy zajęła się bielska delegatura Kuratorium Oświaty.

W skardze dyrektorowi Dulowi zarzucono nieumiejętość prowadzenia zespołu nauczycielskiego, uchybienia w planach i programach wychowawczych. Poza tym oskarżono dyrektora o wycięcie żywopłotu i drzew, sprzed budynku szkoły.

Wizytacja nie potwierdziła stawianych zarzutów. Owszem były drobne niedociągnięcia w planie zajęć, ale nic ponadto. Żywopłot wycięto, ale tylko dlatego, że był stary i zagrażał dzieciom.

*„Niepokojący jest fakt emocjonalnego traktowania przez niektórych nauczycieli decyzji wydawanych przez dyrektora. Jesteście Państwo nauczycielami i wychowawcami dbającymi o prawidłowy rozwój umysłowy i emocjonalny dziecka"* — napisała w piśmie do rady pedagogicznej pani wicekurator Zofia Trancygier.

— **Trudno jest oceniać pracę człowieka po dwóch czy trzech miesiącach** — mówi Jan Dul, dyrektor. — **Godząc się na przyjęcie stanowiska dyrektora w tej szkole zdawałem sobie sprawę z tego, jak będę odbierany. Staram się jednak robić wszystko, by nie cierpiały na tym nasze dzieci, bo to dla nich tu jeteśmy.**

## Wójt pisma pisze

W listopadzie ub. roku wójt widząc niezdrową atmosferę w szkole w Czarnej C. wysłał pismo do pani dyrektor, w którym oznajmił pani Grabowskiej, że oczekuje od niej odwołania wszystkich nauczycieli. Od niej samej zaś — złożenia dymisji. Zaznaczył też, że na początku nowego roku powoła komisję, która przeprowadzi indywidualne rozmowy z nauczycielami. Jeśli będą zachowywali się tak, jak on będzie tego chciał, mogą liczyć na pracę, jeśli nie — na bruk.

Pismo trafiło też do białostockiego kuratorium, gdzie wzbudziło śmiech.

Zapytany czemu służyć miało takie pismo wójt odpowiedział:

— **Chciałem, żeby nauczyciele docenili pracę. Chyba nie wiedzą, jaka sytuacja panuje w kraju i jeśli nie potrafią się dogadać między sobą, to trzeba stworzyć nową kadrę nauczycielską w tej szkole.**

Wójt chciał wziąć nauczycieli strachem. Niestety, nie udało się. Sam jednak wypiera się jakiegokolwiek zastraszania i szkalowania pracowników w Czarnej Cerkiewnej.

Kilka dni po mojej wizycie w szkole i u wójta do redakcji wpłynęło pismo z prośbą o niepublikowanie materiału.

*„Powodem takiej decyzji są następstwa jakie już nas dotknęły po pani wizycie u wójta Gminy. Obawialiśmy się następstw tej wizyty i pomimo że jeszcze nic nie ukazało się w prasie sypią się groźby pod naszym adresem.(...) Wójt ostrzega, że jeśli będę podskakiwał to nie będę miał ani pracy, ani mieszkania".*

Jak więc traktować mam zapewnienia wójta, że nie próbował, że nie będzie szkalował nauczycieli z małej wiejskiej szkoły. ■

■ *Dziwy świata roślin*

# ENERGETYCZNY PIERWIASTEK

**FOSFOR (P)**, występujący w naturze w postaci jonów fosforanowych ($PO_4^{-3}$), znajduje się we wszystkich komórkach ustroju, ale znaczna jego część (około 80 proc.) łączy się z wapniem w kościach i zębach. 10 proc. wchodzi w skład różnorodnych związków krwi i mięśni. Kolejne 10 proc. buduje kwasy nukleinowe (podstawowy składnik genów) i ATP — związek, który ma zdolność gromadzenia energii i oddawania jej w miarę potrzeb organizmu.

Jest to więc pierwiastek szczególnie ważny dla prawidłowego rozwoju dziecka, zwłaszcza w okresie formowania się kośćca. Niemowlęta powinny być karmione piersią, ponieważ tylko mleko matki zawiera fosfor i wapń w odpowiednich proporcjach. Mleko krowie zawiera więcej fosforu niż wapnia, dlatego polecane jest dzieciom nieco starszym.

Wchłanianie fosforu zależy od odpowiedniej podaży jonów wapniowych i witaminy D. Ale jego nadwyżki powodują nadmierne wydalanie wapnia z organizmu. Dzieje się tak u osób w podeszłym wieku, których nerki nie są w stanie „przefiltrować" nadwyżek fosforu. Z tego powodu należałoby ograniczyć spożywanie mięsa: zawiera ono dużo fosforu, a tylko nieznaczne ilości wapnia. Poza mięsem, mlekiem i jego przetworami, bogatym źródłem fosforu są posiłki przygotowywane na wywarach z kości, np. zupy fasolowa i **GROCHOWA** (warzywa strączkowe gromadzą najwięcej tego pierwiastka).

**GROCH** — to nasiona rośliny o tej samej nazwie, pochodzącej z Bliskiego Wschodu. Jej owocem jest wąski strąk, zawierający od 4 do 10 nasion. Każde z nich to kopalnia wysokogatunkowego białka, soli mineralnych i witaminy E.

**Leng.**

■ *W poniedziałek złe branie*

# BŁYSKAJĄCE ŚWINKI

**ASTROLOGICZNY KALENDARZ BRAŃ na najbliższy tydzień**

**16 - 22 XII 1994**

| Pt | S | N | Pn | W | Ś | C |
|---|---|---|---|---|---|---|

- Zdecydowane biory
- Chimeryczne biory
- Sporadyczne biory

**Jeszcze dwadzieścia kilka lat temu, kiedy nie sposób było dopatrzeć się siwizny na mojej brodzie i skroniach, złowienie świnki było zdarzeniem normalnym. Świnki były pospolite we wszystkich prawie naszych rzekach o wartkim nurcie i twardym dnie. Wówczas opisywanie wyglądu tych ryb uznałbym za zbędne. Dzisiaj jest to jak sądzę, konieczne.**

Świnki okazały się wyjątkowo nieodporne na zwiększające się zanieczyszczenia wód i z wielu rzek znikły całkowicie, w innych pogłowie ich spadło.

Z sumami jednak sytuacja zapowiada się nieco lepiej. W Gospodarstwie Rybackim w Ełku wyhodowano narybek suma, który osiąga bardzo wspaniałe przyrosty. Jeżeli zostanie utrzymana praktyka wsiedlania suma do jezior *wąsaty król* naszych wód przetrwa.

Przed laty świnki były bardzo częstym i mało cenionym łupem wędkarzy: łowienie ich było bardzo łatwe, zaś walory konsumpcyjne— znikome.

Ryba ta ma ciało wydłużone i szeroki, tępo ścięty pysk: otwór gębowy znajduję się od brzusznej strony głowy— pysk kojarzy się nam z prosięcym ryjem i stąd nazwa tego gatunku.

To, że dawały się poławiać wędką jedna po drugiej wynikało z ich mnogości, z gęstości stada. A może z wzajemnej rywalizacji pomiedzy rybami o pokarm ? Znane było powiedzenie wśród łowiących te ryby —" Pchają się na haczyk, jak świnie do koryta".

Kiedy ławice zastąpiły niewielkie stadka lub pojedyncze zgoła sztuki, świnki nauczyły sie ostrożności i kapryśności, przestały *pchać się do koryta.*

Świnki żerują z dna i raczej nie interesują się pokarmem dryfującym w toni wodnej. Zwykle trzymają się głównego koryta rzeki, miejsc o wyraźnym nurcie i twardym dnie; uwielbiają podłoże twarde, zwłaszcza kamieniste. Żerujące stado świnek dość szybko przesuwa się pod prąd, zwykle stałą trasą: gdzie były w poniedziałek wieczorem, będą o podobnej godzinie i we wtorek.

Podobne zwyczaje mają sieje pod lodem. Rzecz w tym, by rozszyfrować *rozkład jazdy* jednych i drugich.

Znalezienie świnek w rzece nie jest trudne. Przy czystej i niezbyt głębokiej wodzie możemy wypatrzeć żerujące stado, zwłaszcza, kiedy staniemy na wysokim brzegu. Odrywając z kamieni glony ryby kładą się na boki i wtedy odbijają łuskami promienie słońca—*błyskają*, jak to mówią nad Bugiem.

Ruchliwe stada świnek można spotkać na Kanale Rudzkim. Idą tam do zanęty i w łowisko można je ściągnąć nawet z daleka. Ponieważ jednak nie wędkujemy w Kanale o równym dnie i leniwym prądzie, samo nęcenie jest trudne— nurt znosi w nieznane luzem sypaną zanętę lub szybko rozbija i przemieszcza zanętowe kule.

W efekcie łatwo o wywabienie ryb z łowiska.

Najlepszą metodą połowu świnek są wszelkie odmiany przepływanki. W większych rzekach będzie to przepływanka z odległościówki.

Sama technika połowu w niczym nie odbiega od wędkowania na inne gatunki białej ryby. Charakterystyczne dla świnek jest może tylko to, że częściej niż inne ryby trzymają się one w dole łowiska i atakują przynętę w końcowej fazie jej spływu lub kiedy wykonujemy podnoszenie zestawu z przynętą.

Wachlarz przynęt na świnki jest bardzo szeroki: białe robaki, larwy chruścików i widelnicy, czerwone robaki, pszenica, płatki owsiane, mielony groch. Pojedyncze ziarnko pszenicy lub białe robaki to popularne przynęty na świnki.

Branie świnki rzadko jest zdecydowane, stąd używać warto haczyków o długich trzonkach. Często haczyk utkwi nie w pysku świnki, ale w którejś z płetw brzusznych lub pod pokrywą skrzelową. Ma to związek ze zwyczajem cofania się ryb za spływającą przynętą.

Na Narwi poniżej Wizny oraz w okolicach Bronowa wiele odcinków to piasek i żwir z kamieniami. Na takich odcinkach warto zwrócić uwagę na ukształtowanie dna i prądu wody: świnki kręcą się najczęściej poniżej przekos, na pograniczu nurtu i spokojnego wypłycenia. Należy próbować je wypatrzeć w słoneczny grudniowy dzień gdy, jak to mówią nad Bugiem, *błyskają*.

**ANTONI REMIESZ**

■ *Zodiak na talerzu*

# DANIE DLA STRZELCA

## SAŁATKA RYŻOWA Z TUŃCZYKIEM

Szklanka ryżu, puszka tuńczyka (ok. 200 g), 2 jajka ugotowane na twardo, 2 łyżki drobno posiekanej cebuli, kilka oliwek najlepiej nadziewanych papryką, łyżka drobno posiekanej natki pietruszki, 4 łyżki oleju słonecznikowego, 3 łyżki soku z cytryny, sól, pieprz; 3 oliwki i gałązka zielonej pietruszki do dekoracji.

Ryż płuczemy, osuszamy na sicie i gotujemy na sypko w dużej ilości wrzącej, osolonej wody, odcedzamy, studzimy. Obrane, grubo posiekane jajka, tuńczyka rozdrobnionego widelcem na niewielkie kawałki, oliwki pokrojone w plasterki, cebulę i natkę pietruszki dodajemy do ryżu. Z oliwy pozostałej po tuńczyku, oleju słonecznikowego, soku z cytryny, soli i pieprzu robimy przyprawę, polewamy nią sałatkę, mieszamy.

Podajemy sałatkę schłodzoną, ozdobioną kwiatkiem z plasterków oliwek i gałązką pietruszki. ■

# HOROSKOP EMOCJONALNY

**16 - 23 XII**

**STRZELEC 23 XI-21 XII**

Znowu jesteś rozstrzepany. Zapominasz o małych i dużych rzeczach, co niektórzy naprawdę mają ci za złe. Przestań narzekać i postaraj się zorganizować. Rada zaprzyjaźnionego Byka jest bardzo na czasie. Niedługo dostaniesz propozycję interesującego wyjazdu, połączonego z odpowiedzialnym zadaniem. To może być twoja szansa.

**KOZIOROŻEC 22 XII-20 I**

Nie będziesz sam. Los teraz ci sprzyja, sprawy zaczną się przejaśniać i skończą się powody do zmartwień. Dużo dobrych chwil w życiu prywatnym. Zmobilizujesz się do zrealizowania starej obietnicy. Możesz pozwolić rodzinie na małą rozrzutność. Masz szansę na korzystne rozwinięcie sytuacji finansowej. Miłe spotkanie z zaprzyjaźnionym Bykiem.

**WODNIK 21 I-20 II**

Zaczniesz oszczędzać. Już wkrótce większe wydatki. Nie tylko twój portfel, ale i nerwy mogą zostać wystawione na próbę. Kondycja w normie, nie będzie powodów do narzekania. Uważnie słuchaj znajomych, ktoś może podszepnąć interesujący pomysł. Nareszcie znajdziesz to, czego tak długo szukałeś. Koniec z uczuciowymi rozterkami.

**RYBY 21 II-20 III**

Masz prawo nie ufać komuś, kto już raz cię zawiódł. To twoje pieniądze, nie jest dla ciebie bez znaczenia, czy je pomnożysz, czy stracisz. W pracy unikniesz niepotrzebnych problemów, przełkniesz burkliwe uwagi szefa i kiepskie dowcipy kolegi. Skoncentrujesz się na dawno oczekiwanym i tak dla ciebie znaczącym spotkaniu ze Skorpionem.

**BARAN 21 III-20 IV**

Niestety, zła pogoda znów cię dopadła. Kichasz, kaszlesz i właśnie w takim stanie rozpoczniesz nowy tydzień. O tyle dobrze, że raczej nie szykuje się zbyt wiele pracy. Zrezygnujesz z towarzyskich zajęć i zaczniesz wracać prosto do domu. W środę lub czwartek objawy powoli osłabną, będziesz mógł planować sobotni wieczór.

**BYK 21 IV-21 V**

Nowości w finansach, dodatkowe źródło dochodu nie przyniesie rozczarowania. Inaczej w sprawach towarzyskich. Nie daj się wpuszczać w maliny nowo poznanemu Bliźniakowi. Bądź odważny i po prostu zwyczajny. W sobotę relaksujący wyjazd do rodziny na wieś.

**BLIŹNIĘTA 22 V-21 VI**

Licz się z tym, że możesz się znów rozczarować. Sukces nie jest tak oczywisty. Chociaż, jak na razie, bardziej prawdopodobne jest optymistyczne zakończenie. Nie przerażaj się bólem głowy i krzyża. Trochę musi potrwać, zanim organizm przywyknie do nowych warunków.

**RAK 22 VI-22 VII**

Więcej pracy w domu i to chyba przez kilka dni. Nie pozostanie ci nic innego, tylko zachować spokój i zabrać się do roboty. Możesz obawiać się o swoje sprawy finansowe, ale raczej skończy się na niepokoju. Niespodziewana i dłuższa wizyta kogoś z dalszej rodziny lub przyjaciela.

**LEW 23 VII-22 VIII**

W środku tygodnia pojedziesz wreszcie do domu. Chwile spędzone z rodziną dodadzą ci sił i energii. Nie odmówisz zaproszeniu na dłuższy spacer, oczywiście, jeśli nie będzie padać. Trzymaj się Raka, on nie zawiedzie. Unikniesz zbędnych przepychanek z niezbyt sympatycznym Wodnikiem.

**PANNA 23 VIII-22 IX**

Rozwiejesz wątpliwości i ostro zabierzesz się do realizowania swojego celu. Zadanie, chociaż nie należy do najłatwiejszych, ma jednak znaczne szanse na powodzenie. Pod koniec tygodnia przystopujesz, a niedzielę poświęcisz wyłącznie dla kogoś spod znaku Byka.

**WAGA 23 IX-22 X**

Nie za bardzo uważasz na zdrowie. Wiecznie w biegu, nie masz nawet czasu, żeby raz w tygodniu spokojnie zjeść obiad. A teraz się dziwisz, że boli cię głowa i masz trudności z porannym wstawaniem. Po prostu postaraj się o bardziej racjonalny tryb życia.

**SKORPION 23 X-22 XI**

Tyle osób ma dla ciebie mnóstwo niezastąpionych rad, że zaczynasz już mieć tego serdecznie dosyć. Grzecznością nie wskórałeś zbyt wiele, może bardziej stanowcze zachowanie zniechęci życzliwych doradców. Dobrze zapowiada się piątek, dzień pełen spotkań w interesach. ■

# PO ROZUM DO GŁOWY

**Wśród czytelników, którzy nadeślą w terminie tygodniowym prawidłowe rozwiązanie co najmniej jednego zadania, rozlosujemy 3 bony PKO po 100 tys. zł, natomiast za bezbłędne rozwiązanie trzech zadań zostanie rozlosowana atrakcyjna nagroda rzeczowa i 3 bony PKO po 200 tys. zł.**

**Na karcie z rozwiązaniami prosimy nakleić kupon, a na kopercie (karcie pocztowej) umieścić dopisek: „1 zadanie (3 zadania) z numeru 167".**

**Rozwiązania można także przynieść bezpośrednio do redakcji.**

## KRZYŻÓWKA (1)

**POZIOMO:** 1) oddźwięk, 10) babka babki, 11) kuje na zimno, 13) Waterloo Hannibala, 15) zgrana szóstka, 16) przepływa przez Saragossę, 17) inaczej kaguan, 20) solenizantka z 1 grudnia, 21) Ćwieczek, 22) kawałek wysmażonej słoniny, 23) reżyser filmu „Kuba w ogniu", 25) umysł, rozum, 26) bierze udział w gonitwie, 27) mniejszy od Pacyfiku.

**PIONOWO:** 1) nie ma go jedynak, 2) społeczeństwo, 3) wychodzą z tego, co nie wyszło, 4) zwykle ratalna, 5) ryś stepowy, 6) obchodzi imieniny 4 grudnia, 7) wprost — konopie manilskie, wspak — zatoka Morza Czerwonego, 8) kończy szkołę średnią, 9) kandydat na mężczyznę, 12) urządzenie do otrzymywania ozonu, 14) plątanie, gmatwanie, 18) np. kantaryda, 19) wyuzdana uczta, 24) pocieszne zajście.

**LESZEK**

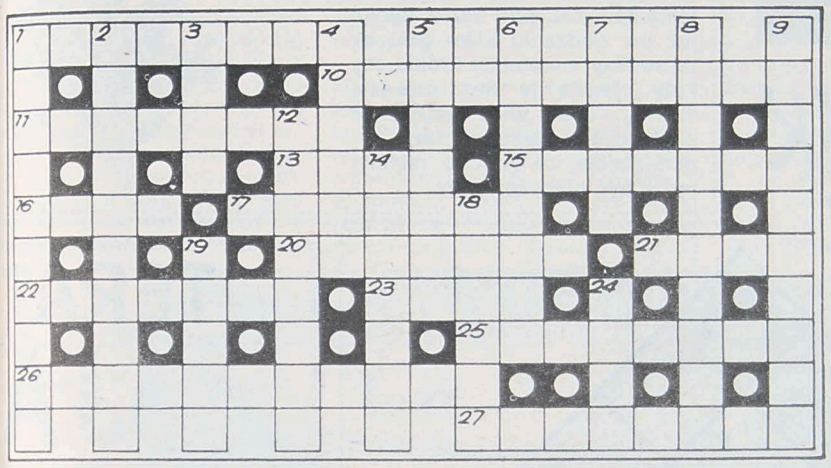

Grę RYZYKO z 25.11.1994 r. wygrał p. Bogdan Gierej z Białegostoku.

## KRZYŻÓWKA (2)

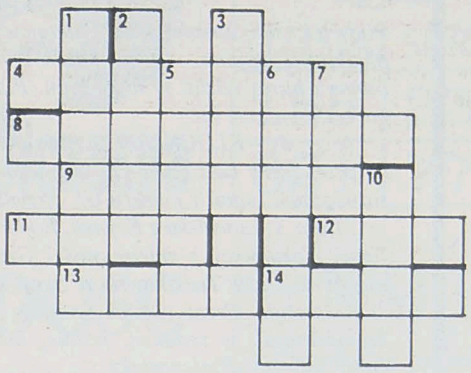

**W krzyżówce nie występuje litera „a".**

**POZIOMO:**

4) polski noblista, 8) potok, ruczaj, 9) dodatkowa podziałka na suwaku logarytmicznym, 11) miejsce walki bokserów, 12) sceny na dalszym planie w obrazie, 13) kwiatostan zboża, 14) lamówka, obramowanie.

**PIONOWO:**

1) wczasowicz, 2) poeta angielski, przedstawiciel romantyzmu, 3) publikacja w formie historyjki obrazkowej, 5) ssak, tępiciel jadowitych węży w Indiach, 6) jednostka siły, 7) sprawdzian, 10) surowiec dla huty.

**RAYEN**

## KRZYŻÓWKA (3)

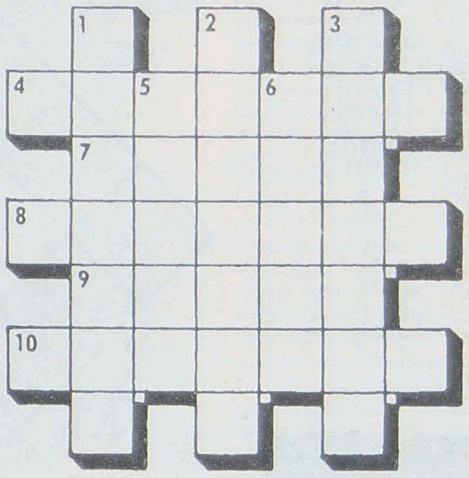

**POZIOMO:**

4) niezbędna do trunków, 7) narzędzie do ostrzenia noży w kształcie sztyletu, używane przez rzeźników, 8) orszak taneczny, 9) przepływa przez Puszczę Solską, 11) podstawowy element budowy żywych organizmów.

**PIONOWO:**

1) przenośnik wałkowy, używany w hutach, 2) drobny skorupiak morski, 3) płaska teczka, 5) chata pasterska mieszkańców węgierskiej puszty, 6) pseudonim literacki Ignacego Maciejewskiego.

**HELLES**

## ROZWIĄZANIA ZADAŃ Z NUMERU 165

1. drożdże, Cinzano, Pilzner, turówka, nalewka, ferment, Martini, Sangria, kruszon, eliksir, Gellala, kordiał.

2. **POZIOMO:** kawaleria, maratonka, lina, polisa, groza, Arkona, mania, Tamara, ana, kanonada, zakamarek, wina, karanie, Świna, konanie, brama, Nalepa, lato, nieuwaga, karawana. **PIONOWO:** waliza, Lena, malina, rasa, Katania, Pokora, grochówka, armada, zaranie, reklama, kanapa, świtanie, kolega, bratowa, nawa, Lara.

3. **POZIOMO:** skra, okap, aura, petarda, sadyba, Chrobry, kraska, szałas, tatarak, pompka, tasznik, wena, nawa, bies. **KOLUMNAMI:** szpic, ziomek, retorta, łopian, próbka, statyw, klasyk, retusz, pajdka, szranki, źrebak, kokos.

4. **PRAWOSKRĘTNIE:** zakąska, Zagłoba, poręka, potówka, golizna, Watykan, parafa, kotara, muskowit, przemowa, zieleniak, policzek, majątek.

**KUPON „GW" NR 167**

## WIRÓWKA TAUTOGRAMOWA (4)

**Wszystkie wyrazy mają taką samą literę początkową.**

1) telefoniczna lub kąpielowa, 2) wagonik wywrotka, 3) sklepienie czaszki ludzkiej, 4) szkielet abażuru, 5) zasłona, 6) zespół czynników atmosferycznych, występujący na danym obszarze, 7) trwała forma odlewnicza, 8) zielona papuga z Nowej Zelandii, 9) trunek z gwiazdkami, 10) warsztat pracy tkaczki, 11) na głowie króla, 12) podkasany taniec.

**RAYEN**

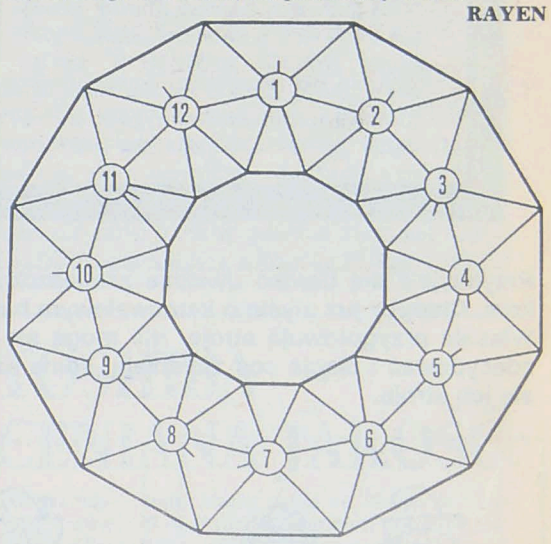

## KRZYŻÓWKA SYLABOWA (5)

**POZIOMO:** 1) rozpogodzenie po ciągłych opadach deszczu, 4) potrawa z kukurydzianej mąki, 7) cieplica, 9) miasto na Pojezierzu Poznańskim, 10) więzienny pokój, 11) marchew o krótkim korzeniu, 13) atrybut praczki, 14) kąpielisko morskie na Mierzei Helskiej, 15) gatunek mięsa, 16) przyjmuje i wypłaca pieniądze, 18) kobiece imię, 20) koniec biegu, 21) loch w dawnych fortyfikacjach, 23) Młodszy był wrogiem Cezara, Starszy wrogiem Kartaginy, 24) odliczanie wagi opakowania od całkowitej wagi towaru, 25) sanskr. epopeja rycerska.

**PIONOWO:** 1) stan polegający na niemożliwości dokonania wyboru, 2) mnóstwo ludzi, tłumy, 3) utrata zdolności mówienia z zachowaniem słuchu, 4) egzamin dojrzałości, 5) tytuł polskiego filmu, 6) handlowa dzielnica Stambułu, 8) członek chrześcijańskiego kościoła wschodniego, 10) przedmioty wykonane z gliny, 12) źródło Nilu Błękitnego, 14) szpilecznica, 15) ciało niebieskie z warkoczem, 16) płynie z ambony, 17) nazwa jednej z „Ład", 19) matka Apollina, 21) od lury do szatana, 22) zapora na rzece.

**GENTO**

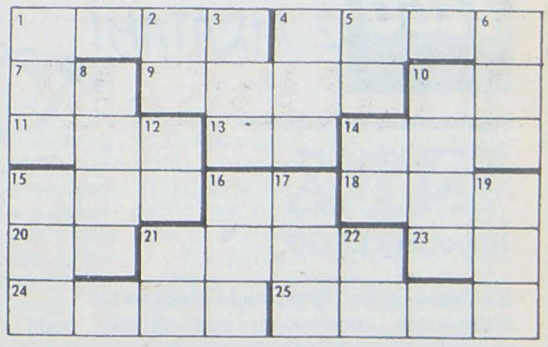

## NAGRODY

Za rozwiązanie trzech zadań szaradziarskich z Magazynu nr 164 nagrodę główną — wagę łazienkową — otrzyma pani **Małgorzata Sadowska** z Białegostoku.

Bony PKO po 200 tys. wylosowali: **Maria Danilewicz** z Augustowa, **Andrzej Jaworski** z Białegostoku oraz **Piotr Dobrzyński** również z Białegostoku.

Bony PKO po 100 tys. wylosowali: **Teresa Leszczyńska** z Suwałk, **Marianna Bieniasz** z Knyszyna oraz **Ewa Weber** z Białegostoku.

Po odbiór głównej nagrody zapraszamy do redakcji „Gazety Współczesnej", ul. Suraska 1, pok. 47.

Bony PKO prześlemy pocztą. Zawartość przesyłki prosimy sprawdzić w obecności listonosza. **(u)**

# Cześć Dzieciaki!

WSPÓŁCZESNA 64 DZIECIOM LEGO

*Za tydzień Święta. Z tej okazji świąteczne zadania, a za ich rozwiązanie sześć świątecznych nagród: trzy wspaniałe zestawy klocków LEGO i – specjalnie dla dziewczynek – trzy lalki BARBI. Warto zajrzeć za tyzień do naszego kącika tym bardziej, że wydrukujemy nazwiska osób, które wylosowały nagrody w konkursie Mikołajkowym.*

*A dziś cztery zadania. Musicie rozwiązać dwa z nich, a weźmiecie udział w losowaniu TRZECH ZESTAWÓW KLOCKÓW LEGO. Kartki z rozwiązaniami dostarczcie w ciągu dwóch tygodni do redakcji („Gazeta Współczesna", 15-950 Białystok, ul. Suraska 1). Pamiętajcie o naklejeniu kuponu — tylko kartki z kuponami biorą udział w losowaniu. Piszcie też ile macie lat.*

*Nagrody – KLOCKI LEGO ufundowane przez firmę GALTEX – za prawidłowe rozwiązanie zadań z numeru 60. otrzymują: **Marta Szczawińska z Krynek, Robert i Kasia Tarnowscy z miejscowości Grzymały oraz Jacek Truszkowski ze Stawisk.***

*Gratuluję. Przez tydzień nagrody są do odebrania w redakcji, później dzieciom spoza Białegostoku wyślemy je pocztą.*

*Do zobaczenia*

Marek

## TO I OWO...

### CIS

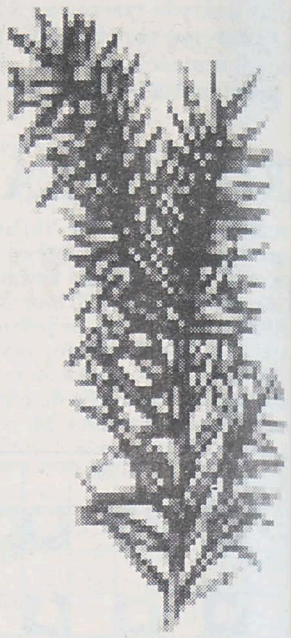

**Mało znanym i rzadko u nas spotykanym drzewem iglastym jest CIS. W Polsce jest objęty ścisłą ochroną. Najczęściej można go spotkać w parkach, ogrodach i na cmentarzach, ponieważ jest cenioną rośliną ozdobną. W stanie dzikim CIS występuje w Karpatach i Sudetach. Jest drzewem bardzo długowiecznym, może przeżyć 1000 lat, a nawet więcej. W dawnych czasach drewno CISA było bardzo cenne, ponieważ wyrabiano z niego łuki. Ciekawą cechą tej rośliny jest to, iż posiada silne właściwości trujące. Igły i gałązki CISA wywołują u niektórych zwierząt silne, niekiedy śmiertelne zatrucia. Koń może zginąć już po zjedzeniu kilku gałązek tej rośliny, natomiast króliki czy koty zjadają je bez większej szkody. Jeśli więc natkniecie się kiedyś w parku na stary CIS, pamiętajcie, że chociaż piękny, może być niebezpieczny.**

**Przyjrzyjcie się bardzo uważnie zamieszczonym niżej obrazkom. Chłopcy już myślą o karnawałowym balu przebierańców. Właśnie przygotowują stroje. Nie mogą się jednak do końca zdecydować i ciągle coś zmieniają. Iloma szczegółami różnią się ich stroje.**

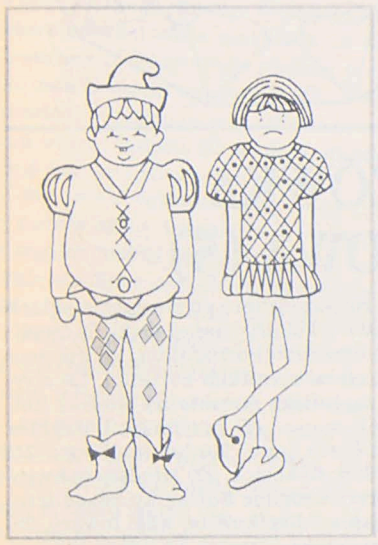

**ŚCIĄGAWKA**

**APORT – wołanie na tresowanego psa, by przyniósł lub podał jakiś przedmiot; zbieranie przez psa myśliwskiego upolowanej zwierzyny lub kaczek.**

## UKOŚNIK
UKOŚNIK
UKOŚNIK

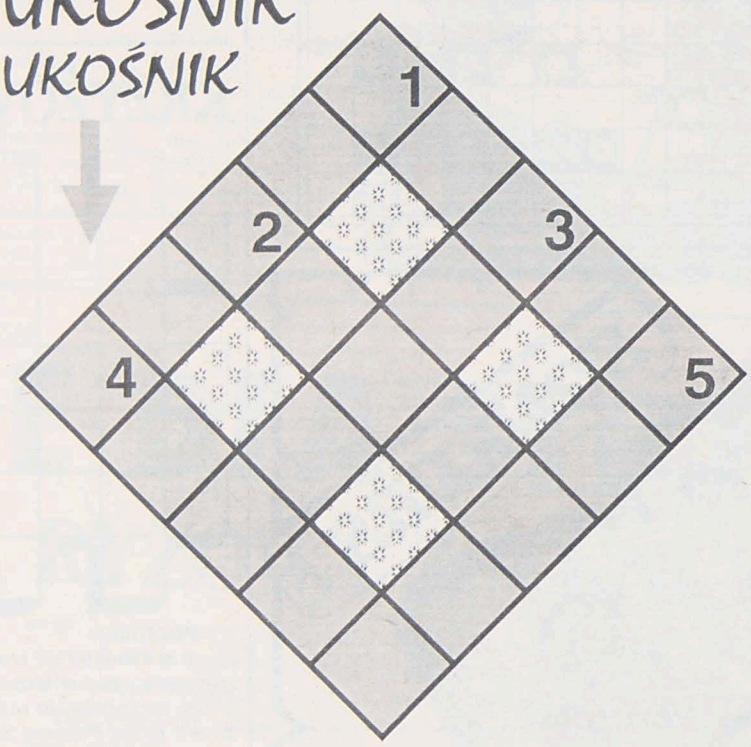


PRAWOSKOŚNIE: 1. Kolorowy łuk na niebie. 2. Wołanie na tresowanego psa, by przyniósł jakiś przedmiot, np. kij. 4. Może być z kukułką.
LEWOSKOŚNIE: 1. Buzia, albo oblicze. 3. Ciężki wojskowy pojazd na gąsienicach. 5. Obchodzi imieniny 6 października.

## TERAZ JA

Nazywam się Anna Śliwowska i mieszkam w Rutkach. Mam 10 lat, a moje hobby to literatura i malarstwo. Przygotowałam dla Was kwadrat magiczny.

**1. Zwierzę domowe uganiające się za myszą. 2. Imię dziewczynki. 3. Przeciwieństwo "nie".**

| | | |
|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 |
| 2 | | |
| 3 | | |


LEGO® WIELKI KONKURS Z PIRATAMI

organizowany przez firmę

GALTEX

importera LEGO

**Kochane Dzieci, Rodzice i Dziadkowie!**
Najmilszym upominkiem pod choinkę będą na pewno nasze zabawki: klocki LEGO, Barbie, Bburago i in. samochodziki, puzzle Trefl, Clementoni oraz gry i zabawy.
Przypominamy!
Do 24.12.94 r. do każdego zakupionego przez Was zestawu klocków LEGO, nawet najmniejszego, otrzymacie kolorowy plakat pt. KONKURS Z PIRATAMI, na którym znajdziecie zasady konkursu. Szczegóły w sklepach.

**WYCIECZKA DO LEGOLANDU (dla dwóch osób) czeka na Was!**

Uwaga sklepy z zabawkami!
**Specjalna przedświąteczna obniżka cen do 15%**
na wybrane asortymenty LEGO.
Biuro Handlowe "GALTEX", Białystok, ul. Handlowa 3, tel. 207-15


## LOGOGRYF z prezentami

**Zbliżają się święta i czas już pomyśleć o prezentach dla najbliższych. Oto 11 przedmiotów, które mogą stać się upominkami. Wpiszcie pionowo ich znaczenia do diagramu. Z liter w polach oznaczonych liczbami od 1 do 18 (w prawym dolnym rogu), otrzymacie hasło – rozwiązanie zadania.**

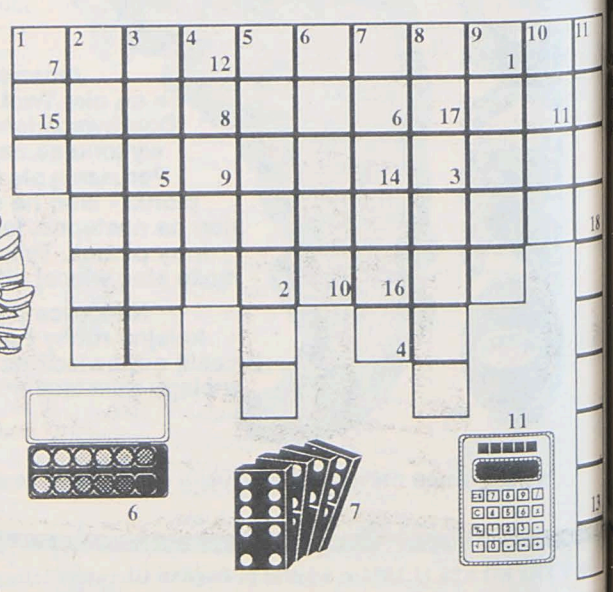

LEGO B.H. GALTEX

# KONKURS GWIAZDKOWY

**3 FIATY 126 el i 300 innych nagród**

**Konkurs trwa tylko 6 tygodni!**

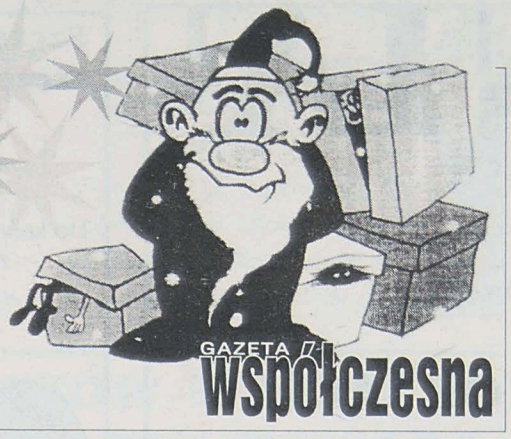


GAZETA współczesna

**KUPON konkursowy NR 26**

DZISIAJ SKREŚLAMY: *data 16.12.1994*

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 158 | 235 | 308 | 437 | 572 |
| 621 | 773 | 868 | **963** | |

# MAŁY FIAT – WIELKA RADOŚĆ

*W mijającym tygodniu padła jedna z głównych wygranych – fiat 126.*

Wygrał go pan Sławomir Siwicki z Klonowa. Pan Siwicki brał udział w trzech poprzednich konkursach "Gazety Współczesnej". Ma chyba naturę gracza — nie sądził, że coś wygra, ale pracowicie gromadził kupony od wszystkich znajomych, którzy nie mieli cierpliwości, aby czekać na wygraną. W poprzednim konkursie "nazbierał" 32 kupony, w konkursie Gwiazdkowym sprawdzał kilkanaście kart, które zdobył kupując gazetę i dostał od rodziny. Oczywiście, chciał wygrać, ale nawet dzwoniąc do Biura Gry — zgłaszając wygraną — nie wierzył, że wreszcie to się stało.

Pan Sławomir Siwicki jest leśniczym w leśnictwie Klonowo, więc znają go wszyscy w okolicy. Po potwierdzeniu wygranej i zamieszczeniu informacji w gazecie, po drodze, zbierał już gratulacje od znajomych. Wiadomość rozeszła się też pocztą pantoflową i najprawdopodobniej przez najbliższe tygodnie będzie najpopularniejszą osobą. Bardziej od sąsiadów cieszy się oczywiście rodzina pana Siwickiego — żona i piątka dzieci. Nie mają samochodu i chociaż na tak liczną rodzinę mały fiat jest trochę za ciasny, ale jak twierdzi pan Sławomir prezent na Święta jest wspaniały. Prosił też o przekazanie wszystkim uczestnikom konkursów "Gazety Współczesnej" pozdrowień i zachęty do dalszej gry.

— **Opłaciło się grać** — powiedział pan Siwicki, żegnając się z nami i wsiadając do WYGRANEGO MALUCHA.

Fot. A. Zgiet

# NAPIĘCIE ROŚNIE!

**Jeszcze tylko jeden tydzień będzie trwał nasz konkurs. Pozostało wiele atrakcyjnych nagród m.in. dwa Fiaty 126, dwa telewizory, miksery, rower górski. Na kuponach konkursowych pozostało już niewiele nie zakreślonych liczb. Niektóre, a przede wszystkim zaczynające się cyfrą 9, śnią sie już po nocach. Okazuje się, że sprawdzenie rano liczb w gazecie stało się najważniejszą czynnością. Drogi czytelniku, może to ty wygrasz!**

# TOSHIBA – NIEDOCENIANA JAKOŚĆ

Koncern Toshiba to jeden z największych japońskich producentów sprzętu elektronicznego. Jest to firma mało znana w Polsce i dlatego niedoceniana. Jej produkty charakteryzują się doskonałą jakością i trwałością, a przy tym niezbyt wygórowaną ceną. 21-calowy telewizor TOSHIBA, który jest jedną z cenniejszych nagród w Konkursie Gwiazdkowym ciągle jest do wygrania. Telewizor posiada wszystkie podstawowe funkcje . Oprócz tego odbiornik może się sam wyłączać po zakończeniu programu telewizyjnego lub po czasie, który został przez użytkownika zaprogramowany. Telewizor jest oczywiście sterowany pilotem. Mamy nadzieję, że wkrótce trafi do Państwa i pozwoli obejrzeć ciekawy świąteczny program telewizyjny.

Fot. A. Zgiet

**BIURO KONKURSU: tel. 232-42, 232-44**

*Radio Zet i „Gazeta Współczesna" — najmłodszym*

# PREZENTY NA SZYNACH

***Już w niedzielę, Gwiazdkowy Pociąg Radia Zet i największych polskich dzienników przyjedzie do Białegostoku. Punktualnie o godz. 12 wjedzie na peron PKP.***

Uwaga dzieci! Jeśli nigdy wcześniej nie widziałyście tysiąca batoników, książek, cudownych laleczek, misiów i lizaków, koniecznie przyjdźcie powitać Gwiazdkowy Pociąg.

Kilka minut po godz. 12, z pociągu wysiądą prawdziwi Święci Mikołajowie, z workami pełnymi niespodzianek. Każde dziecko, które weźmie udział w zabawach i konkursach, zorganizowanych przez dziennikarzy Radia Zet i "Gazety Współczesnej" z pewnością otrzyma prezent. Kochane dzieciaki, na pewno wszystkie będziecie zadowolone, bo Mikołajowie nie zapomną o żadnym z Was.

W czasie niedzielnej zabawy zwiedzić będzie można też wagony Gwiazdkowego Pociągu. Specjalnie dla Was Polskie Koleje Państwowe przygotowały wagon historyczny i wagon nowoczesny. Będziecie mogły zobaczyć, jak wyglądały pociągi w dawnych czasach.

Gwiazdkowy Pociąg nie zapomni też o dzieciach biednych, mieszkających w domach dziecka. W niedzielę razem z Mikołajem odwiedzimy Państwowy Dom Dziecka Nr 1, mieszczący się tymczasowo przy ul. Piastowskiej. Mieszkające tam dzieci dostaną dwa rowery górskie, walkmeny, kasety, piłki, książki i oczywiście całe mnóstwo słodyczy. Prezenty trafią też do dzieci z Państwowego Prewentorium Przeciwgruźliczego w Bacikach Średnich.

Wszystko to dzięki naszym sponsorom: Goplanie, Wrigle's i Aronii SA. Sponsorom głównym pomagają Office Line — Pelikan, TM Sonic, Toruńskie Pierniki, Sony, Prószyński i s-ka, Pizza Hut, Nasza Księgarnia, Multico, PWN, Schwartau i PZU.

Na peronie pojawią się także aktorzy Białostockiego Teatru Lalek, którzy szykują kukiełkowe niespodzianki.

**AGNIESZKA SUCHOWIERSKA**

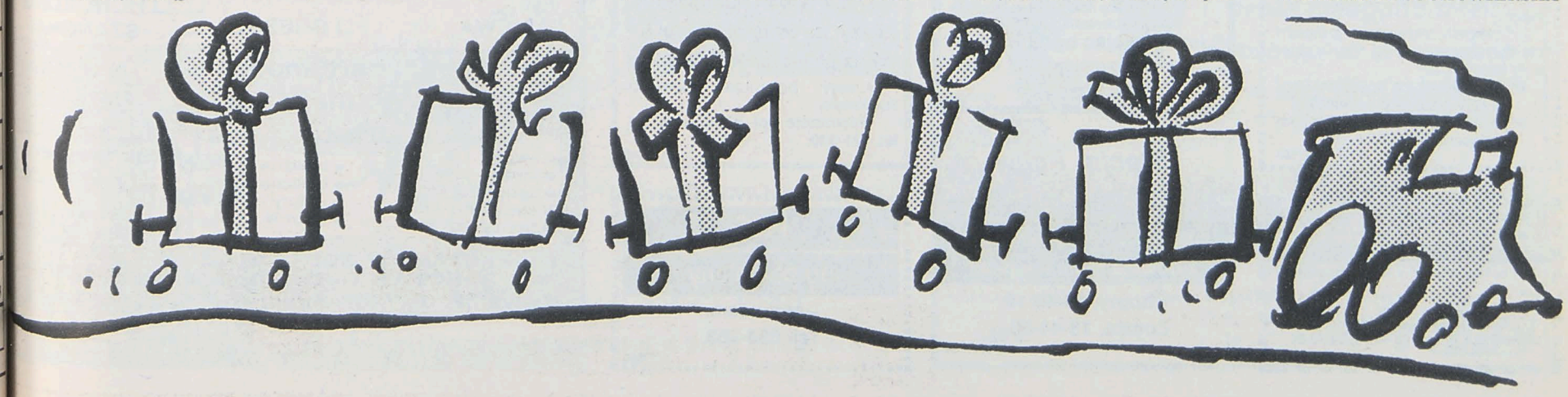

# POLONIA

Pomyśl

zanim ... będzie za późno zastanów się

i wybierz ROZSĄDNIE

OC

ZNIŻKI:

do 60% za bezszkodową jazdę
10% za ABS
do 25% za opłatę składki całorocznej
do 10% za opłatę składki w II ratach
do 20% za kontynuację ubezpieczenia w POLONII
50% dla inwalidów wojennych i wojskowych
70% przy zakupie ZIELONEJ KARTY

POLONIA

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ I REASEKURACJI

90-965 Łódź
Gdańska 132
Telefon
(042) 37 25 11
Fax
(042) 37 04 26

Ubezpieczenia OC pojazdów z POLONIĄ zawsze bezpiecznie

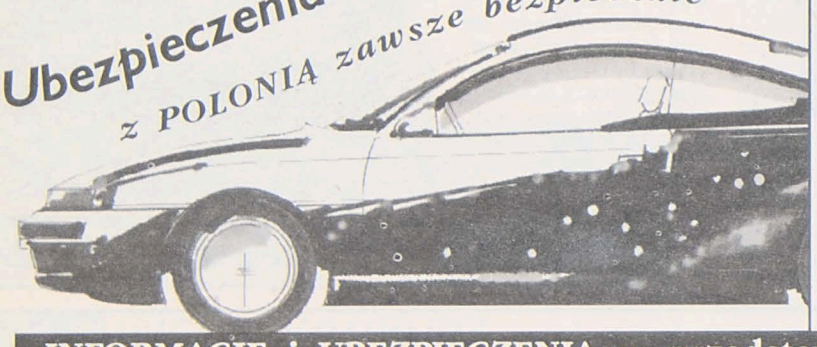

INFORMACJE i UBEZPIECZENIA w przedstawicielstwach:

*AUGUSTÓW, Rynek Zygmunta Augusta 9, tel. 467 82 / BIAŁYSTOK, ul. Lipowa 51, tel. 52 04 71 w. 115, 212 / ŁOMŻA, ul. Dmowskiego 10, tel. 16 25 72.*



**Szczęścia się nie kupuje, szczęście się ubezpiecza...**

TOWARZYSTWO UBEZPIECZENIOWE FENIX® S.A.

Do końca grudnia promocyjna sprzedaż ubezpieczeń na rok 1995 z 20% zniżką dotychczas obowiązujących stawek !!!

- Jedna z najniższych składek podstawowych
- możliwości zniżek nawet do 60 %
- honorujemy zniżki od poprzednich ubezpieczycieli
- ubezpieczamy każdy sprawny samochód bez względu na jego wiek
- możliwość opłacania składek w ratach
- szybka, sprawna i solidna likwidacja szkód.

**Proponowane przez nas składki przy maks. zniżce 60%**

| | |
|---|---|
| do 900 cm³ | - 288.000 |
| do 1300 cm³ | - 448.000 |
| do 1600 cm³ | - 672.000 |
| do 2000 cm³ | - 896.000 |

TOWARZYSTWO UBEZPIECZENIOWE "FENIX" S.A.
Oddział: 00-879 WARSZAWA, UL. ŻELAZNA 87,
TEL. (0-22) 24-60-61 W. 259, 313
PRZEDSTAWICIELSTWA: 15-042 BIAŁYSTOK, UL. PAŁACOWA 3/1
TEL. (0-85) 41-48-76, 61-34-97, 52-42-05
18-300 ZAMBRÓW, PL. SIKORSKIEGO 8
TEL. (0-86) 71-11-55, 71-36-31
18-400 ŁOMŻA, WOJSKA POLSKIEGO 26b, TEL. (0-86) 16-38-77.


*Za okazane współczucie, złożone kwiaty i wieńce oraz liczny udział w uroczystościach pogrzebowych Kochanego Męża i Ojca*

## *ŚP Zbigniewa Rynkiewicza*

*Dyrekcji i Pracownikom Przedsiębiorstwa Przemysłu Mięsnego w Białymstoku, Komisji Zakładowej i Zarządowi Regionu NSZZ „Solidarność" w Białymstoku, delegacjom instytucji współpracujących, młodzieży i rodzinie oraz wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie*
*serdeczne podziękowania składa*

Żona i Dzieci

G 17


"MAKRO" Radom Sp. z o.o.
**importer herbat indyjskich**
Oddział Łomża, ul. Wojska Pol. 161, tel./fax 16-46-58
przedstawiciel firmy na łomżyńskie • białostockie • ostrołęckie • suwalskie • ciechanowskie • olsztyńskie
*oferuje po promocyjnych cenach:*
* herbaty indyjskie w szerokim asortymencie * kawę * inne artykuły spożywcze
✔Przy większych ilościach - bonifikaty i płatności terminowe!
✔Możliwość dowozu własnym transportem!
G 17683

Ł.P.G.T. "BIEBRZA" Łomża zaprasza na
**BAL SYLWESTROWY HOTEL w KOZLE k. Łomży**
organizatorzy zapewniają:
- bogate menu
- zespół muzyczny
- bezpłatny dowóz i powrót Gości naszymi autokarami z Łomży.
Liczba miejsc ograniczona!
Bliższe informacje: COT Łomża, Stary Rynek 5, tel. 16-29-65.
G 17699

*Spółdzielnia Pracy Krawieckiej "Białostoczanka" w Białymstoku, ul. Waryńskiego 26*
sprzeda nieruchomość położoną w Siemiatyczach przy, ul. Świętojańskiej 5 na działce o pow. 410 mkw.
Oferty przyjmuje sekretariat Spółdzielni.
Informacje dot. nieruchomości, tel. 521-340.
K 02563

**ARTYKUŁY DZIEWIARSKIE renomowanych firm**
❑ IWONA ❑ SHIM ❑ UNIA
❑ MEWA ❑ DRESSO ❑ HONGKONG -SZANGHAI
pełny asortyment dla kobiet, mężczyzn i dzieci
- swetry
- bluzki
- spódnice
- sukienki
- pończosznictwo
- bielizna osobista
- bielizna nocna
- ubiory niemowlęce
- obuwie tekstylne

sprzedaż detaliczna
sprzedaż hurtowa w cenach producenta
Przyjmujemy płatności czekowe
ZAPRASZAMY W GODZ. 9.00-18.00
SOBOTY W GODZ. 10.00-15.00
polsurwis
Białystok, ul. Włókiennicza 16, tel. 517-511 w. 32

Producent wysokiej klasy kosmetyków poszukuje
**PRZEDSTAWICIELI HANDLOWYCH**
do obsługi sklepów w Białymstoku i Łomży
- stałe wynagrodzenie
- wymagane: minimum Fiat 126p
MERKOTEX P-ń tel. 68-48-84, 68-46-86.
A 01655

*Stacja Paliw*
Chojny "KURPIEWSKI"
**sprzedaż oleju opałowego z dowozem na miejsce!**
Chojny, 16-40-16
Łomża, 18-44-56.
G 17698

**PIEC do porcelany**
- sprzedam.
Tel. 633-753.
G 17850


☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

**Wykładziny dywanowe na każdą kieszeń**

Tylko do świąt okazyjnie niskie ceny!
wyprzedaż kolekcji '94

✖ najsolidniejsza firma w regionie półn.-wsch. ✖ najdłuższe gwarancje ✖ bezpłatny dowóz ✖ ekspresowe obrębianie

Wykładziny z Sułtana to najlepszy upominek gwiazdkowy.

**SUŁTAN**

sklepy:
Białystok, ul. Jurowiecka 21
Białystok, ul. Mickiewicza 44
Suwałki, ul. Noniewicza 93
Łomża, ul. Nowogrodzka 3A

g17285

HURTOWNIA CERIM

**GLAZURA TERAKOTA**

od 120 000 m²

Poszukujemy odbiorców regionalnych

Białystok, ul. Kolejowa 12/1 tel. 513-652

**Hurtownia rowerów OLYMPIC**

hurt ● detal

Białystok, ul. Wasilkowska 89, tel. 750-768
Czynna w godz. 8.00-18.00
w soboty 8.00-14.00
dojazd os. Wygoda, linia 3, 9, 27.

zaprasza
**na prezentację i sprzedaż rowerów krajowych i zagranicznych**

k2506

co tydzień innych! w Markecie ABC - pawilon A

Z Browarem Północnym w Suwałkach i miesięcznikiem "W kręgu zbrodni"

**ZAGRAJ W 3 KAPSLE**

WYGRAJ POLONEZA
3 rowery górskie
300 innych atrakcyjnych nagród

● PIJESZ DOBRY TRUNEK ● CZYTASZ CIEKAWY KRYMINAŁ ● WYGRYWASZ POLONEZA!

*Wystarczy kupić miesięcznik „W kręgu zbrodni", wyciąć kupon, razem z trzema kapslami z Browaru Północnego, włożyć do koperty i wysłać pod adresem Browaru Północnego w Suwałkach, ul. Wigierska 10, tel/fax 66-79-07. Wszystkie szczegóły w miesięczniku „W kręgu zbrodni", który możecie państwo kupić w kioskach, sklepach i urzędach pocztowych na terenie całego regionu.*

DZIĘKI NAM MOŻESZ MIEĆ NIE TYLKO PRZYJEMNOŚĆ - MOŻESZ POJECHAĆ NA WAKACJE WŁASNYM POLONEZEM.

G 17890

W pełni zautomatyzowana
Ferma Drobiu
wg technologii niemieckiej
oferuje jajka
już od 1300 zł za sztukę!!!
Ferma Banaś
Wincenta 71
tel. Kolno 78-32-89 ferma
78-23-04 dom.
G 17590

MIŁYM UPOMINKIEM POD CHOINKĘ NOWOCZESNY, WIELOFUNKCYJNY APARAT TELEFONICZNY Z HOMOLOGACJĄ !!!

Sklep firmowy Telekomunikacji Polskiej S.A.
w Suwałkach, ul. Noniewicza 57a
zaprasza (pon.-piątek) w godz. 10-18

ŻYCZYMY UDANYCH ZAKUPÓW !

k2561

Biuro Reklam i Ogłoszeń "GW" tel./fax 251-16

**GLAZURA**

DEKORA®
Białystok
Nowowarszawska 128
tel./fax 414-479

DOMET
CENTRUM URZĄDZEŃ GRZEWCZYCH
● KOTŁY C.O.
● PODGRZEWACZE
● GRZEJNIKI
Białystok
Warszawska 79 tel. 321-620
Warszawska 21 tel. 436-167
g17653

*Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego w Czarnej Białostockiej, ul. Tartaczna 5 tel. 101-230 i 101-550*

**prowadzi ciągły skup**

PAPIERÓWKI sosna, świerk, olcha, brzoza
DREWNA TARTACZNEGO iglastego i liściastego

Producent:
● tarcicy iglastej ● boazerii ● podłogi ● szalówki ● łat pod siding i blachę ●

CENY KONKURENCYJNE - ZAPRASZAMY

p1680

PHS Przedsiębiorstwo Handlu Spożywczego Hurt-Detal
Białystok, ul. Składowa 10, tel. 224-66, fax 210-96

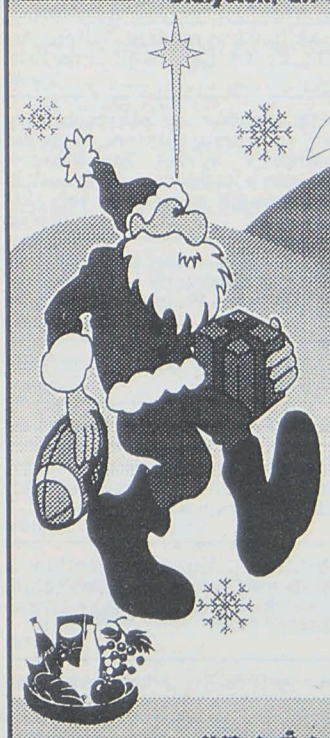

Zaprasza na zakupy do swoich sklepów. Kupując u nas bierzesz udział w świątecznym konkursie.

Do wygrania kosze pełne niespodzianek. Losowanie 21 grudnia w każdym sklepie.

sklep hurtowy "BAŻANTARNIA" ul. Składowa 10
zrobisz najtańsze zakupy na święta.

Udanych zakupów, Wesołych Świąt życzy PHS

g15975

SPRZEDAM
WYPOSAŻENIE
Sklepu Spożywczego
tel. 246-01, 412-604
G 17877

HURTOWNIA kaset AUDIO i VIDEO
baterie
DAMOM
ul. Mazowiecka 54, tel. 231-25
k2231

Wszystkim Naszym Czytelnikom oraz Ogłoszeniodawcom życzymy Wesołych Świąt oraz Szczęśliwego Nowego

1995 roku.

Biuro Reklam i Ogłoszeń "Gazety Współczesnej" ul. Suraska 1, tel./fax 251-16

STIHL®

Od 14 X do 31 XII 1994

pilarki STIHL 023, 026, 029 z dodatkowym

BEZPŁATNYM WYPOSAŻENIEM

*STIHL 023*
- łańcuch tnący
- pilnik z oprawką
- 1 litr oleju 1:50

*STIHL 026 i 029*
- dwa łańcuchy tnące
- pilnik z oprawką
- 1 litr oleju 1:50

o wartości
od 426.000 do 730.000

Autoryzowane punkty handlowo-serwisowe:

**Białystok** - Dąbrowskiego 1
**Białystok** - Kawaleryjska Targowica 1A
**Bielsk Podlaski** - Kolejowa 13A
**Hajnówka** - Armii Krajowej 32
**Kruklanki** - Dworcowa 12
**Łomża** - Ciborskiego 4
**Łomża** - Kierzkowa 1
**Rudka** - Łąkowa 12
**Suwałki** - Krótka 4, Świerkowa 24

ZAPRASZAMY!

Andreas Stihl Sp. z o.o.
Poznań, ul. Druskienicka 8/10


## sprzedam

KOMPLET skórzany (kanapa, fotele, pufy) - tanio, 522-866. G 17905

NAMIOTOWE stragany handlowe, najniższe ceny, zniżki hurtowe, sprzedaż wysyłkowa. Kalisz, Wykopaliskowa 13 tel/fax 366-21. G 11302

MOZAIKA, schody. 619-024 po 18. G 16513

KOSTKA brukowa, terazyt, 437-398. G 16920

PIŁY SPALINOWE od 6395 mln, kosiarki do trawy. Największy wybór. Za gotówkę i na raty. 1/ Białystok, Dąbrowskiego 1 (przy kościele Św. Rocha), 2/ Łomża, Ciborowskiego 4, 3/ Suwałki, Świerkowa 24, 4/ Augustów i Siemiatycze Sklepy GS przy PKS. G 17007

PARKIET producent. 753-662. G 17145

PRASĘ K-442, snopowiązałkę WC5, sadzarkę, przyczepę wywrotkę, Czerwonka 20, 16-150 Suchowola. G 17586

GARAŻ przy Cedrowej, 612-021. G 17589

CIĄGNIK C-360 stan bardzo dobry, 75 mln. Mońki, Mickiewicza 57. G 17603

MTZ -82, koparka białoruska na Jumzie, opo /Jumz, MTZ, Ursus 80/. Telefon 16-34-74 Łomża. G 17618

CIĄGNIK, przyczepa 6 t, kosiarka rotacyjna, wózek widlak, myjnia, osprzęt Ostrówka, Łapy, 15-21-93. G 17629

PRZYCZEPĘ samozbierającą PRP2 jugosłowiańską, dmuchawę pionową, kosiarkę "Osa 2". Babiński, Kobylin Pogorzałki 34 gm.Kobylin. G 17647

KLACZ małopolską, pawilon, regały sklepowe. Łomża, 18-46-71. G 17713

ZAMRAŻARKĘ 3-szufladową -tanio, 54-60-95. G 17739

COMPACT SL-PS840 Technics, wzmacniacz SU-VX500 Technics. 436-908. G 17747

C-355, Wiśniówek 4, gm. Wys. Maz. G 17761

BIZON sprawny tanio sprzedam. Mońki, Wyzwolenia 26. G 17763

PRZYCZEPĘ wywrotkę na małych kołach lub sztywną, Mońki ul. Leśna 8. G 17764

KOMBAJN buraczany Neptun -nowy po jednym sezonie. Perkowski Jerzy, Kowalewszczyzna 9, tel. 15-17-78, gm. Sokoły, woj. łomżyńskie G 17768

SPRZEDAM pianino. Łomża tel. 18-81-71. G 17770

PRZYCZEPĘ samozbierającą T-10. Wiśniowo Ełckie /Zalewski/. G 17776

CIĄGNIKI C-360. Ruda 72 koło Grajewa. G 17782

CIĄGNIKI C-360, przyczepę 4,5 tony. Ruda 72 koło Grajewa. G 17783

AMIGA 500 -stan idealny. 329-460. G 17796

AMIGĘ 500. 263-29. G 17801

KAMERĘ Video 8 z osprzętem -Sony CCDF 450E HANDYCAM, tel. 55-29-96 po 16. G 17816

FORD Sierra Combi /1990/. Giżycko, 30-86. G 17820

WIEŻĘ marki "AKAI" z wyposażeniem sprzedam. Suwałki, 67-56-73. G 17824

JELCZA 3W-317 /1983/, przyczepę Szap 10 ton. Wysokie Mazowieckie, Wspólna 14. G 17834

Spółdzielnia Transportu Wiejskiego Łapy, tel. 15-29-45 sprzeda: budynek administracyjny z przyległą działką, Jelcz 315A szt. 2, Star 200A szt.3, koparka K-406A, przyczepa D-83A, przyczepa D-50A szt.2. G 17837

SIANO 200 ton sprzedam. Gołdap tel. /0-87/15-12-95 po 16 /0-87/15-86-74. G 17838

LADĘ chłodniczą sprzedam. Suwałki 67-78-22. G 17847

SPRZEDAM typowe sklepowe regały, lady, gabloty. Łomża, 189-762. G 17864

KOCIOŁ c.o. fabrycznie nowy /1000 m pow grzewcza/. Leszczyński, Hożna 17 gm. Michałowo. G 17868

MOTOPOMPĘ, 615-074. G 17872

HURTOWNIA pasz i nawozów sprzeda nawozy i pasze oraz Ciugaccento /1994/, Jelcz 325, ciągniki: C-330, MTZ-82 /nowe/. Posejnele, 16-506 Giby tel. 165-040. G 17874

CIĄGNIKI: U-914, U-1224 sprzedam. Suwałki, 66-61-17. G 17884

TOKARKO -kopiarkę do drewna, antyki, 325-902. G 17886

ROZRZUTNIK jednoosiowy sprzedam. Suwałki, tel. 67-55-32. G 17891

KOMBAJN zbożowy Z-056, przyczepę samozbierającą, kopaczkę elewatorową, dmuchawę pionową. Tadeusz Dąbrowski, Dąbrowa Gogole 1 gm. Szepietowo. G 17892

CIĄGNIK U-914 /1985/, Kierowiec K-700 /1982/ szt. 2; pług hydrauliczny 6 -skibowy sprzedam. Witold Atkielski, Prawy Las, 16-427 Przerośl. G 17895

SILNIK elektryczny pierścieniowy 75 kW z rozrusznikiem, agregat sprężarkowy, sprzęt spawalniczy, prasę mimośrodową i hydrauliczną. Informacje wieczorem tel. 121-649. P 01709

CIĄGNIK 1204, pług hydrauliczny 4-skibowy, przyczepa 12 t /kierowiec/. Dariusz Wojsiat, Sajzy gm. Ełk. P 01714

MASZYNY stolarskie tel. 0217-69-82, 02-614-29-47 A 01614

C-360 3-p Sztabin tel. 172. A 01636

KOMBAJN Z- 056, stan dobry, Uściński Stanisław, Warchoły 31, 18-320 Andrzejewo. A 01656

PRZYCZEPĘ dłużycową traktorową, stan dobry, nowe opony, tanio. Grzybowski Zaręby, Krztęki 12 gm. Zambrów. A 01665

C-360 rok 1979 Krajewo Stare 9 gm. Zambrów. A 01670

DZIAŁKĘ budowlaną Zambrów 71-36-49. A 01671

## kupię

PROSIĘTA, każdą ilość. Mońki, Al.Wojska Polskiego 117, tel. 23-63 wieczorem. G 17604

ANTYKI kupno -sprzedaż, meble, obrazy, zegary, porcelana, broń biała i inne starocie. Giżycko, Plac Targowy 1; 10.00 -16.00, tel. 38-61 wew. 34 do 15.00. G 17636

SKUP WEŁNY od dostawców indywidualnych i jednostek uspołecznionych prowadzi Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska" w Zabłudowie k/Białegostoku, tel. 188-011. Zapewniamy rzetelną klasyfikację oraz wysokie /do 20%/ dopłaty. G 17665

SKUPUJĘ tłuszcz zwierzęcy w każdej postaci. Łomża 160-004, Rutki 147. G 17804

KUPIĘ worki polipropelinowe. Tel. Łomża 16-65-76. G 17809

PRASĘ 224 kupię. Polakowski, Kolnica, 16-311 Białobrzegi. G 17826

GARAŻ w okolicy osiedla Piasta. 41-46-43. G 17840

PODNOŚNIK "Żaba", palety używane. 221-86. G 17843

BIZON Z-056 lub Rekord /1987/1991/, U-914 do U-1614 /1985/1992/. Brzozówka Ziemianska 13, 19-122 Jasionówka. G 17844

## usługi

REGENERACJA wirników wszelkich typów. Warszawa tel. 120-560. G 13250

TELENAPRAWA, 617-752. G 15134

ŻALUZJE -Skobiej, 325-768. G 16170

CZYSZCZENIE dywanów, tapicerek mebli. Suwałki 66-36-77. G 16216

AUTOALARMY, znakowanie, Antoniuk Fabryczny 10, tel. 541-422. G 16315

CZYSZCZENIE dywanów i tapicerki, 320-966. G 16906

TAPICERSTWO, 433-565. G 17099

AUTOMATYCZNE pralki -naprawa, 755-613. G 17117

ŻWIR, 415-055. G 17136

"KORDULA" -drzwi przesuwne, drzwi garażowe podnoszone, bramy przesuwne, kominki. Równa 12, 632-639. G 17273

AUTO -CHRON, alarmy, autoalarmy. Lipowa 28A. G 17279

CYKLINOWANIE, 413-272. G 17294

NAGROBKI granitowe, Hryniewicze 56. G 17344

ŻALUZJE pionowe, poziome -solidna obsługa. Łomża 162-100. G 17534

DRZWI antywłamaniowe, zamki, folie ochronne okienne, stolarka aluminiowa. ZAMIS, 75-12-18, Sienkiewicza 67. G 17549

TYNKI gipsowe na mokro. Tel. 160-001 po 18 Łomża. G 17570

HUDRAULIK, 514-958. G 17585

TAPICERSKIE. Biała Piska /0117/ 397-92. G 17755

ŻWIR, 326-717. G 17818

CZYSZCZENIE dywanów, tapicerki. RENOTEX, 515-963, 415-429, 531-031. G 17829

OKLEINOWANIE drzwi i ich ozdobne przerabianie /łuki/, sosna, jesion, dąb, 431-301. G 17831

DRZWI z drewna wejściowe, wewnętrzne -sosna, dąb, jesion, 431-301. G 17832

ŻALUZJE -tanio, 755-800. G 17862

NOWO otwarte Biuro Podatkowo - Rachunkowe "DORADCA PODATKOWY" zaprasza od poniedziałku. Malmeda 1, lokal 202, tel. 260-41, 206-54 w. 13. G 17869

ROLETY antywłamaniowe, żaluzje -pionowe, poziome; drzwi harmonijkowe, tapicerka drzwi, 53-21-51. G 17897

## nieruchomości

DZIAŁKI budowlane w Suwałkach przy ul. Pułaskiego sprzedam. Suwałki, tel. 66-26-94. G 16262

SPRZEDAM gospodarstwo przy trasie Grajewo -Mońki. Dzierżanowski, Rybaki 36, gm. Mońki. G 17399

"UNIVERS" -NIERUCHOMOŚCI. Grajewo, 26-23. G 17621

SPRZEDAM duży dom z działką 1280 m. Łomża tel. 16-41-58. G 17675

PÓŁ domu, działka 1040 mkw - sprzedam. Hajnówka, Kołodzieja 12. G 17743

SPRZEDAM działkę budowlaną 1300 m, rzemieślniczą. Łomża, Strzelców Kurpiowskich 2. G 17746

SPRZEDAM działkę 0,62 ha, dom parterowy wraz z warsztatem mechaniki pojazdowej. Łomża tel. 16-22-37. G 17757

SPRZEDAM dom -Osiedle "Maria" Łomża, niewykończony. Pisz 182-912, 342-62. G 17811

PILNIE sprzedam duże mieszkanie. Giżycko /0-878/ 43-93. G 17815

DZIAŁKĘ budowlaną 550 mkw. z zabudowaniami gospodarczymi przy Staszica 12 sprzedam. Suwałki, tel. 67-73-31. G 17825

SPRZEDAM działkę 1700. 61-49-57. G 17836

DZIAŁKĘ 1011 mkw. uzbrojoną przy Gałaja w Suwałkach sprzedam. Suwałki, Reja 44/1 w godz. 8.00-14.00, tel. 67-96-72. G 17876

SPRZEDAM działkę z kuchnią. Pomorska 25. G 17878

GOSPODARSTWO 18 ha, zabudowania murowane, skanalizowane - sprzedam. Bogusław Ambrosiewicz, Krasnopol I, 16-503 Krasnopol. G 17883

WILLĘ do wykończenia sprzedam. Suwałki tel. 67-77-57. G 17885

ROZPOCZĘTĄ budowę warsztatu oraz działkę rekreacyjną na Krzywym -sprzedam. Suwałki 67-90-14. G 17887

DZIAŁKĘ 1040 mkw. w Hajnówce z połową domu sprzedam. Hajnówka, tel. 46-61 po 16. G 17896

ALMA -NIERUCHOMOŚCI -Z.Majewska, Ełk ul. Armii Krajowej 7, tel. 10-59-90. P 01688

## lokale

WYNAJMĘ lokal 80 mkw. Łomża ul. Sikorskiego 73. G 17671

SPRZEDAM 60 mkw., 232-87. G 17691

DO wynajęcia lokal handlowy i biurowy. Łomża tel. 18-62-60. G 17748

SPRZEDAM lokal, drugie piętro 510-745. G 17[illegible]

## stancje

DOM koło Suwałk do wynajęcia Suwałki, tel. 67-55-32. G 17[illegible]

SZUKAM pokoju studentce w Suwałkach. Hajnówka /0-835/ 35-58 A 0[illegible]

## samochody

AUTOHANDEL "Futura": samochody używane na raty, blokady, mobilizery, autoalarmy z kodem kroczącym, WARTA, sprawdzanie pochodzenia samochodów. Wyszkiego 20; 75-10-15. G 17[illegible]

WYJAZDY po samochody do Niemiec, Holandii. Łomża. 160-649. G 17[illegible]

AUTOALARMY -ZAKŁAD NAPRAW WYŻSZEGO ZAUFANIA - inż. Sienowski - Gedymina 21. G 17[illegible]


ŻUKI, LUBLINY
POLONEZY CARO, TRUCK
POLONEZY CARGO
- wielofunkcyjne
Za gotówkę, na raty, w leasingu
Pełna obsługa gwarancyjna
Autoryzowany DEALER
Auto-Serwis "FIMOT",
19-300 Ełk, ul. Słowackiego 1
tel. 103-103, 104-840

AUTORYZOWANY DEALER
STAR
MERCEDES
Żuk
LUBLIN
IGLOOCAR
Zabudowy specjalistyczne
chłodnie - cysterny komunalne
ceny fabryczne - raty, LEASING
NIE SZUKAJ DALEKO, JESTEŚMY ON
fimex
Białystok
ul. Horodniańska
tel. 632-8[illegible]

FIAT. NOWE PRZEŻYCIE
KONTYNGENT
PUNTO, TIPO, TEMPRA
95
SALON SAMOCHODOWY KONRY
Białystok, ul. Zwycięstwa 8F, tel. 51-[illegible]

SUZUKI
MARUTI i SWIFT
sprzedaż, serwis, części
AUTO-SERWIS, "FIMOT"
19-300 Ełk, ul. Słowackiego
p1671 tel. 103-103, 104-[illegible]

## samochody

FIAT
AUTORYZOWANA STACJA OBSŁUGI
KONRYS
Białystok, ul. Zwycięstwa 8F
tel. 516-364, tel./fax 516-444
czynna w godz. 7⁰⁰-21⁰⁰
Proponujemy:
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny
- montaż alarmów
- montaż blokad skrzyni biegów TYTAN-LOCK, MINI LOCK, MULT-T-LOCK
- montaż telefonów komórkowych
- znakowanie
- montaż radioodtwarzaczy
- mycie ręczne nadwozi i silników
- czyszczenie wnętrz
k 2399

Ford
Spectrum
autoryzowany dealer
Białystok, ul. Wierzbowa 10
tel. 516-911, 518-279
512-556
k2449

FSO Caro Truck
Spectrum
Białystok, Zwycięstwa 26,
tel. 511-297, tel. 516-911
K2451

CENTERTEL
Telefony komórkowe
• sprzedaż gotówkowa
• lesasing
• autoryzowany montaż
KONRYS ul. Zwycięstwa 8F
tel. 51-63-64
K2415

EUROPEJSKI FUNDUSZ LEASINGOWY

Samochody
ŻUK, LUBLIN
RATY, LEASING
oferuje TOR SA
Białystok, ul. Choroszczańska 24
tel. 513-165, 513-070, fax 510-972
g17659

CINQUECENTO
za gotówkę i na raty
sprzedaż promocyjna
KONRYS
Białystok, ul. Zwycięstwa 8F
tel. 51-63-64.
K 02544

AUTO - KOMIS, ul. Botaniczna. ZAPRASZA. KUPNO -SPRZEDAŻ - RATY. Leasing, zamiany, zamówienia, alarmy, znakowanie, mechanika pojazdowa. Tel. 511-262. G 16645

KLADY WYDECHOWE, AMORTYZATORY. Serwis, sprzedaż. "TNIMOT", Handlowa 7, 236-71 lew. 255. G 16944

PILNIE sprzedam zestaw JELCZ 325 plus przyczepa 11,5 t /tel. 18-53-76 lub 160-933 Łomża/. G 16993

WYJAZDY do Niemiec i Holandii po samochody. Usługi transportowe. Łomża, 16-60-47. G 17018

MIKROBUS RAF LATVIA lub kompletne nadwozie z ramą -kupię. Kraków, tel. 012123653. G 17485

PRZEWOŻĘ i pomagam w zakupie samochodów z Niemiec. Sprzedam: Opel Omega, Suzuki, Swit -1993 - uszkodzone: VW 9-osobowy /1992/. Łomża 188-154. G 17497

SPRZEDAM Fiata 125p -na chodzie! -rok prod. 1983. Zakrzewski Jan, Lostań 25, gm. Łomża. G 17670

AUDI 2,3E /1992/ sprzedam, 542-171. G 17702

SPRZEDAM Poloneza Caro /1992/. Racibory Stare 8, gm. Sokoły. G 17703

RENAULT 20 GTD /rok 1982/: Łomża, tel. 16-60-87 po 16.00. G 17706

SPRZEDAM Fiata 126p. Drozdowo koło Łomży, Główna 40. G 17710

SPRZEDAM Opla Kadeta 1,3 /1983r./ Podgórze 17 koło Łomży. G 17711

CARO /1991/ Łomża, tel. 188-360. G 17716

VOLKSWAGEN transporter /1980/, Mercedes 190D /1987/ -uszkodzony. Tel 323 Korycin. G 17723

SPRZEDAM Fiata UNO /1991/ i Mazdę dostawczą /1988/. Węgorzewo, tel. 728-96 po godz. 16. G 17727

NISSAN SUNNY diesel /1991/, tel. 71-19 Giżycko. G 17729

OPLA Corsę 1,5D /1990/ -130 mln sprzedam. Suwałki, tel. 67-45-06. G 17733

MERCEDES 300D /1988/ -sprzedam. 762-371. G 17744

SPRZEDAM Fiata Uno 45S /1993 r/ -stan idealny. Tel. 160-029 Łomża G 17750

SPRZEDAM Poloneza składaka /1994/. Tel. 160-982 Łomża. G 17772

STARA A-200 /1987 grudzień/ ze wspomaganiem. Łupianka Stara 54, 15-33-82. G 17781

VW LT-28 Turbo diesel 2400 /1990/, przebieg 148 tys. km, cena 250 mln (faktura VAT). Kontakt, Zambrów, tel. /086/711-084 (8-18). G 17787

SPRZEDAM Fiata Croma Turbo diesel /1991 r./. Łomża 160-004 po 20. G 17812

FORD Tranzit /1992/ blaszak sprzedam. Suwałki, tel. 66-69-32. G 17827

OPEL Vectra /1990/ 1,7D, Vectra /1989/ 1,7D sprzedam. Suwałki, 66-59-08. G 17828

FIATA 126p /1992/ sprzedam. Olecko, tel. 32-48. G 17830

SPRZEDAM Ford Transit diesel /1988/. Tykocin, 18-16-63 do 20. G 17835

126el fabrycznie nowy sprzedam. Suwałki, 67-92-10. G 17839

AUDI 80 /1989/, 126p /1984/, C-3603P sprzedam. Suwałki, 66-70-82. G 17841

SPRZEDAM 125p /1985/ stan bdb, 33-11-57. G 17842

MERCEDES D220 po remoncie /1977/, ul. Sikorskiego 93, Łomża. G 17848

SPRZEDAM Skodę 105L /1982 r./. Łomża, Rzemieślnicza 35. G 17852

FIAT 126p /1989/ sprzedam -stan bdb. Tel. 160-965, Łomża. G 17854

FORDA FIESTĘ C /1991/ -sprzedam. 41-22-51 po 18. G 17856

ŻUKA skrzyniowego /1990/ pierwszy właściciel -sprzedam. Trabanta kupię. Augustów 41-76. G 17875

"HOME MEBLE" w Suwałkach sprzeda silnik od Poloneza 1600, rok prod. 1993 -do remontu. Suwałki, tel. 66-22-75. G 17881

FIATA 126p /1988/, 30 mln sprzedam. Chomicz, Aleksandrowo, gm. Bakałarzewo. G 17894

SPRZEDAM Trabanta 601, 6,5 mln. 410-881. G 17899

RENAULT 19RL /1993/, centralny zamek, autoalarm, cena 200 mln. "UNIBUD", Bielsk Podlaski, ul. Brańska 132. Tel. 42-41, 42-42. K 02562

SPRZEDAM Fiata 126p /1990/. Grajewo, tel. 45-67. P 01715

SPRZEDAM Cinquecento 900 po wypadku, 93 rok, Bielsk Podlaski tel. 29-82. A 01674

## praca

**BUSINESS FOUNDATION**

Konsorcjum zajmujące się promocją polskiej gospodarki poszukuje kandydatów z Białegostoku, Siemiatycz, Suwałk, Ełku i Giżycka do pracy w charakterze przedstawicieli handlowych.

Spotkanie informacyjne 20 grudnia br. o godz. 15.00, Białystok, ul. Dąbrowskiego 1, II piętro. G 17859

ZATRUDNIMY pracowników z doświadczeniem na maszyny: wtryskarki, wytłaczarki oraz obsługę maszyny do produkcji butelek. Suwałki, tel. /0-87/66-27-74; /0-87/66-22-93. G 17577

MAGISTRA farmacji zatrudnię do prowadzenia apteki. /0-86/ 771-351 po 15. G 17668

ZATRUDNIĘ akwizytorów do branży spożywczej z uprawnieniami kierowcy Kat B, wiek do 35 lat, tel. 256-76 lub 212-95 w. 12. G 17866

USA -loteria wizowa, /042/524-776, Łódź. P 01669

AGENT CELNY. Kurs. Egzamin państwowy. Praca. ADVISER, Warszawa, Hoża 29/31/61, /0-22/29-37-83, /0-22/628-70-56. P 01702

WYSOKIE ZAROBKI! We współpracy z nami przy chałupniczej regeneracji taśm barwiących. Absolutna nowość! Źródło stałego dochodu. UWAGA! po podpisaniu umowy - urządzenia bezpłatnie oraz odbiór zregenerowanych taśm. PPHU "GRAFF" 78-600 Wałcz, Wojska Polskiego 27, tel. /0-67/ 58-46-77. A 01658

## praca

EGZAMINY na prawo, 2-72-52. G 14021

PŁYWANIE. 331-561, 521-391. G 17858

## lekarskie

GABINET Stomatologiczny, Białystok, Malmeda 1 (10 -17). G 14061

SPECJALISTA ginekolog Lech Kostewicz -Ostrołęka, Łęczysk 54a, tel. 50-64. Pełny zakres. Narkoza. G 14111

GINEKOLOG -USG KRZYSZTOF ARCISZEWSKI, poniedziałek, środa, piątek 15.30-18.00. Białystok, POLESKA 23, LECZENIE NADŻEREK LASEREM, 76-11-17. G 14883

USG -DOROŚLI, DZIECI -codziennie 9.00-17.00 Białystok, 76-11-17. G 14884

INTERNISTA -wizyty domowe, 75-04-22. G 16512

LEKARZE SPECJALIŚCI -PEDIATRZY, GINEKOLODZY- POŁOŻNICY. Codziennie od godz. 15.00. Batalionów Chłopskich 18/1, 611-555. G 16580

DENTYŚCI -codziennie 9 -18, soboty 9 -14. Suwałki, Lityńskiego 1a, tel. 67-21-70. G 17120

CHOROBY przenoszone drogą płciową i skóry. Prof. dr hab. Adam Jakubowski, dr Maria Soszka-Jakubowska. Czynny 16-18 /oprócz sobót/. Białystok, Waszyngtona 14B XIp., tel. 331-777. G 17142

MEDIN -bezoperacyjne leczenie kamicy żółciowej, nerkowej, prostaty. Białystok, 222-68. G 17231

GINEKOLOG. Mirosław Kolada, Wąska 4 /od Jagienki/ -poniedziałki, środy 16-17.30 domowy, 761-828 /wieczorem/. G 17307

GABINET Chirurgiczny, Wesoła 18 /nad apteką/. Chirurgia ogólna, dziecięca, onkologiczna /choroby sutka, stany przednowotworowe skóry/. Informacja 517-491, 633-704 (15-18). G 17616

## biznes

RZECZOZNAWCY /085/325-681. G 12228

WYCENY Firm i Majątków, 328-680. G 14899

BIZNES Plany, 328-680. G 14900

PROGRAMY Uzdrawiania Przedsiębiorstw, 328-680. G 14901

DŁUGI pośrednictwo: kupno, sprzedaż /0-86/ 18-38-00. G 17000

PODATKI, księgi. "ADVOKATUS", 331-336. G 17057

SKLEP 32 mkw. z wyposażeniem przy Nowomiejskiej sprzedam lub wydzierżawię. Suwałki, tel. 66-23-18 po 18. G 17823

## sklepy

NOWO uruchamiany sklep nasienny nawiąże współpracę z dostawcami nasion warzyw i kwiatów oraz innych artykułów związanych z ogrodnictwem /nawozy, środki ochrony roślin, doniczki itp/. Telefon 517-511, Białystok. G 17663

## hurtownie

SZKŁO okienne, ornamentowe, zbrojone. Wiewórcza 64, 434-239. G 16355

ATRAKCYJNE body (lycra), eleganckie garsonki, stroje karnawałowo -studniówkowe, szeroki wybór konfekcji z dzianin. "KAYMAX", Białystok, Familijna 77 (wejście od Raginisa), 762-057. Zapraszamy w godz. 8-16. G 17696

## turystyka

UWAGA! Nowa loteria wizowa DV-96 na pobyt stały w USA. Zgłoszenia przyjmujemy osobiście i telefonicznie. Białystok, ul. Sukienna 2c, 223-03 (10-16). Agencja Turystyczna Mark-Tours. G 17904

WYNAJEM autokarów turystycznych z WC, cafe -barem i RTV. Kraj i zagranica, tel. 26-336 (8-17), tel. 513-929 (po 17). G 16804

"DEX", Bus -Frankfurt. 619-339. G 16836

AUTOBUS -wynajem, 754-221. G 17189

ATRAKCYJNE wyjazdy do USA - wycieczki, pielgrzymki. Biuro Podróży "NEW YORK", Białystok, Warszawska 21, 436-000. G 17649

KOLEJNA SZANSA DLA POLAKÓW -LOTERIA WIZOWA DO USA. Informacja i zapisy -Biuro Podróży "NEW YORK", Warszawska 21, 436-000. G 17652

SYLWESTER w Wiedniu. Narty w Alpach i na Chopoku. "ESPERANTOTUR", 322-848. K 02552

## zwierzęta

ROTTWEILERY -psy obronne: Grabowo koło Kolna, tel. 74. G 17726

KOZŁA 1,5 roku sprzedam, 191-744. G 17769

SZCZENIAKA Rottweilera sprzedam. Suwałki, Staszica 77 tel. 67-69-55. G 17845

SZCZENIĘTA owczarka kaukaskiego -rasowe sprzedam. Drobiszewski, Bakałarzewo, tel. 213, suwalskie. G 17889

## towarzyskie

BANK FOTOOFERT -"RAJ" 21-300 RADZYŃ PODLASKI, SKRYTKA-53. Poszukujesz sponsorkę/ra, kochankę/ka, żonę -niezawodne adresy. Napisz. P 01716

## różne

WRÓŻKA. 750-786. G 16760

SPRZEDAM ciągnik U -914. Mrągowo, tel. 31-24. G 17615

SPRZEDAM przyczepę 4 t wywrotka /niska/ i samozbierającą, Kętrzyn, Gnatowo 18, tel. 30-17. G 17632

NOWA edycja loterii wizowej. "TYTAN" Łomża, ul. Polowa 45, tel./fax 16-62-26. G 17674

ŁADUNKI powrotne z Kielc -zapewniam, tel. 197-857. G 17714

OSOBY w trudnej sytuacji finansowej pragnące bezpłatnie otrzymywać pomoc /żywność, odzież, środki czystości/ proszone są o kontakt: "HUMANE VITE", skrytka 127, Białystok 26. G 17805

SPRZEDAM jęczmień. Wydminy, tel. 126, wieczorem 139. G 17814

## sprzęt agd

ANTENY naziemne i satelitarne, telefony, domofony. AVAL, Białystok, Kozłowa 4, 517-656. G 17508

## wynajmę

DO wynajęcia garaż, /086/760-230. G 17778

## mieszkania

"DOMINIUM" -NIERUCHOMOŚCI - WYNAJEM -LIPOWA 4, 416-842. G 17252

M-4 sprzedam. Grajewo, 26-31. G 17387

SPRZEDAM komfortowo urządzone M-2 /38 mkw./. Tel. 18-25-58, Łomża. G 17536

SPRZEDAM M-4, garaż, ogródek, tel. 541-767. G 17661

SPRZEDAM własnościowe M-4 /61 mkw./ Lokal do wynajęcia /60 mkw/. Łomża, tel. 18-73-48. G 17725

60 mkw., parter Dziesięciny. 542-936. G 17807

KAWALERKĘ na ul. Pięknej zamienię na większe. Łomża, tel. 16-53-21. G 17846

45 mkw. w Choroszczy sprzedam, 511-616. G 17873

MIESZKANIE w bloku /61 mkw./, Świętajno k. Olecka - sprzedam, 326-359. G 17900

## hurt

GRZEJNIKI PURMO
DUŻY WYBÓR
ceny producenta
rodex
Białystok, Hetmańska 10
w godz. 7 - 16, soboty 8 - 14
tel. 518-714, 517-734, 618-301, 618-295
fax 618-220, tlx 0852444

FAJERWERKI. Wyszyńskiego 6a (pawilon KUPIEC) lok. 9, 229-52 wew. 52 (10-18 sobota 9-14). G 17283

WYRÓB czapek. 101-412. G 17870

NASIONA. 415-859. G 17888

PRODUCENT atrakcyjnej odzieży nawiąże współpracę z odbiorcami. Łódź, tel. komórkowy 0-90 230558, tel. pracowni /0-42/ 57-79-44 /8-15/. A 01520

## szukam

Kawalerki w centrum (student medycyny), 51-66-10 po 20. G 17794

40 PLEBISCYT

# ZŁOTA CZTERDZIESTKA

## *Rozmowa z Urszulą Bocheńską – Wojda, zwyciężczynią XXXIII Plebiscytu na Najpopularniejszego Sportowca Białostocczyzny w roku 1987.*

**— Pani Ulu, czy latanie to zajęcie dla kobiety?**

— A nie jest?

**— Lotnik to postać na wskroś męska, twarda, nieulękniona. Czy to kobiecy wizerunek?**

— Żeby pana usatysfakcjonować powiem, że cierpię na coś w rodzaju lęku przestrzeni. Jak każdy pilot szybowcowy musiałam oddać kilka skoków ze spadochronem. Brrr. Do dzisiaj śnią mi się one po nocach, nigdy więcej!

**—Ejże!**

— No może nie śnią, ale bardzo tego nie lubię. Jeszcze jak się skacze z Antka, to pół biedy. Ale ja musiałam wysiadać z Wilgi. Wyłazi się na stopień, a pod człowiekiem przepaść.

**— Więc jak w ogóle wsiada pani do tej kruchej konstrukcji z płótna i sklejki?**

— Raczej ze sztucznego tworzywa, natomiast wsiadanie do szybowca i swobodne żeglowanie w przestrzeni to zupełnie co innego. Siedzę sobie opatulona w kabinie, mam te skrzydełka i wiem, że wszędzie jest powietrze, które mnie niesie.

**— No to zacznijmy teraz od początku. Kiedy i w jaki sposób zaniosło panią w to powietrze?**

— Tak się złożyło, że w dzieciństwie mieszkałam w pobliżu lotniska i chcąc nie chcąc musiałam patrzeć na samoloty. I od najwcześniejszych lat zadawałam sobie pytanie— co tam w środku? W roku 1971— dokładnie to pamiętam— w lipcu odbywał się obóz Lotniczego Przysposobienia Wojskowego. Latały wówczas Biesy, takie ciężkie srebrzyste potwory, no i jeden z instruktorów zabrał mnie na podniebną przejażdżkę. Wysiadłam z kabiny oszołomiona i szczęśliwa, i powiedziałam sobie— to będzie twoje jedyne hobby. Taki był początek.

Na dobre zaczęłam latać w rok później, wiosną. Byłam wtedy w drugiej klasie liceum, a w trzeciej miałam już licencję pilota.

**— I potem same sukcesy?**

— Głównie ciężka praca połączona z cudowną przygodą. Latanie to dziwna zabawa, w zasadzie nie da się tego robić dla samej tylko przyjemności. Prędzej czy później człowiek zaczyna rywalizować. Najpierw z samym sobą pokonując wewnętrzne opory, potem z innymi pilotami, bo to w końcu sport.

**— Dosyć nietypowy.**

— To prawda. Nie ma w nim sportowego sztafażu, całej tej sportowej otoczki; trybun, kibiców, oklasków, dopingu i czego tam jeszcze. Ale dla mnie jest to akurat mało istotne. Wie pan, są trzy takie, bardzo do siebie podobne sporty, które opierają się głównie na czułym kontakcie z przyrodą— żaglówki, wspinaczka wysokogórska i właśnie szybowce. One wszystkie znajdują się jakby na innym poziomie, technicznym, intelektualnym...niczego nie ujmując innym sportom.

**— Ale wspólna jest z pewnością chęć sukcesów i bicia rekordów. Wróćmy do pani kariery. Licencja pilota i co dalej?**

— Wkrótce potem druga klasa sportowa i dłuższy trzystukilometrowy przelot, czyli pierwszy warunek do złotej odznaki szybowcowej. Wtedy też zostałam zgłoszona do kadry narodowej juniorek, ale słynny pilot i instruktor Dankowski, który decydował o ostatecznym zakwalifikowaniu, odrzucił moją kandydaturę. Wściekłam się wtedy i zawziąłam — jak on tak, to ja mu jeszcze pokażę, do czego jestem zdolna. W roku 1976, prawie za jednym zamachem zdobyłam trzy diamenty: przelot po trójkącie 300 km, trasa długości 547 kilometrów i przewyższenie 5 tysięcy metrów. W takim tempie mało komu udało się tego dokonać.

**— I potem szczęśliwe dla pani Mistrzostwa Europy w Bułgarii?**

— Tak, tylko najpierw zdobyłam jeszcze wicemistrzostwo Polski.

**— O ile mi wiadomo, startowała tam pani z jeszcze jedną polską pilotką i nikt nie dawał wam większych szans?**

— Życzono nam, żebyśmy się uplasowały w pierwszej dziesiątce. Polki rzadko kiedy wyjeżdżały na takie imprezy, byłyśmy pierwsze po dłuższej przerwie, a w dodatku nasze szybowce były znacznie gorsze od zachodnich. Rywalki miały rewelacyjne na owe czasy Discusy, my nasze Brava, czyli troszkę tylko ulepszone Jantary.

**— A mimo to zdobyła pani złoty medal i tytuł Mistrzyni Europy!**

— Nie było lekko. Trafiłam na bułgarskie lato stulecia, potworne upały, słabe noszenia... kto wie, może to mi właśnie pomogło? W złych warunkach trzeba dobrze główkować.

**— I chyba wtedy wykazuje się najlepiej swoje umiejętności?**

— To możliwe, ale najważniejsze, że ma się wtedy prawdziwą satysfakcję. Nic się nie udało fuksem, człowiek sam zapracował na sukces.

**— W tym samym, 87 roku był drugi. Zwycięstwo w naszym plebiscycie na najpopularniejszego sportowca.**

— Szczerze mówiąc byłam trochę zaskoczona. W końcu wybierali kibice, którzy najprawdopodobniej nigdy nie widzieli mnie na oczy i szybowce, być może, też widzieli tylko z daleka.

**— Niech pani nie będzie taka skromna, pani Ulu. Głośno wtedy było o pani w całym polskim światku sportowym.**

— I tym też tłumaczę sobie ten plebiscytowy sukces.

**— Dobrze. To było kiedyś, a co teraz?**

— Dalej latam, choć ze wstydem muszę powiedzieć, że ostatni sezon trochę sobie odpuściłam. Ale nic to, takiego błędu nie popełnię już w przyszłym roku. Muszę znaleźć i czas i pieniądze.

— ?!

— Latanie zrobiło się okropnie drogie. Na całym świecie jest to sport kosztowny, a więc w pewnym sensie elitarny, u nas nie mogło być inaczej. W tej chwili jeszcze nie płacimy za używanie szybowców, ale za holowanie już tak i to sporo. Trenując trzeba trzymać się za kieszeń, a udział w zawodach to naprawdę duże obciążenie finansowe.

**— Zatem życzę pani wielu lotniczych sukcesów, łącznie z następnym tytułem Mistrzyni Europy, ponadto dobrego sponsora i tylu przyziemień ile startów, tak to się chyba mówi?**

— Owszem. Dziękuję za życzenia, zwłaszcza za sponsora, bo o przyziemienia się nie boję.

**rozmawiał: WIESŁAW JANICKI**

Fot: M. Ko

## *Eliminacje mistrzostw Europy*

# NIESPODZIANEK NIE BYŁO

*W środę rozegrano osiem spotkań eliminacyjnych do mistrzostw Europy w piłce nożnej. Nie zanotowano większych niespodzianek. Faworyci z reguły pewnie sięgali po komplet punktów.*

Kibiców w Polsce najbardziej interesowało spotkanie w naszej grupie pomiędzy Izraelem a Rumunia. Niedoceniani izraelczycy zdołali urwać punkt ćwierćfinalistom mistrzostw — Rumunom. Postawa Izraela jest największą niespodzianką w naszej grupie. W tym kontekście nieco inaczej wypada spojrzeć na porażkę Polaków w Tel Awiwie.

Z innych wydarzeń warto odnotować wygraną Niemców z Mołdawią 3:0. Sam wynik nie jest szokujący, gdyż wygranej podopiecznych Berti Vogtsa należało się spodziewać. Inna rzecz zwraca uwagę. Vogts po raz pięćdziesiąty poprowadził do boju narodową jedenastkę. Zdaniem obserwatorów był to najlepszy mecz jego drużyny w ostatnim czasie. W sobotę Niemcy spotkają się z Albanią i będzie to ostatni mecz eliminacji ME w tym roku. Następne odbędą się na wiosnę.

**GRUPA I**

**Izrael — Rumunia 1:1.** Rozenthal (84) — Lacatus (70).

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1. Rumunia | 4 | 8 | 7:3 |
| 2. Izrael | 4 | 8 | 7:4 |
| 3. Francja | 4 | 6 | 2:0 |
| 4. Polska | 3 | 4 | 2:2 |
| 5. Słowacja | 3 | 2 | 4:5 |
| 6. Azerbejdżan | 4 | 0 | 0:8 |

**GRUPA III**

**Turcja — Szwajcaria 1:2.** Cetin (40) — Koller (7), Bickel (16)

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1. Szwajcaria | 3 | 9 | 7:3 |
| 2. Szwecja | 3 | 6 | 5:4 |
| 3. Turcja | 3 | 4 | 8:4 |
| 4. Węgry | 2 | 1 | 2:4 |
| 5. Islandia | 3 | 0 | 0:7 |

**GRUPA V**

**Malta — Norwegia 0:1.** Fjoert (10). **Holandia — Luksemburg** Mulder (6), Roy (16), Jonk (39), nald de Boer (51), Seedorf (90).

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1. Norwegia | 4 | 10 | 7:1 |
| 2. Holandia | 4 | 8 | 10:1 |
| 3. Czechy | 3 | 5 | 6:1 |
| 4. Białoruś | 3 | 3 | 2:5 |
| 5. Malta | 3 | 1 | 1:7 |
| 6. Luksemburg | 3 | 0 | 0:11 |

**GRUPA VII**

**Albania — Gruzja 0:1.** Arveladz (17). **Mołdawia — Niemcy 0:3.** Kirsz (7), Klinsmann (38), Matthaeus (7 **Walia — Bułgaria 0:3.** Iwanow Kostadinow (15), Stoiczkow (51).

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1. Bułgaria | 3 | 9 | 9:1 |
| 2. Niemcy | 2 | 6 | 5:1 |
| 3. Gruzja | 4 | 6 | 6:3 |
| 4. Mołdawia | 4 | 6 | 5:9 |
| 5. Walia | 4 | 3 | 4:11 |
| 6. Albania | 3 | 0 | 1:5 |

**GRUPA VIII**

**Finlandia — San Marino 4:1.** P atelainen (24,30,85,90) — della Va (34).

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1. Grecja | 2 | 9 | 11:1 |
| 2. Szkocja | 3 | 7 | 8:2 |
| 3. Finlandia | 4 | 6 | 9:7 |
| 4. Rosja | 2 | 4 | 5:1 |
| 5. San Marino | 3 | 0 | 1:10 |
| 6. Wyspy Owcze | 3 | 0 | 2:15 |

(ma

## *Relaks na sportowo*

**II liga koszykówki mężczyzn.** Instal Białystok — Pogoń Szczecin (sobota, 17 bm. o godz. 17 w hali przy ul. Antoniukowskiej).

**Międzynarodowe zawody pływackie. W piątek, 16 bm. o godz. 17 i w sobotę, 17 bm. o godz. 10 na basenie MOS przy ul. Zwycięstwa.**

Mistrzostwa Polski Młodzików w taekwondo. Sobota, 17 bm. o godz. 9 w sali LO przy ul. Sikorskiego w Piszu.

**Turniej koszykówki chłopców o Puchar Przewodniczącego NSZZ "Solidarność" — Region Białystok. Program turnieju:**

Piątek, 16 bm.: Instal — Mogilew (15.30), Basket 43 — Mrągowia (17.45)

Sobota, 17 bm.: Instal — Basket 43 (12.30), Mrągowia — Mogilew (14.15)

Niedziela, 18 bm.: Mrągowia — Instal (10.00), Mogilew — Basket 43 (11.45)

Impreza rozegrana zostanie w sali SP 43 przy ul. Stromej.

**Finał na szczeblu województwa I Ogólnopolskiego Turnieju Szkół Podstawowych w koszykówce CHIO CUP. Sobota, 17 bm. w sali SP nr 9 przy ul. Suchej: SP 32 Białystok — SP 2 Bielsk Podlaski (chłopcy młodsi, godz. 10), SP 9 Białystok — SP 32 Białystok (dziewczęta młodsze, godz. 11), SP 10 Białystok — SP 2 Bielsk Podlaski (chłopcy starsi, godz. 12.00), SP 23 Białystok — SP 10 Białystok (dziewczęta starsze, godz. 13)**

Turniej w piłce siatkowej juniorek o Puchar Prezesa OZPS w Białymstoku. Program zawodów:

Piątek, 16 bm.: AZS I — AZS II (godz. 17 w hali AMB)

Sobota, 17 bm.: AZS II — Jeziorak I (9.30), AZS I — Jeziorak II (11.00), Jeziorak I — MOS Wola (12.30), Jeziorak II — AZS II (16.00), MOS Wola — AZS I (17.30), Jeziorak I — Jeziorak II (19.00)

Niedziela, 18 bm.: Mos Wola — Jeziorak II (9.30), Jeziorak I — AZS I (11.00), AZS II — MOS Wola (12.30)

Mecze sobotnie i niedzielne rozegrane zostaną w sali SP nr 5 przy ul. Kamiennej.

**Tenis stołowy. Wojewódzki Turniej Klasyfikacyjny Młodzików (niedziela, 18 bm. ZSR w Dojlidach o godz. 9.30)**

**(mark)**

*Christo Stoiczkow strzelił kolejną bramkę dla reprezentacji Bułgarii*

**Fot: PAP/CAF - B**

## Służba zdrowia

### AMBULATORIA

● BIAŁYSTOK

Pogotowie Ratunkowe, Ambulatorium Stomatologiczne, Internistyczne, Pediatryczne, ul. Poleska 89, tel. 970, 999, 524-192, informacja — 22-222.

Ambulatorium Chirurgii Dziecięcej, ul. Wołodyjowskiego 3A, tel. 259-60.

### SZPITALE W BIAŁYMSTOKU

Dyżury ostre

● PIĄTEK, 16 grudnia

Państwowy Szpital Kliniczny im. J. Sztachelskiego, ul. M. Skłodowskiej-Curie 24, tel. 224-31 do 39, 236—13 do 16 — **chirurgia, reanimacja, wewnętrzny, laryngologia, okulistyka, położnictwo.**

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. K. Dłuskiego, ul. Żurawia 14 do godz. 15 tel. 327-570,327-694, po godz. 15 tel. 323-593 — **oddział gruźlicy, zakaźny dziecięcy.**

Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ, Choroszcz, tel. 270-51 — neurologia.

● SOBOTA, 17 grudnia

Wojewódzki Szpital Zespolony im. J.Śniadeckiego, ul. M. Skłodowskiej-Curie 25, tel. 216-21 do 26, 270-41 — **chirurgia, reanimacja kardiologiczna, wewnętrzny, laryngologia, okulistyka, neurologia, zakaźny dziecięcy.**

Wojewódzki Szpital Zespolony im. J.Śniadeckiego, ul. Warszawska 15, tel. 327-100 — **położnictwo z ginekologią.**

Specjalistyczny Przeciwgruźliczy ZOZ, ul. Warszzawska 18, tel. 412-952 — oddział gruźlicy.

NIEDZIELA, 18 grudnia

Państwowy Szpital Kliniczny im. J.Sztachelskiego, ul. M. Skłodowskiej-Curie 24, tel. 224-31 do 39, 236-13 do 16 — **chirurgia, reanimacja, laryngologia, okulistyka.**

Wojewódzki Szpital Zespolony im. J. Śniadeckiego, ul. Warszawska 15, tel. 327-100 — **położnictwo z ginekologią.**

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. K. Dłuskiego, ul. Żurawia 14 do godz. 15 tel. 327-570, 327-694, po godz. 15 tel. 323-593 — **oddział gruźlicy, zakaźny dziecięcy.**

Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ, Choroszcz, tel. 270-51 — neurologia.

Szpital Miejski im. PCK, ul. Sienkiewicza 79, tel. 750-800, 788-824 — wewnętrzny.

Dyżury codzienne

● BIAŁYSTOK

Wojewódzki Szpital Zespolony im. J. Śniadeckiego, ul. M. Skłodowskiej-Curie 25, tel. 216-21 do 26, 270-41 — dyżuruje **rehabilitacja oraz oddziały dziecięce: chirurgia, reanimacja, laryngologia, wewnętrzny.**

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. K. Dłuskiego, ul. Żurawia 14 do godz. 15 tel. 327-570, 327-694, po godz. 15 tel. 323-593 dyżurują oddziały **choroby płuc dzieci, sztucznej nerki, zakaźny dorosłych.**

Regionalny Szpital Onkologiczny, ul. Ogrodowa 12, tel. 320-116.

Specjalistyczny Dermatologiczny ZOZ, ul. Św. Rocha 3, tel. 253-01, 252-08.

Lecznica dla Małych Zwierząt, ul. Białówny 7, czynna codziennie w godz. 16.00-20.00, wizyty domowe tel. 761-742 — lekarz weterynarii **Marcin Ramm.**

● ŁOMŻA

Wojewódzki Szpital Zespolony, ul. M. Skłodowskiej-Curie 1, tel. 16-24-01 — **wewnętrzny, kardiologia, reanimacja, chirurgia, ortopedia, pediatria, zakaźny dorosłych i dzieci, ginekologia, położnictwo.**

● SUWAŁKI

Wojewódzki Szpital Zespolony, ul. Szpitalna 60, tel. 67-25-46 — **położnictwo i ginekologia, dziecięcy, laryngologia, okulistyka, chirurgia, ortopedia, dermatologia, neurologia, urologia, reanimacja, wewnętrzny, sztuczna nerka.**

Szpital Miejski Zespołu Opieki Zdrowotnej, ul. Kościuszki 101, tel. 66-22-41 — **oddział gruźlicy, zakaźny, żółtaczki.**

### SZPITALE W WOJEWÓDZTWACH

● BIAŁOSTOCKIE

**Bielsk Podlaski, Szpital Rejonowy**, ul. Kleszczewska 3, tel. 22-54.

**Dąbrowa Białostocka, Szpital Rejonowy**, tel. 12-11-79 — **chirurgia, wewnętrzny, dziecięcy, położniczo-ginekologiczny.**

**Hajnówka, Szpital im. Oczki**, tel. 24-08 — **zakaźny, położniczo-ginekologiczny, chirurgia, dziecięcy, płucny.**

**Łapy, Szpital Miejski**, tel. 15-28-31 — **położniczo-ginekologiczny, dziecięcy, wewnętrzny.**

**Mońki, Szpital Rejonowy**, tel. 16-25-52 — **dziecięcy, chirurgia, wewnętrzny.**

**Sokółka, Szpital Rejonowy**, tel. 11-22-04 — **chirurgia, zakaźny, choroby płuc, oddział dziecięcy.**

**Siemiatycze, Szpital Rejonowy**, tel. 55-22-00 — **chirurgia, wewnętrzny, dziecięcy, położniczo-ginekologiczny.**

● ŁOMŻYŃSKIE

**Grajewo, Szpital Miejski**, tel. 20-41 — **chirurgia, wewnętrzny, dziecięcy, położniczo-ginekologiczny, zakaźny.**

**Kolno, Szpital Rejonowy**, tel. 24-68, 21-09, 24-57.

**Wysokie Mazowieckie, Szpital Rejonowy**, ul. Szpitalna 5, tel. 22-61 — **chirurgia, dziecięcy, ortopedyczny, położniczy, wewnętrzny.**

**Zambrów, Szpital Rejonowy**, tel. 36-01, 36-29, 36-10, 36-74 — **położniczy, dziecięcy, wewnętrzny, pomocy doraźnej, chirurgia.**

● SUWALSKIE

**Augustów, Szpital Miejski**, ul. Szpitalna 69, tel. 22-40.

**Ełk, Szpital Rejonowy**, ul. Mickiewicza 19, tel. 10-25-37, 10-84-14 — **wewnętrzny, zakaźny, ginekologia, pediatria, położnictwo.**

**Giżycko, Szpital**, ul. Warszawska 41, tel. 52-71.

**Gołdap, Szpital**, ul. Słoneczna 2, tel. 15-02-75.

**Olecko (szpital we wsi Jaśki)**, tel. 22-95, 22-96.

**Pisz, Szpital Rejonowy**, ul. Sienkiewicza 2, tel. 331-51, 336-69, ul. Klementowskiego 18, tel. 336-01.

**Węgorzewo, Szpital**, ul. 3 Maja 21, tel. 732-52.

### APTEKI NOCNE

● BIAŁYSTOK

ul. Malmeda 12, tel. 327-529, ul. Poleska 89, tel. 522-111 (całą dobę), niedziela (10-17): ul.Lipowa 45, ul. Suraska 2, ul. Batalionów Chłopskich 18 „W Leśnej Dolinie", soboty 10-18, niedziele 10-14.

**Apteki pracujące we wszystkie soboty:** ul. Sienkiewicza 71/73 (9-16), ul. Lipowa 45 (gdy pełni dyżur — 7.30-21, pozostałe soboty 11-18), ul. Wesoła 18 (7.30-20, w.sob. 8-15), ul. Świętojańska 6 (7.30-20, w.sob. 8-14), ul. Malmeda 12 (gdy pełni dyżur — 7.30-21, pozostałe soboty 10-17), ul. Suraska 2 (gdy pełni dyżur 7.30-21, pozostałe soboty 9-16), ul. Witosa 38 (8-19, w.sob. 8-15), ul. Mickiewicza 38 (8-15), ul. Warszawska 79 (8-15), ul. Siewna 2 (8-19, w.sob. 8-15), ul. Broniewskiego 4 (9-16, w.sob. 8-15), ul. Radzymińska 16 (8-19, w.sob. 8-15), ul. Gen.Berlinga 8 (8-19, w.sob. 8-15).

**Apteki czynne w soboty robocze:** ul. Szkolna 23 (7.30-18), ul. Bema 2 (7.30-19), ul. Słonimska 15/1 (7.30-15).

● ŁOMŻA

ul. **Giełczyńska 1**, tel. 16-32-44.

● SUWAŁKI

ul. **Gałaja 4**, tel. 66-49-32.

### POGOTOWIA

**Pogotowie Ratunkowe** — wszędzie 999, poza Wysokiem Maz. — 99, Dąbrową Biał. — 121-099, Mikołajkami — 16-337, Sokółką — 16-99.

**Policja** — wszędzie 997, poza Dąbrową Biał. — 121-007, Gołdapią — 150-027, Mikołajkami — 16-307.

**Straż Pożarna** — wszędzie 998, poza Wysokiem Maz. — 98, Dąbrową Biał. — 121-088, Mikołajkami — 16-352.

● BIAŁYSTOK

**Pogotowie Energetyczne** — 991, **Pogotowie Gazowe** — 992, **Pogotowie Ciepłownicze** — 993, **Pogotowie Wod.-Kan.** — 994, **Pogotowie Drogowe** — 981, **Pogotowie Opiekuńcze** — 325-688, **Pogotowie Weterynaryjne** — 511-542, **Straż Miejska** — 512-741, **Żandarmeria wojskowa** — 753-301, **Informacja PKP** — 910, **Informacja PKS** — 936, **Informacja o usługach** — 951, **Telefon Zaufania** — 988 (czynny codziennie w godz. 16-22), **Telefon Zaufania dla kobiet w ciąży i rodzin** — 32-22-22, **Komitet Ochrony Praw Dziecka** — 322-322 (czynny we wtorki i piątki w godz. 16-18), **Taxi** — 919, **Zakupy na telefon** — 214-02, **Informacja o lekach** — 752-437, 750-292, 752-474, 750-329, **Zielony Telefon** — 253-78, **TOnZ** — 245-02, 512-670, **„Droga"** (pomoc dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo) — 432-916 (czynny codziennie w godz. 8-10, 19-22), **Okręgowa Inspekcja Pracy udziela bezpłatnych porad prawnych dotyczących prawa pracy** (7.30-15), **Klub Abstynentów „Krokus"**,ul. Warszawska 2 — 43-58-43 (17-21, oprócz niedziel), **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku „Zielony Telefon"** 253-78 czynny w godz. 7.15-15.15, 255-00 czynny w godz. 15.15-7.15.

● ŁOMŻA

**Pogotowie Energetyczne** — 991, **Pogotowie Gazowe** — 992, **Pogotowie Ciepłownicze** — 993, **Pogotowie Drogowe** — 954, **Pogotowie Telewizyjne** — 959, **Pogotowie Weterynaryjne** — 16-46-47, **Straż Miejska** — 16-45-42, **Informacja PKP** — 16-34-41, **Informacja PKS** — 16-44-14, **Taxi** — 16-37-60, **Ochrona Środowiska** — 16-21-69, **Telefon Zaufania** — 988 (czynny w poniedziałki, środy i piątki w godz. 16.30-21.30), **Informacja handlowo-usługowa** — 957 (czynna 8-18), **Informacja turystyczna** — 16-22-19 (czynna codziennie w godz. 9-16, w soboty w godz. 10-14).

● SUWAŁKI

**Pogotowie Energetyczne** — 66-52-21, **Pogotowie Gazowe** 66-57-23, **Pogotowie Ciepłownicze** — 66-49-13, **Pogotowie Kanalizacyjne** — 994, **Pogotowie Drogowe** — 954, **Straż Miejska** — 66-49-21, **Informacja PKP** — 66-27-63, **Taxi** — 66-25-30, 66-23-50, 66-42-40, **Biuro Zleceń Telefonicznych** — 917, **Telefon Zaufania** (codziennie oprócz sobót, niedziel i świąt w godz. 18-6) — 988, 66-49-41, **Policja Ekologiczna** — 66-44-10 (w razie dużych skażeń), **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska** — 66-44-10 (7-15), 66-78-01 (całą dobę).

**EŁK**

**Pogotowie Energetyczne** — 10-84-01, **Pogotowie Gazowe** — 10-21-87, **Informacja PKP** — 10-26-30, **Informacja PKS** — 10-33-52, **Taxi** — 10-21-01, **Straż Miejska** — 986.

Taksówki osobowe najwyższej klasy
Transport samochodami dostawczymi i ciężarowymi po konkurencyjnych cenach
Kompleksową obsługę transportową przyjęć weselnych i bankietów

Jeżdżąc z naszą Firmą możesz uzyskać 7% zniżki na bilety krajowe i zagraniczne LOT-u

k2250


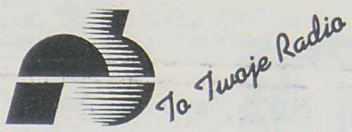


POLSKIE RADIO BIAŁYSTOK
UKF/FM 72.68 72.8 100.2

### PIĄTEK

● PROGRAM REGIONALNY

Wiadomości Radia Białystok co godzinę

Przegląd prasy: 5.15, 6.20; **O tym się mówi**: 5.20, 7.20, 13.10; **Informacje z przejść granicznych**: 5.40, 6.08, 7.38, 8.55, 14.38, 16.48; **Dziś w regionie**: 8.09, 14.08; **Regionalne notowania walutowe**: 8.20, 11.20, 14.08, 15.08, 16.08; **Wiadomości z Giełdy**: 12.15, 13.45; **5.00 FAKTY I MUZYKA** (wiadomości co 10 min) — prow. L. Marek; 5.45 Zielone Studio; 6.38 Jak minęła noc; **9.05 TU TWOJE RADIO** — prow. D. Sokołowska; 9.08 Horoskop; 9.45 Powieść W. Churchilla — „Druga wojna światowa"; 11.45 Język angielski dla zaawansowanych; **14.05 FAKTY I MUZYKA** (wiadomości co 10 min) — prow. A. Godlewski, w tym o **17.05 ZADZWOŃ DO NAS: 230-70**; 18.30 Pod znakiem Pogoni — aud. J. Leszczyńskiego; **19.05 KRZYŻÓWKA RADIOWA** — prow. E. Jacel i M. Liberadzki; 20.05 Język angielski dla zaawansowanych; **20.15 WEEKENDOWY INFORMATOR KULTURALNY** — prow. W. Szymański; **21.05 METAL CZAD** — prow. Tomasz Słoń; 22.00 Reflektorem po świecie — program BBC; **23.05 NOCNE RADIO SOWA** — prow. Barbara Ciruk; 4.50 Głos Ameryki dla Radia Białystok.

● PROGRAM DRUGI
FM 100,2 MHz

18.30-23.00 **Radio gra na sto i dwa** — prow. G. Kazberuk.

### SOBOTA

● PROGRAM REGIONALNY

Wiadomości Radia Białystok co godzinę

Przegląd prasy: 5.15, 6.20; **O tym się mówi**: 5.20, 7.20; **Informacje z przejść granicznych**: 5.40, 6.08, 7.38, 8.55; **Dziś w regionie**: 8.09; **Regionalne notowania walutowe**: 8.20, 11.12, 16.08; **5.00 FAKTY I MUZYKA** (wiadomości co 10 min.) — prow. L. Pilarski; 5.45 Zielone Studio; 6.38 Jak minęła noc; **9.05 TU TWOJE RADIO** — prow. G. Kazberuk; 9.08 Horoskop; 9.45 Powieść W. Churchilla — „Druga wojna światowa"; **12.05 ROCK EXPRESS** — prow. Tomasz Słoń; **13.05 LISTA PRZEBOJÓW HIT STOCK TOP 20** — prow. C. Makarewicz; **16.05 FAKTY I MUZYKA** (wiadomości co 10 min) — prow. A. Godlewski, w tym o **17.05 MUZYKA I SPORT**; 18.30 Duchowe spotkania — aud. G. Misijuk; 18.45 Białoruski Koncert Życzeń — oprac. W. Prochowicza; **19.05 OFF DA WALL** — prow. Charles Poe i Marcin Jastrzębski; 20.05 Przegląd wydarzeń tygodnia — aud. G. Walczak; **20.30 GWIAZDY, RYTMY, NASTROJE** — prow. J. Ciszewski; 22.00 Reflektorem po świecie — program BBC; **22.05 GWIAZDY, RYTMY, NASTROJE** (cd.); **24.05 CZARNA GODZINA** — prow. Tomasz Słoń; 1.00 American TOP 40 — prow. Shadoe Stevens.

● PROGRAM DRUGI
FM 100,2 MHz

17.00-20.30 **Radio gra na sto i dwa** — prow. T. Suchocki.

### NIEDZIELA

● PROGRAM REGIONALNY

**Wiadomości: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24.**

**5.00 FAKTY I MUZYKA** — prow. B. Bojaryn; 5.45 Przegląd wydarzeń tygodnia — aud. G. Walczak; 7.15 Litewski Magazyn Radiowy — aud. R. Burdyn; 7.45 Przed wyjściem do Cerkwi — aud. G. Misijuk; 8.00 Ukraińska Dumka — aud. J. Misiejuka; 8.30 Pod znakiem Pogoni — aud. W. Prochowicza; **9.05 NIEDZIELNE TWOJE RADIO** — prow. D. Sokołowska; 10.46 Felieton prof. W. A. Serczyka; 11.16 Z zapiśnika Jana Leończuka; 11.30 Na Młynowej — saga radiowa, odc. 16 (powt.); **12.05 NIEDZIELNE TWOJE RADIO** (cd.); 13.05 Ewangelia i życie — mag. katolicki; 13.35 Magazyn Kresowy — aud. T. Haładyja (powt.); 14.05 **Koncert Życzeń**; 14.30 Wielkie koncerty: **LIVE at the BBC — „The Beatles"**; 16.05 Sylwetki pisarzy: Józef Mackiewicz — aud. A. Danilczuka; 16.40 **Spotkanie z reportażem**; **17.05 OFF DA WALL** — Charles Poe i Marcin Jastrzębski; **18.05 CZARNA GODZINA** — Tomasz Słoń; **19.05 SPORTOWY WIECZÓR** — prow. A. Godlewski; 21.05 Spod pióra Marka Dagnana — aud. Janusza Papaja; 21.30 Między Wilnem a Warszawą — aud. W. Szymańskiego; 22.00 Reflektorem po świecie — program BBC; 22.05 Lista Przebojów Disco Polo — prow. Piotr Świergalski; 22.30 Archiwum Polski Podziemnej: „Sprawa Rybaka" — aud. T. Kudelskiej i J. Figury; **23.05 NOCNA ORKIESTRA RADIA BIAŁYSTOK** — prow. S. Sokołowski; 4.05 American Country Countdown.

● PROGRAM DRUGI
FM 100,2 MHz

7.15-8.00 **Radio gra na sto i dwa** — prow. T. Suchocki; 8.00-9.00 **Rock Express** — prow. Tomasz Słoń; 19.00-23.00 **Radio gra na sto i dwa** — prow. G. Kazberuk.

## Stacje benzynowe

● BIAŁYSTOK

**Czynne całą dobę:**

— stacja przy ul. Tysiąclecia Państwa Polskiego (przerwa 5.00-6.00);

— stacja przy ul. Zwycięstwa (przy Hotelu „Leśnym");

— stacja przy ul. Kawaleryjskiej;

— stacja w Dojlidach Fabrycznych (Szosa do Zabłudowa) przerwa 6.00-7.00;

— stacja firmy „Braun Ltd." przy ul. Sikorskiego (os. Leśna Dolina).

● REGION

**Czynne całą dobę:**

— stacja benzynowa w Jeżewie (Szosa Warszawa — Białystok);

— stacja w Sokółce przy ul. Białostockiej;

— stacja benzynowa w Piątnicy (województwo łomżyńskie);

— stacja w Zambrowie (woj. łomżyńskie), ul. Ostrowska;

— stacja benzynowa w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego;

— stacja w Augustowie (woj. suwalskie), ul. Wojska Polskiego.

● INNE STACJE W BIAŁYMSTOKU:

— ul. Baranowicka: w piątek 6.00-19.00, w sobotę 7.00-18.00, w niedzielę 8.00-14.00;

— ul. Dąbrowskiego: piątek 6.00-19.00, w sobotę — 7.00-18.00, w niedzielę 8.00-14.00;

— ul. Wiewiórcza 2 (obok Zieleni Miejskiej): piątek, sobota, niedziela 6.00-18.00.

● NIEKTÓRE INNE STACJE W WOJ. BIAŁOSTOCKIM

— stacja benzynowa w Białowieży, ul. Krzyże: piątek 7.00-17.00, sobota 8.00-15.00, niedziela — nieczynna;

— stacja benzynowa w Bielsku Podlaskim przy ul. Brańskiej: piątek 6.00-20.00, sobota 7.00-20.00, niedziela 8.00-18.00;

— stacja w Hajnówce przy ul. Sportowej: w piątek 6.00-20.00, sobota 7.00-20.00, niedziela 8.00-17.00;

— stacja w Łapach przy ul. Sikorskiego: piątek 7.00-19.00, sobota 8.00—16.00, niedziela 8.00-15.00;

— stacja w Mońkach przy ul. Białostockiej: piątek 7.00—19.00, sobota 7.00-18.00, niedziela 8.00-15.00;

— stacja benzynowa w Siemiatyczach przy Szosie Obwodowej: piątek, sobota 7.00-20.00, niedziela 7.00-18.00.

**(RAF)**

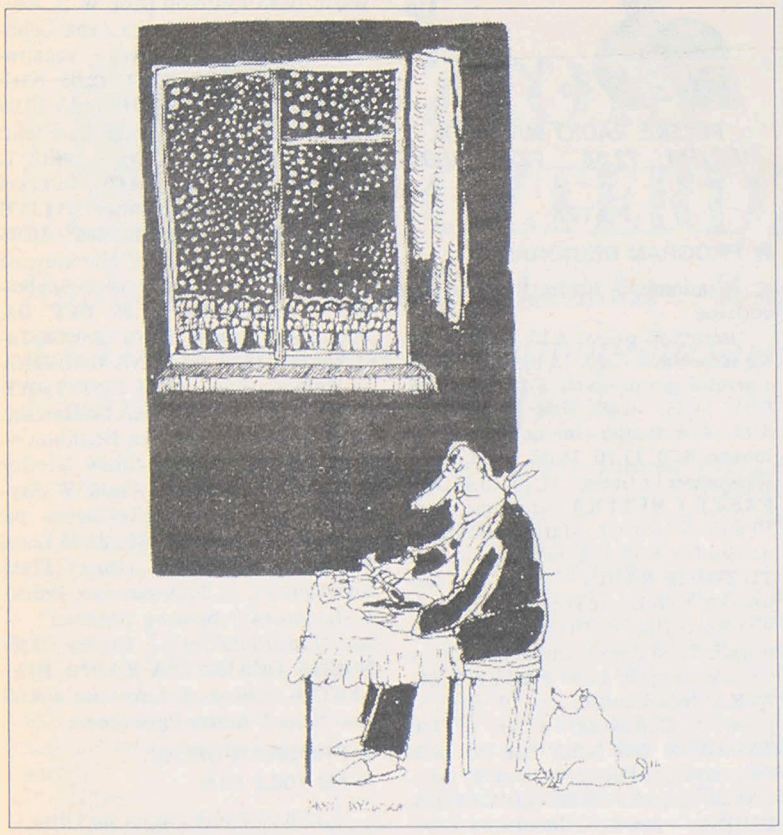

## Chora sprawa

# BILETERNIKI

*Rozmowa z Cześkiem Tarasewiczem, mieszkańcem okolic ulicy Młynowej w Białymstoku.*

**— Co tam słychać, panie Czesiu?**

— Patrzy tylko jak niespodziewanie świenta sie źjawili. No antmosfery świontecznej nijakiej nie ma. Znowuś taka bendzie zimka? Który to już roczek mrozu na lekarstwo i śniegu prawie nie widać?

**— Chyba z siódmy.**

— A ja jaj! Musi luckość tak zwana do konca przyrode schrzaniała, bo co inne? A najwiencej samochody, żep ich przekrenciło! Pary razy ja już o tym gadał, ale co tu gadać, kiedy nie ma o czym mówić. W obiad już nie można przejść żadno centralno ulico. Jedna wielka samochodowa spalina... no ale chodzo słuchi, że podobno już niedługo.

**— Co pan ma na myśli?**

— Ja nic nie mam, tylko nasze władzy kochane sie podobnież szykujo do brania piniendzy za uliczny postój prywatnych taksówek. A jak skoro tak, to właścicieli za miastem bendo ich trzymać. Odetchniem wreszcie od zasmradzania, mowy nie ma!

**— Sądzi pan, panie Czesiu, że ludzie przestaną przyjeżdżać do centrum?**

— Tu nie trzeba sondzić, tylko troszke głowo poruszać. Na ten przykład dajmy na to, weźmiem moje rodzine. Paruch krewniaki ma własne alta, tak samo Lilki, za żadne skarby świata by sie ich nie wyzbyli, bo pod tym zglendem szajbniente so na rozumie, no jak trzeba bak benzynki do baku nabrać, sie skrobio za uchem. Pare razy u mnie sie nawet źjawili po ciche pożyczke. — Wujek pożyczy na paliwo, ale tajemnice trzyma przed żonko! — mówili, znaczy, o ich żonki chodziło, nie o mojo kolubryne. Tak. Setuacja u nas taka panuje, że samochodziarze najbiedniejsze so przeważnie ludzi. Weź zapłać wszystke podatki, ubeźpieczenia i tam take druge... a w warsztatach klucza smarowozy do renki nie wezmo za mniej jak pare stówek... sie ja ciesze, że osobiście samochodu nie mam... no ale nie o tym chciał mówić. Take, co jeżdżo, a cienko szyjo, liter benzyny zapłaco za postojowe godzinke? Niech sie nasza władza szanowna w głowe popuka!

**— Czas pokaże, jak będzie.**

— Faktycznie. No ale to jeszcze nie wszystko. Widzi, najwienc mnie małpiarstwo wkurza.

**— Co pan ma na myśli?**

— We świacie piniondzy z parkowniczych ałtomatów na potrzeby miasta ido. Za ich dziury sie lepi uliczne, reperuje krawenżniki i temu podobne tam dalej. No ale oni so, te piniendzy, bo ich parkowniczy ałtomat inkasuje. Stoi sobie i jeść nie krzyczy. Raz w tygodniu jeden facet miasto objedzie z walizko, drobniaki powybiera z kasowników i do banku ich dźwiga. A co bendzie u nas? Po pienciuch biletników stanie na jednej ulicy, plus do tego dojdo kontrolery...

**— Nie wierzy pan w ludzką uczciwość?**

— Musi do konca ździeciniał, że przy piniondzach o uczciwości mówi. Jechał ostatnio kolejo panstwowo, albo takim cóś? Jak nie, to niech sie lepiej nie odzywa... plus do tego urzendniki biurowe dojdo, dyrektory kierownicze, ksiengowość, rachunki... calutka tak zwana machina, a jak skoro tak, to ja sie pytam, czy skórka za wyprawke tutaj wyda? Toż każdy jeden pobory bendzie musiał otrzymać i to nielichie. No i tak w koncu wyjdzie, że miasto do interesu dopłaci, znaczy nie miasto, tylko samochodziarzy, bo kto inny? Podatek drogowy pewnie dla ich podnioso żep te całe armje utrzymać. I terez niech powie — na co to komu potrzebne? Czy chodzi o to żep my sie do Zachodu upodobnili? Tam bioro, to i u nas muszo?

**— Szczerze mówiąc, nie rozumiem pana, panie Czesławie. Wydawało mi sie, że nie lubi pan samochodów. Powietrze zaraz będzie czystsze...**

— Bo nie lubie. No ale lubienie to raz, a głupota to druge. Do Ameryki nie dojdziem od tyłu.

## Poli-pstryk

# JASIE WĘDROWNICZKI

To nie będzie żadną lipą,
gdy wypowiem takie zdanie:
„Proszę Państwa, nasze VIP-y
uwielbiają wprost... latanie".

Starczy stanąć na Okęciu,
by zobaczyć z lewa, z prawa
polityków wniebowziętych,
czekających na odprawę.

Do Afryki leci grupa
posłów oraz senatorów
i niestraszny jest im upał,
że tam ludzie chodzą goło.

Pan minister Olechowski
właśnie wrócił, lecz na moment.
Wpadł do pracy, pobył troszkę
i... do lotu był gotowy.

Lechu też się nam rozlatał
(cóż, kadencja mu się kończy),
a tam gdzieś, na krańcu świata,
roztęskniony schnie Japończyk.

Choć Oleksy Jot, marszałek,
na latanie patrzy krzywo,
jednak też, w skowronkach cały,
wybrał się do Tel Awiwu.

Nie latają przy tym sami,
bo to szczodre są ludziska.
Co ich czyni Ikarami,
co ich ciągnie na lotnisko?

Tu mi rzekł, bo on wie wszystko,
mój serdeczny kumpel Maniek:
„Lubią popić sobie whisky,
na lotnisku zaś jest taniej!"

**S. WOJAK**

## Fotki-plotki

*Artur Smółko, poseł Unii Pracy*

Fot. I. Wysocki

## Złote usta – srebrne pióra

### MÓWIĄ POLITYCY

Falandyzacja prawa to sztuka, której trzeba się długo uczyć. Nie każdy to potrafi — **Lech Falandysz**, minister w kancelarii prezydenta RP.

Gdy usłyszałem to nazwisko (Ryszarda Kaczorowskiego na ministra obrony narodowej — red.), zacząłem się śmiać. Ale premier cały czas miał poważną minę. Wtedy zrozumiałem, że to nie żarty i zaproponowałem mu dwie rzeczy: ja zwołam prezydium swojego klubu, a pan niech zwoła konsylium lekarskie — **Aleksander Kwaśniewski**, szef parlamentarnego klubu SLD.

Pojęcie „aparat" to była dla mnie zawsze bajka o żelaznym wilku. Kojarzyło mi się z PZPR. I nagle któregoś dnia obudziłem się i stwierdziłem, że w mojej partii jest także aparat — **Władysław Frasyniuk**, UW, były legenda „S".

Jeśli tenisiści np. Nigerii zarabiają średnio o 30 proc. mniej niż tenisiści np. Francji, to mówi się, że Nigeryjczycy gorzej grają w tenisa od Francuzów. Ale gdy statystyki pokazują, że kobiety zarabiają o 30 proc. mniej niż mężczyźni, to zamiast wyciągnięcia takiego samego normalnego wniosku, podnosi się wrzask o dyskryminacji kobiet — **Janusz Korwin-Mikke**, lider UPR.

Gdyby zależało mi na tym, by zostać prezydentem, powinienem zrobić wszystko, by to nie pan Kaczyński mnie wystawił — **Adam Strzembosz**, prezes Sądu Najwyższego.

### W GAZETACH PISZĄ

Waldemar Pawlak kłamie, gdy oznajmia, że tygodnik „Wprost" wycofał się z zarzutów postawionych w artykule „Femme fatale premiera" — — **Piotr Gabryel, Marek Zieleniewski**, „Wprost".

Gdyby Geremek zalecał picie soku z buraków, być może wkrótce przeczytalibyśmy, iż jest to spisek czerwonego przeciw krystalicznym źródłom polskości — **Jan Prop**, „Arka".

Zamiast cieszyć się, że wolność, że tygrys Europy, że Geremek w Sejmie, a nie w ciupie, że Wałęsa w Pałacu, a nie w izolacji, iż manewry w NATO, a nie z Armią Czerwoną, że cenzura kościelno-polityczna dużo jednak słabsza od partyjnej, że dochody rosną, a bezrobocie spada — dookoła panuje ton nerwowy i pogrzebowy — **Daniel Passent**, „Polityka".

### ZDANIEM BYŁYCH

Młodzi amatorzy, o których jakichkolwiek dokonaniach a zwłaszcza dziennikarskich, nie słyszano, już po trzech miesiącach zatrudniania się i urządzania w telewizji (mają — red.) 60 milionów pensji, komórkowce, samochody, honoraria etc. — **Irena Dziedzic**, była dziennikarka telewizyjna.

### NAUKA I ŻYCIE

Najlepiej wziąć kredyt, dajmy na to, 100 miliardów i uciec za granicę — prof. **Maria Janion**.

### O NAS ZA GRANICĄ

Jako korespondent w Polsce świadomie przyczyniłem się do budowania mitu, który miał niewiele wspólnego z rzeczywistością. Mitu robotnika — rewolucjonisty o cechach greckiego bohatera tragicznego. Zachód zawsze potrzebował bohaterów, więc nadmuchaliśmy balon Wałęsy — **Roger Boyes**, dziennikarz gazety „Times".

Z niedawno przeprowadzonej ankiety wynikałoby, że spora większość Polaków wolałaby widzieć na czele armii raczej eks-aparatczyka w garniturze, niż Wałęsę w mundurze — **Julian Borger**, „The Guardian".

Proces demokratyzacji stał się w Polsce narzędziem walki o władzę i wpływy dla współzawodniczących ze sobą polityków (...), którzy większość swej energii poświęcili na kuluarowe komaraże parlamentarne w klimacie miałkich zawiści, wzajemnych oskarżeń i demagogii — prof. **Samuel L. Sharp**, badacz historii współczesnej i politolog, Harvard.

**(waj)**

*Wałęsy skromne wykształcenie? Samouk Piłsudski operował całkami matematyki niepodległościowej.*

**ZBIGNIEW WAYDYK**